The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published Twice Weekly by the DAUGAVAS VANAGS
EDITOR IN CHIEF: INGRIDA VIKSNA
Editorial and Business Offices:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telephone — EM 8-0792
Cable Address: LATAMERIKA
Editor in U.S.A. — A. ZVĒRIŅŠ
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL
POST OFFICE DEPARTAMENT, OTTAWA

LATVIJA

AMERIKĀ

16./244. n-rs. SESTDIEN, 1954. G. 27. FEBRUĀRĪ 4. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — INGRIDA VIKSNA
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada
Telefons — EM 8-0792
Telegrammu adrese: LATAMERIKA
ASV redakcija — A. ZVĒRIŅŠ,
102—15 85 Drive, Richmond Hill 18, N.Y., U.S.A.
Tel.: Virgina 9-7778
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $150; par 3 mēn. $4.50;
par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00
SLUDINAJUMU MAKSA:
slud. daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 collas telpu 1 slejā

Brīvās pasaules latviešu apvienība

NĀKOŠAIS ALAs KONGRESS KLĪVLENDĀ

ALAs valdes sēde 20. un 21. februārī Ņujorkā

Amerikas latviešu apvienības centrālās valdes divu dienu ilgā sesija Ņujorkā galvenokārt bija veltīta latviešu vispasaules organizācijas projekta izstrādāšanai. Sēdē piedalījās arī Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra vicepriekšsēdis V. Janums. Nolēma ALAs nākošo kongresu sasaukt Klīvlendā, uzsākt priekšdarbus nākošiem latviešu dziesmu svētkiem Ņujorkā 1956. g., rīkot ASV un Kanadas latviešu sadraudzības dienas un pie ALAs izveidot jaunu nozari — Sporta un fiziskās audzināšanas biroju.

Sēdes pirmajā dienā piedalījās valde pilnā sastāvā un revīzijas komisijas vicepr-sēdis A. Grantskalns. Sēdē bija klāt arī Latvijas sūtniecības lietvedis Dr. A. Dīnbergs.

STRĪDI AP 200.000 PARAKSTIEM

Sēdes sākumā izraisījās plašākās debates, kurās ieskanējās arī daži asumi par sējumiem ar 200-000 parakstiem, kas savākti 1941. g. Tika paskaidrots, ka šos sējumus līdz šim uzglabājis Latviešu nacionālais fonds Zviedrijā. Kad Kongresa loceklis Kerstens apmeklēja Zviedriju, divi no šiem sējumiem nodoti viņam, bet pārējie 8 sējumi atsūtīti redakcijas kollēģijai, kas tos izmantos grāmatai Komūnistu noziegumi pret Latvijas valsti, tautu un kultūru.

Ģenerālsekretārs B. Albats paskaidroja, ka Kerstenam nodotie sējumi atrodoties Kerstena komitejas birojā, kur tie pieejami žurnālistiem. Daudzi no parakstītājiem un viņu piederīgiem palikuši Latvijā, kādēļ būtu jārūpējas, lai šie sējumi nebūtu pieejami nevēlamām personām. A. Klaupiks, A. Bērziņš un A. Grantskalns bija neapmierināti, ka pārējie sējumi nodoti redakcijas kollēģijas rīcībā. Paraksti esot vākti nodošanai ASV latviešiem, lai tie iepazīstinātu pasauli ar komūnistu briesmu darbiem Latvijā. Tā kā ALA pārstāv ASV latviešus, tad šie sējumi pienāktos ALAi. V. Ignats un J. Vinters paskaidroja, ka redakcijas kollēģijas rīcībā nodotie sējumi tiek rūpīgi glabāti. Redakcijas kollēģija izmantos šos sējumus nolūkā iepazīstināt pasauli ar komūnistu briesmu darbiem. Redakcijas kollēģijas rīcībā ir arī daudz citu svarīgu un slepenu dokumentu. Pēc tam, kad šie dokumenti būs izmantoti Kerstena komisijā un grāmatai, redakcijas kollēģija tos nodos ALAi vai Latvijas sūtniecībai. Sējumus ar parakstiem tautieši ir izglābuši un glabājuši vairāk kā 12 gadu. Kāpēc tagad piepeši paceļas jautājums par to piederību? Parakstus vācot nodošanai tiem latviešiem, kas ASV dzīvoja 1941. gadā.

Priekšsēdis P. Lejiņš paskaidroja, ka nevar pārmest, ja kāds izglābis svarīgus dokumentus un glabājis pie sevis, jo nebija iestādes, kas būtu pieprasījusi to nodošanu. Tā kā šie paraksti vākti nodošanai ASV latviešiem, tad ALA būtu tā organizācija, kam šie sējumi būtu jāpārņem. Sējumi būtu jānovieto seifā. Valde nolēma spert soļus, lai pārņemtu minētos sējumus savā rīcībā.

ALA's KONGRESS KLĪVLENDĀ

Pārrunājot iespējas sarīkot nākošo ALAs kongresu Ņujorkā vai Klīvlendā, valde izšķīrās par Klīvlendu, kas vienlīdz ērti sasniedzama no galvenajiem latviešu centriem. Kongress notiks 23., 24. un 25. aprīlī. Lai aiztaupītu laiku kongresam, nolēma biroju vadītāju darba pārskatus un izstrādāto projektu jau iepriekš izsūtīt organizācijām.

Kultūras biroja vadītājs E. Freivalds ziņo, ka Čikāgas dziesmu svētku rīcības komiteja izbeigusi savu darbību un nodevusi daļu atlikuma Kultūras birojam, no kura 500 dol. izlietojami nākošo dziesmu svētku sarīkošanai. Kultūras birojs ir apspriedies ar kopām un citām organizācijām par nākošo dziesmu svētku sarīkošanu, kas varētu notikt 1956. g. Ņujorkā. Tā kā dziesmu svētku sagatavošanai ir vajadzīgi vismaz divi gadi, tad priekšdarbi jāsāk nekavējoties. Valde tam piekrīt un uzdod Kultūras birojam uzsākt sagatavošanas darbus un izveidot dziesmu svētku rīcības komiteju.

ASV UN KANADAS LATVIEŠU SADRAUDZĪBAS DIENAS

Tālāk E. Freivalds ierosina šīs vasaras beigās rīkot ASV un Kanadas latviešu sadraudzības dienas pie Niagāras. Tur varētu sasaukt ALAs valdes un LNAK padomes sēdes, kopējā Kultūras fonda sēdi un arī dot kādu kopēju sarīkojumu. Valde šim ierosinājumam piekrīt. — Lielākie līdz šim saņemtie ziedojumi Kultūras dienās ir: 100 dol. no Latvijas sūtniecības un 75 dol. no trim latviešu ārstiem Guamas salā.

Informācijas biroja vadītājs A. Bērziņš ziņo par savu uzstāšanos televīzijas raidījumā, kas noticis sakarā ar to, ka valstssekretārs Dalless tanī dienā runājis par Baltijas valstīm Berlīnes konferencē. Raidījums deva labu iespēju iepazīstināt amerikāņu klausītājus ar komūnistu rīcību Latvijā. Pārraidījumu atkārtoja vēl divas reizes, tie bija uztverami no krasta līdz krastam.

A. Klaupiks ziņo, ka bēgļu iecelošanas lietā tagad ir panākti zināmi atvieglojumi, kas atļauj organizācijām uzņemties atbildību par atsevišķo personu galvojumiem. Arī ALA'i ir iespējams uzņemties šādus pienākumus, bet tas ir saistīts ar materiālu atbildību.

(Nobeigums 3. lpp.)

Pāvesta veselība pasliktinājusies

No Vatikāna ziņo, ka 77 gadi vecā pāvesta Pija 12. veselības stāvoklis pēdējās dienās atkal pasliktinājies. Īsā uzlabošanās tomēr nav bijusi pilnīgas atveseļošanās pazīme. Pāris dienas pastrādājis savā bibliotēkā, pāvests atkal sācis justies sliktāk, un viņa ārsti nepārtraukti atrodas viņa tuvumā.

G. Mirdals atkal cenšas

Zviedru bijušais iesārtais finanču ministrs Gunars Mirdals, kurš kļuva slavens ar savu pārspīlēti lielo tirdzniecības līgumu ar Pad. Savienību (neviena no līgumslēdzējām pusēm to nepildīja), joprojām sēž atbildīgajā AN Eiropas ekonomiskajā komisijā kā ģenerālsekretārs. Viņš devies uz Prāgu, bet tā ceļa mērķis ved tālāk uz Varšavu un Maskavu, ar uzdevumu sagatavot ceļu Austrumu-Rietumu tirdzniecības konferencei Ženēvā. Kā redzams, Padomju Savienībai draudzīgie diplomāti arvien tiek iebīdīti svarīgākos posteņos, un par viņu nomainīšanu nevienam nav pat dūšas pacelt balsi.

Ieteic neatzīt satelitu valdības

Senātors P. H. Dagless (demokrats no Illinojias) iesniedzis Senātam priekšlikumu, lai ASV neatsauc savu diplomātisko atzīšanu satelitu valdībām. Senātors pamato savu prasību ar to, ka padomju valdība sagrābusi varu minētās valstīs, pārkāpjot starptautiskos līgumus. Tālāk Dagless liek priekšā, lai Senāts ierosinātu līdzīgu akciju Apvienotās Nācijās, jo izstumjot satelitu pārstāvjus, tās kļūtu par starptautisku spēku.

ĒGIPTES STIPRAIS VĪRS NAGIBS ATKĀPIES

ALAs VALDES SĒDE ŅUJORKĀ

No kr.: red. A. Zvēriņš, ALA's valdes loc. G. Meierovics, E. Freivalds, D. Maļinovskis, B. Albats. A. Bērziņš, LCK Vācijā priekšsēdis plkv. V. Janums, ALA's valdes priekšsēdis prof. P. Lejiņš, Latvijas sūtniecības Vašingtonā pag. vadītājs Dr. A. Dinbergs, ALA's valdes locekļi — P. Eglītis, V. Ignats, A. Līdacis, A. Klaupiks, J. Vinters un žurnālists Ūdris (Laiks). I. Baloža foto.

VARU PĀRŅĒMIS GAMALS NASERS

No Kairo ziņo, ka Ēģiptes pirmais prezidents ģen. Nagibs atteicies no amata. Nagiba vietā varu Ēģiptē pārņēmis līdzšinējais viceprezidents Gamals Nasers. Pēdējais ir tikai 36 gadi vecs, un Ēģiptē jau bija ilgi zināms, ka viņš un nevis Nagibs ir īstais valdnieks

Nasers ir pretangliski noskaņots, un zinātāji apgalvo, ka viņš esot arī galvenais Faruka padzīšanas ierosinātājs, kaut gan tai pašā laikā viņš izglābis Faruka dzīvību, jo Ēģiptes virsnieki gribējuši karali nogalināt.

Kaut arī Nagiba atteikšanās no Ēģiptes prezidenta pienākumiem caurmēra publikai nāk kā pārsteigums, labi informētās aprindas apgalvo, ka tas bijis sagaidāms pirms laba laika.

Kas attiecas uz Suecas militārās bazes turpmāko likteni, tad valdības maiņa Ēģiptē stāvokli neuzlabo. Jaunais ministru prezidents, kaut arī lieliski runājot angliski un Otrā pasaules kaŗa laikā cīnījies kopā ar angļu tuksneša spēkiem, pēdējos tomēr noteikti nīstot.

ĪDENS SOLA ANGLIJAS SADARBĪBU AR EIROPAS ARMIJU

Etlijs atbalsta valdības nodomus

No Londonas ziņo, ka runādams Anglijas Apakšnamā, ārlietu ministrs Īdens uzsvēris, ka pašreizējos apstākļos Vācijas apbruņošana esot kļuvusi par nepieciešamību. Īdens solīja ciešu Anglijas sadarbību ar Eiropas armiju, lai nomierinātu Franciju, kas no Eiropas armijas līguma ratificēšanas atturas tikai tādēļ, ka baidās no Vācijas pārākuma Eiropas armijā.

Anglijas rūpniekus Īdens dabūja savā pusē ar kāda pavisam vienkārša līdzekļa palīdzību. Pieminēdams Vācijas rūpniecību, viņš uzsvēra, ka tās straujā attīstība izskaidrojama ar to, ka vāciešiem nav nedz bruņošanās budžeta, nedz arī obligātā kaŗa dienesta, kā tas ir Anglijā. Arī strādnieku partijas vadītājs Etlijs atbalsta Īdena plānu nekavējoties apbruņot Vāciju un atzīst ciešu sadarbību Anglijas un Eiropas armijas starpā.

Kanadas ministru prezidents Indijā

St. Lorāna preses konference Indijas galvaspilsētā. 100 indiešu žurnālistu ugunīs Kanadas ministru prezidents aizstāv Savienoto Valstu politiku

Pakistanas ieroči netiks vērsti pret Indiju

No Jaundelhi ziņo, ka Kanadas ministru prezidents Luis St. Lorāns savā preses konferencē Indijas galvaspilsētā aizstāvējis Savienoto Valstu plānus Pakistanas apbruņošanai un Indijas ministru prezidenta Nēru priekšlikumu mēģināt panākt pamieru Indoķīnā.

Indiešu žurnālisti visvairāk bijuši ieinteresēti par St. Lorāna uzskatiem Pakistanas apbruņošanas jautājumā.

Kanadas ministru prezidents noteikti atbildējis, ka pēc viņa domām Sav. Valstis rīkojoties gluži pareizi, izstrādādamas plānus Pakistanas ... apbruņošanai. St. Lorāns uzsvēris, ka Pakistanas apbruņošana nebūt neesot Sav. Valstu mēģinājums paasināt saspīlējumu Pakistanas un Indijas starpā, un amerikāņu ieroči Pakistanas kaŗavīru rokās nekādā gadījumā netikšot vērsti pret Indiju. Ja Sav. Valstīm būtu bijušas vismazākās aizdomas, ka tas tā varētu notikt, tad Pakistanas apbruņošanas jautājums vispār nekad nebūtu celts dienas gaismā.

ARĪ ANGLIJAS ARMIJAI TURMĀK

BŪS ATOMLIELGABALI

No Londonas ziņo, ka Anglijas armija gatavojoties sevi apgādāt ar atomieročiem. Pašreiz gan vēl nav skaidrs, vai atomieročus Anglija saņems no Sav. Valstīm jeb vai amerikāņi dos angļiem tikai plānus šādu atomlielgabalu būvei. Arī Anglijas kaŗa flote esot paredzējusi uzsākt dažādu atomieroču izmēģināšanu vistuvākā nākotnē.

Iraka parakstīs līgumu ar Turciju un Pakistanu

No Bagdades ziņo, ka Iraka gatavojas parakstīt līgumu ar Turciju un Pakistanu, lai apvienotu šīs trīs valstis kopējā aizsardzības plāna izstrādāšanai. Iraka, Turcija un Pakistana ir moslema valstis. Irakas armijas apgāde un apbruņojums balstās uz Sav. Valstu palīdzību.

DALLESS BERLĪNĒ PANĀCIS, TO KO VĒLĒJIES

Pretrunas Savienoto Valstu ārpolītikā

No Vašingtonas ziņo, ka pēc atgriešanās no Berlīnes konferences Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless licis saprast, ka viņš Berlīnes konferencē panācis tieši to, ko gribējis (!) un ka komūnistu Ķīnas līdzdalība Ženēvas konferencē jau bijusi iepriekš izplānota. Tikai ne Dalless, bet gan Molotovs šoreiz bija tas plānotājs

Dallesa teikto, pārtulkojot krievu valodā, mēs tikai vārdu pa vārdam atkārtotu to, ko Maskavā atgriezies pastāstīja Molotovs. Arī Bido ir priecīgs, gaidīdams Ženēvas konferenci, cerībā, ka ar tās palīdzību izdosies panākt mieru Indoķīnā. Tā kopsavilkumā mēs redzam, ka vienīgais „nesekmīgais" diplomāts konferencē bijis Anglijas ārlietu ministrs Īdens un kā sociālisti, tā liberāļi un pat konservātīvie tagad Īdenam mazgā galvu vislielākajā aizrautībā.

Dallesa ziņojumā par konferences norisi kaut kas tomēr nav tā, kā tam vajadzētu būt. Konferences sākumā taču Dalless atkārtoti uzsvēra, ka ar komūnistu Ķīnu nekādās sarunās neielaidīsies. Nedēļu pēc tam jau bija panākta vienošanās par konferenci Ženēvā 26. aprīlī ar komūnistu Ķīnas līdzdalību.

Pagājušo trešdien Senātā, atraidīdams demokratu un arī dažu republikāņu uzbrukumus sakarā ar savu nestabilo ārpolītiku, Dalless paskaidroja, ka lai arī komūnistu Ķīna piedalīšoties Ženēvas konferencē, tā nekādā gadījumā netikšot uzņemta Apvienotās Nācijās. Sav. Valstis nekad neesot domājušas atzīt komūnistu Ķīnas valdību.

Dallesam taisnība ir vienā jautājumā, un, proti, Berlīnes konference pierādīja, ka komūnistiem nav ne mazākās vēlēšanās sadarboties. Bet tas jau bija zināms arī pirms Berlīnes. **Tagad tas ir skaidri pierādīts**, un tomēr sabiedrotie cerību pilnā satraukumā gatavojas 26. aprīļa konferencei Ženēvā.

NO PASAULES GALVASPILSĒTĀM

BERLĪNĒ

Pēc Berlīnē notikušās četru lielo ārlietu ministru konferences noskaņojums Eiropā ir stipri mainījies. Protams, nav izgaisis lielais sajukums, bet ir izgaisusi lielā mistērija un cerības, kas bija cilvēkus pārņēmušas, gaidot uz labvēlīgākiem konferences rezultātiem.

Polītiskajiem lietpratējiem Molotova uzstāšanās Berlīnes konferences laikā likusies ļoti zīmīga, un, to iztulkodami, viņi gatavi zvērēt, ka nekas, absolūti nekas krievu polītikā nav mainījies, ka tāpat kā līdz šim krievi ir ieinteresēti tikai laika vilkšanā un nevis līgumu parakstīšanā. Sabiedrotajiem šāda Padomju Savienības izturēšanās nozīmē līdzšinējās Eiropas aizsardzības polītikas turpināšanu. Amerikāņiem tāpat kā līdz šim ievērojams kaŗaspēka daudzums būs jāpatur Eiropā, kamēr Anglijā Čerčila sen lolotās cerības par tiešām sarunām ar Maļenkovu atzīst par pilnīgi neiespējamām. Un kāda gan tur būtu starpība? Arī Berlīnē Molotovs taču runāja Padomju Savienības valdības vārdā.

Francijas diplomāti tagad ir mitējušies runāt par sadarbošanos ar Padomju Savienību Eiropas aizsardzības organizēšanā. Francijas polītiķu acīs Molotovs ir pavisam sasmērējies.

Bet arī muļķu pasaulē vēl ir Dieva svētība. Londonas sociālisti un pat liberāļi joprojām mudina Čerčilu mēģināt ievadīt sarunas par lielvalstu galvu konferenci, kurā, bez šaubām, būtu paredzēta arī Maļenkova piedalīšanās. Arī Francijā lētticīgais sēž un gaida cerībā, ka kādu dienu Maļenkovs vai Molotovs ar vienu rokas mājienu izbeigs astoņi gadi ilgo Indoķīnas kaŗu. Eiropas tirgotājiem acis vēl joprojām spīd, dzirdot pieminam Maskavas zeltu, ko krievi gatavi izsviest par ikdienas dzīvē nepieciešamiem pārtikas līdzekļiem un mājsaimniecības piederumiem.

Polītiskajā laukā krievu pašreizējā cena ir par daudz augsta, un sabiedrotie to nevēlas maksāt. Proti, krievi par mieru runās tikai tad, ja amerikāņi izvāks savu kaŗaspēku no Eiropas. Šāds gājiens pasaules drošībai izgrieztu pogas vienā acumirklī un tai pašā acumirklī padarītu Padomju Savienību par neapstrīdamu valdnieci Eiropā.

Berlīnes ārlietu ministru konferences zaudētājiem tagad jāsamierinās ar patiesību, lai cik nepatīkama tā arī būtu. Rietumvācijā jaunajiem apstākļiem vajadzētu nozīmēt bruņošanās sākšanu, kamēr Francijai nekavējoties būtu jāratificē Eiropas armijas līgums, lai varētu sākt šādu Vācijas apbruņošanu. Austrumvācieši tai pašā laikā komūnistus nīst vēl vairāk kā līdz šim. Tas pats notiek Austrijā, kur Padomju Savienība atteicās atbrīvot austriešus no astoņi gadi ilgās komūnistu verdzības.

Padomju Savienības acīs Berlīnes konference nebija pietiekami iespaidīga, lai komūnisti pārtrauktu savu auksto kaŗu.

ANKĀRĀ

Brīvajā pasaulē arvienu populārāka kļūst doma, ka Sav. Valstīm vajadzētu ciešāk sadarboties ar tām valstīm, kas ir gatavas rīkoties, un nevis ar tām, kas prot tikai runāt. Gandrīz gribētos sacīt,ka līdz šim šāda veida taktiku amerikāņiem vissekmīgāk piekopt ir izdevies Vidējos Austrumos. No malas skatoties, varētu domāt, ka Vidējie Austrumi kaŗa gadījumā būtu viegls kodiens badīgajiem komūnistu žokļiem. Tā, piemēram, Ēģiptē, kamēr nav panākts atrisinājums Suecas kanāla joslas jautājumā, Anglijas militārās bazes nākotne ir ļoti neskaidra. Padomju Savienības apbruņotā komūnistu satelitvalsts Bulgārija liekas būt gatava sakaut Grieķiju un Turciju. Persija ar savu gadiem ilgo iekšējo nestabilitāti atgādina rakstveida ielūgumu Padomju Savienībai nekavēties ar neapsargāto Vidējo Austrumu okupēšanu.

Bet šoreiz amerikāņiem par godu ir jāsaka, ka Vidējo Austrumu stāvoklis nav tik bezcerīgs, kā tas liekas pirmajā acu uzmetienā. Amerikāņi negaidīja, kamēr izšķirsies Suecas kanāla joslas liktenis, negaidīja, kamēr beigs kildoties žīdi un arābi, vai kamēr Vidējie Austrumi nodibinās paši savu aizsardzības sistēmu.

Gaidīšanas un laika tērēšanas vietā amerikāņi sāka rīkoties, un šodien komūnisti ir tie, kam ar steigu jāsāk domāt par aizsardzību.

Anglijas kādreizējais varas simbols Vidējos Austrumos — Suecas militārā baze — amerikāņu acīs savu nozīmi ir zaudējusi. Adanā, Turcijā, Vidusjūras krastā, amerikāņi ir izbūvējuši savu „gaisa Suecu", kas ir kaut kas tik kolosāli liels un moderns, ka to ieskata par Vidējo Austrumu centrālo bazi. Adanā amerikāņiem ir savi dzelzceļi, spēkstacijas, moderna osta un lidlauki, kas apmierina smagāko bumbvedēju prasības. Arī moderni apgādātā un apbruņotā Turcijas armija ir drošs plecs, uz kā idējie Austrumi var balstīties. Turcija un Grieķija ir sabiedrotās. Šīs abas valstis ir ne vien sagatavotas aizsardzībai, bet komūnistu uzbrukuma gadījumā tās ir sagatavotas momentānam iebrukumam Bulgārijā. Pirms diviem gadiem šāda iespēja izklausījās pasakaina kā bērna valoda.

TEHERĀNA

Arī bagātajā naftas zemē Persijā stāvoklis manāmi uzlabojas. Ar amerikāņu ieročiem un kaŗa materiāliem Persijas armija tagad ir labi apbruņota. Pastāv cerības, ka tuvākā nākotnē izdosies panākt vienošanos Persijas un Anglijas naftas disputā. Šai virzienā sarunas jau uzsāktas. Persijā ieradies arī jauns Anglijas sūtnis.

Persijas dienvidos Saudiarabijā klusi un nemanot aug jauna pretkomūnistiska armija, kas piemērota kaŗam tuksnesī. Arī Saudiarabijas augšana ir amerikāņu nopelns.

Ja Pēteŗa I izcirstajam Eiropas logam krievi ir aizvilkuši dzelzs priekškaru,tad tādu pašu priekškaru brīvā pasaule ir aizvilkusi Vidējos Austrumos. Vienīgi šo priekškaru mērķi ir dažādi. Komūnisti to lieto, lai neviens netiktu ārā, kamēr brīvā pasaule to lieto, lai komūnisti netiktu iekšā . . .

UZ REDZĒŠANOS ATOMBUMBAS KRĀTERĪ 26. FEBRUĀRĪ, 1087 QUEEN ST. W. TORONTO
VILIBALDS DROSMIŅŠ

LATVIJA

> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Draugi grib mūs asimilēt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
>
> Archibīskaps T. GRĪNBERGS

SLIMNIEKS UN „BRĪNUMDAKTERIS"

J. GRODNIS

Vērojot pēdējā laika ASV un Rietumu sabiedroto ārpolītiku, nāk prātā slimnieks, kas sirgst ar nenoskaidrojamu — viņa paša iedomu slimību. Viņš iedomājies, ka ir smagi slims, izmēģinājis visas pieejamās un no malas ieteiktās zāles, apmeklējis visus viņam zināmos un ieteiktos dakterus. Neviens no minētiem līdzekļiem nav līdzējis viņa iedomu kaitēm, tamdēļ beidzot griezies pēc palīdzības pie „brīnumdaktera - pūšļotāja". Pēdējais, labi redzēdams šī „slimnieka" spēcīgo ķermeni, ieteicis nekavējoties nolaist ļaunās asinis.

Cik tas mūsu dienās smieklīgi izklausās, tomēr tā ir rūgta patiesība. Rietumu ārpolītikas vadītāji bija ieradušies Berlīnē pie Kremļa „brīnumdaktera", dziedēt savas kaites. Garās trīs nedēļās, atraujoties no ražīga darba. Rietumu slimnieks izklāstīja sīkumos savus vājumus Kremļa dakterim un lika tam saprast, ka gandrīz ar maziem izņēmumiem, ir ar mieru lietot daktera pasniegtos rūgtākos pilienus savas veselības labā. Kremļa „brīnumdakteris, nopriecājies par tik paklausīgu slimnieku, nekavējoties ieteica to radikālāko līdzekli, proti, asins nolaišanu. Tas būtu: 1) apvienot Vāciju pēc Kremļa gadiem ilgi praksē pārbaudītās metodes; 2) likvidēt Atlantijas pakta organizāciju, jo tā, lūk, esot nederīga un agresīva — tanī piedaloties arī ASV un Anglija (to vietā vajadzētu būt Pad. Sav.); 3) Vāciju neitrālizēt un 44) Eiropā radīt drošības un neuzbrukšanas pakta sistēmu pēc Kremļa drošības līgumu parauga. Bez tam „dakteris" lika saprast, ka viņam it kā esot arī daži visai iedarbīgi plāksterīši Indoķīnai, Korejai u. t. t. Beidzot „dakteris" pastāvēja uz noteikumu, lai nākošajā vizītē asistētu viņam padotais feldšeris. Pēc šī feldšeŗa padomiem un līdzdalības neesot nekādas izredzes atgūt pilnīgu veselību.

Tātad Berlīnē ieteica nolaist sliktās asinis, un 15. aprīlī Šveicē slavenā feldšeŗa klātienē mēģināš īstenot „daktera" ieteiktās metodes. Labas sekmes. Rietumu slimniek! Patiesi asinīm ir maza vērtība, tikai žēl, ka pa to laiku Kremļa „brīnumdaktera" metodes liek straumēm pildīt asiņu upes ar vērtīgu cilvēku nevainīgām un labām asinīm.

Rietumi neatjēdzas, tie nav vāji savā organismā, nav slimi fiziski, bet gan garīgi. Šī slimība ir bailes un drosmes trūkums runāt un lietot vīru valodu un spēku. Ir pazemojums 20. g. s. civīlizācijas un kultūras pārstāvjiem runāt ar agresoru un kaulēties mieru. Rādīt sirdi tam, kam pašam sirds un dvēseles nemaz nav.

Atcerēsimies, cik iespaidīgs bija Korejas frontes komandieŗa drosmes pilnais paziņojums par kaŗa gūstekņu atbrīvošanu no neitrālās komisijas nometnēm? Vārdi „mēs tos atbrīvosim 22. janvārī, kaut būtu jāpielieto vara," bija tik ieiespaidīgi, kā nepiekāpīgā Indija lika tos atbrīvot pirms termiņa — 20. janvārī. Ko diplomāti nebūtu panākuši 2 gados 20 konferencēs, to panāca daži stipri vārdi militārā valodā. Vēl vienmēr Rietumi nevar saprast, ka Kremlis saprot tikai vienu valodu, saprot to bez tulkiem, — tā ir ieroču valoda. Gatavojieties tai. Vienīgi tā var glābt cilvēci no bojā ejas.

DAUGAVAS VANAGI

DĀVANAS INVALIDU NAMAM

Sakarā ar DV priekšnieka plkv. V. Januma viesošanos Ņujorkā, DV apvienība 21. februārī Baltijas brīvības namā rīkoja pēcpusdienas tēju, kurā bija ieradies ALA's pr-dis prof. P. Lejiņš, KLB pr-dis Dr. V. Māsēns un daudz citu viesu. DV Apvienības priekšnieks H. Bagātais apsveica plkv. Janumu un nodeva invalidu namam domātās dāvanas, — 5 gleznas (divas — L. Liberta, divas — J. Gaiļa un viena — E. Kalmes) un divus spilvenus. DV priekšnieks pr-dis A. Pukīte savā runā pieskārās Bērzainē ievietoto invalidu stāvoklim. Plkv. Janums pateicās ASV latviešiem par ziedotiem līdzekļiem Bērzaines invalidiem. Bērzainē patlaban dzīvo 15 invalidu.

DV TORONTO NODAĻAS VALDEI

Pēc ilgākas gaidīšanas beidzot 13.februārī no vietējās bankas nodaļas saņēmu no Jums sūtīto Ziemassvētku dāvanu — 26 dol. (638 Austrijas šiliņu).

Izsaku Jums, kā arī visai DV saimei sirsnīgāko paldies.

Visas ģimenes uzdevumā Jūsu P. Jansons.

1 ST. ALGAS ZIEDOJUMI GRŪTDIEŅU APRŪPEI

$55.00 DV Albertas nodaļai iemaksātie ziedojumi, kurus ziedojuši nodaļas biedri: $3.00 B. Bergs; $7.00 J. Dālderis; $4.00 V. Skrastiņš; $8.00 P. Plaudis; $3.00 E. Delveris; $5.00 A. Dālderis. $4.00 E. Bērziņš; $11.0 J. Baroniņš; $3.00 V. Korns; $4.00 A. Gils; $3.00 A. Delveris.

14.00 R. Sērs; $57.00 DV Sadberijas nodaļas savāktie ziedojumi.

Izsakām visiem ziedotājiem un ziedojumu vācējiem sirsnīgu Daugavas Vanagu paldies.

DV Kanadas valde.

1953. G. ZIEMASSVĒTKU KARTĪŠU ZIEDOJUMU VĀKŠANAS AKCIJĀ SAŅEMTI ZIEDOJUMI:

700 ziedotāji ir iemaksājuši ziedojumus par kartītēm $699.37. Reizē ar ziedojumiem par kartītēm ir iemaksāti ziedojumi ar norādījumiem par izlietošanu $385.60. Kopā $1.084.97.

Izdots par Ziemassvētku kartīšu iespiešanu, izsūtīšanu un aploksnēm $197.13. Atlikums, kurš nosūtīts uz Vāciju $887.84.

DV Kanadas valde.

REGULĀRU PABALSTU SAŅĒMĒJU SARAKSTS NO APRŪPES NOZARES LĪDZEKĻIEM

1953. g. novembrī:

Putniņš Ansis, TBC, liela ģimene, DM 20.00, 16, Schwarzenbirn II, Kr. Ziegenheim, Heilstaette Knul, St. II.

Stepiņš Jānis, TBC, DM 15.00, 14a, Serach b. Esslingen/N, TB Kr. Haus.

Deimante Elza, zaud. vīrs, ir bērni, DM 20.00, 13b, Muenchen 54, Ludwigsfeld, Rubinstr. 17/II.

Stammers Kārlis, dēls nervu slims, DM 15.00, 13b, Muenchen 54, Seehamerstr. 8b.

Steinberga Dace, kaulu TBC, DM 15.00, 13b, Muenchen 54, Seehamerstr. 16a.

Upatnieks Jānis, smags iev., DM 20.00, 17b, Freiburg, Leinhaldenweg 24, Gut „Birkenhof".

Dūkupe Alvīne, zaud. vīrs, 3 bērni, skolas nauda, DM 30.00, 24a, Luebeck, Marlistr. 101, Bl. 3-18.

Eglītis Osvalds, TBC, DM 10.00, 24a, Luebeck, Marlistr. 101, Bl. 13 - 6.

Gusārs Roberts, TBC, DM 15.00, 24a, Luebeck, Marlistr. 101, Bl. 13 - 7.

Immerfreijs Jānis, 2 dēli zaud., slims, DM 15.00, 24a, Luebeck, Marlistr. 101, Bl. 9 - 33.

Marks Pēteris, 2 dēli zaud., slims, DM 15.00, 24a, Luebeck, Marlistr. 101, Bl. 15 - 6.

Michelsone Millija, zaud. dēls, DM 10.00, 24a, Luebeck, Marlistr. 101, Bl. 15 - 6.

(Turpinājums sekos)

PASKAIDROJUMS

LA iepr. n-rā 22. lpp. rakstā Londonas Vanagu 3. gada svētkos 1. rindiņā jālasa: 13. februārī DV Londonas nodaļa...

Mazpulka darba svētki 20. februārī Niagārā. Viesi, godalgošanas komisija un sacensību dalībnieki. No kreisās: Z. Vītola (mazp. sekretāre), D. Treijere (kasiere), G. Vītola (mazp. pr-ce), mazp. nod. agr. P. Treijers, māj. instr. V. Lange, Kanadas agr. b-bas vicepr-dis agr. K. Priedītis, mazp. darb. V. Vabale, instr. J. Ce[illegible]ns, padomes loc. A. Birznieks. Aizmugurē godalgotie mazpulka sacensību dalībnieki. Foto: J. Ligers.

KANADĀ

TORONTO

● Pagājušāā svētdienā Toronto latviešu katoļu draudzes valde bija aicinājusi draudzes locekļus uz gada sapulci. Sapulci atklāja V. Miklaševics, bet to vadīja V. Mileiko, protokolēja A. Vintups. Par draudzes garīgo darbu ziņoja prāvests Dr. B. Kokins, atzīmējot, ka draudzē ir 340 locekļu, pagājušā gadā kristīti 15 bērniņi, laulāti 7 pāri. Darbības laikā ieņemts 380.53 dolari, bet izdots grūtdieņu aprūpei Vācijā 255.00 dolaru, atlikums — 127.06 dolaru. Notikuši 4 sarīkojumi, no kuriem lielākais bijis Ziemassvētku eglītes vakars. Noticis arī katoļu kongress. Par dāmu komitejas darbu ziņoja B. Vasarāja. Pie draudzes pastāv arī Pašpalīdzības un Bēru fondi, kopā par abiem fondiem kasē ir 628.60 dolaru. No šiem fondiem pagājušā darbības periodā izdots 200.00 dolaru, 100.00 dolaru no tiem piešķirts kāda studenta pabalstam, lai palīdzētu tam beigt universitāti.

Jaunā valdē ievēlēja A. Gertmani, A. Vintupu, V. Miklaševicu, A. Bogdanu, S. Vasarāju, S. Tauriņu. S. Vasarājam atteicoties, viņa vietā nāk S. Litaunieks, kandidātos palika J. Zeltiņš. Dāmu komitejā ievēlēja B. Vasarāju, G. Niedru, V. Mileiko, A. Urbāni un E. Jozāni. Kandidātos: P. Zeltiņa un A. Upeniece.

Pie draudzes ir nodibināts arī Nama fonds, kura pamatsummu deva savā laikā latv. namam Toronto savāktie 500 dolari. Valde ir izstrādājusi Nama fonda instrukciju, kas paredz draudzes locekļu iemaksas, 10 proc. iemaksas no sarīkojumu atlikumiem un cita veida līdzekļu sagādi.

● Sestdien, 20. februārī, mācītājs A. Briedis Sv. Jāņa baznīcā salaulāja Antonu Smidrovski ar Helēnu Purmali.

● Ap 250 apmeklētāju piepildīja Sv. Andreja baznīcas dāmu komitejas rīkoto draudzes vakaru - bazāru, kurš notiek jau trešo gadu pēc kārtas. Draudzes locekļi un viesi kavējās pie bagāti klātiem galdiem. Mantu izlozē bija ļoti daudz vērtīgu priekšmetu un lozes izpirka īsā laikā. Bazāra atlikums ir ap 600 dolaru, un tas domāts baznīcas izdaiļošanai un trūkuma cietēju atbalstam Vācijā.

Draudzes priekšnieks R. Roze pasniedza mācītājam A. Čopam draudzes dāvanu — konvertu auto mašīnas iegādei. R. Roze pasvītroja, ka draudzes locekļi šo dāvanu pasniedza no sirds, jo atzīst, ka mācītājam auto tik plašas draudzes aprūpēšanai ir ļoti nepieciešams. Dāmu komitejas vārdā konvertu tam pašam mērķim pasniedza prce A. Sproģe. Mācītājs A. Čops bija ļoti aizkustināts un pateicoties atzīmēja, ka viņš šādu dāvanu patiesībā nav vēlējies saņemt, un tikai zinot, ka dāvana dota ar mīļu sirdi, neiedrošinās to noraidīt.

28. martā Sv. Andreja draudze gatavojas atzīmēt savas draudzes 5 gadu pastāvēšanu.

● Jaunatnes audzināšanas padomes 18. februāra sēdē pirmo reizi piedalījās Toronto latviešu jaunatnes pulciņa Lāpas pārstāvji T. Kronbergs un V. Bebris. LKKCK padomei izraudzījis jaunu pārstāvi, V. Maleiko, kas ir arī viens no Lāpas dibinātājiem.

Jaunatnes audzināšanas padomes priekšsēdis J. Mežaks īsumā iepazīstināja jaunos padomes locekļus ar tās uzbūvi un pagājušā gada darbību. Vēl pagaidām nav izdevies labvēlīgi atrisināt Literārā apgāda Vācijā iespiešanai sagatavoto bērnu grāmatu Vakara viesis. YMCAs pārstāvis A. Stašāns ierosināja vākt grāmatai abonentus, lai veicinātu tās izdošanu. J. Mežaks izteica vēlējumu, — jaunatne vairāk piesaistāma jaunatnes organizācijā. Pārrunāja arī Jaunatnes dienu rīkošanu ,lūdzot Lāpu uzņemties iniciatīvu. T. Kronberga savukārt ziņoja, ka rosīgi sācis darboties Londonas jaunatnes pulciņš, un ierosinājis dibināt Jaunatnes apvienību.

A. Mežaks pieskārās arī bērnu vasaras nometņu rīkošanas problēmai un izteica vēlējumu, lai nometņu vadītāju sagatavošanai pievērstu nopietnāku uzmanību, jo no tā atkarājas nometnes darba labie panākumi. Sevišķi liela vērība jāvelta latviešu valodai.

Jaunatnes audzināšanas padome lūdza Lāpas pārstāvjus pagaidām uzņemties pārstāvēt arī ārpus Toronto pastāvošos jaunatnes pulciņus.

● 19. februārī notika Saulaines parvaldes sēde, kurā pieņēma Saulaines apsaimniekošanas noteikumus un sastādīja budžetu 1954. gadam. Ienākumus un izdevumus līdzsvaroja uz 3.750 dolariem. Šogad ļoti liela vērība tika pievērsta Saulaines ēku remontiem: ēku krāsošanai, noteku atjaunošanai, virtuves pārbūvei u. t. t. Liels ieguvums būs gāzes pavarda iegāde. Iekārtos arī jaunas izlietnes, salabos aku un atjaunos inventāru. Iespējams, ka šovasar Saulainē izbūvēs arī dejas grīdu. Sākti arī priekšdarbi vasaras nometnes organizēšanai, un tuvākā laikā notiks vakars jaunatnes nometnes vadītājiem. Šim nolūkam līdzekļus dos draudzes padome. Paklausot daudzu draudzes locekļu izteiktām domām, šovasar telpu īre vasarniekiem būs par nedaudz centiem augstāka.

● Latviešu agronomu biedrība rīko sestdien, 6. martā, plkst. 19,00, Sv. Trīsvienības baznīcas (Bloor un Sherbourne stūrī) sanāksmju telpās referāta vakaru ar filmu demonstrējumu.

Referēs agr. V. Uiska par mājas apkārtnes izdaiļošanu, raksturojot dekoratīvos augus, to stādīšanas un augšanas īpatnības, augu iegādi, izvēli, zemes sagatavošanu u. t. t. Ieeja 50 centu.

Visi laipni ielūgti.

Latv. agr. b-bas Kanadā Valde.

(Nobeigums 8. lpp.)

VINIPEGA

● Vinipegas latviešu ev.-lut. draudzes dāmu komiteja rīko draudzes 3 gadu darba atceres vakaru, kas notiks 28. februārī, plkst. 16.00, sv. Pēteŗa baznīcas pagraba telpās. Sarīkojumu ievadīs svētbrīdis, sekos kopīgs tējas vakars.

● Vinipegas latviešu biedrība un DV Manitobas nodaļa rīko 7. martā, plkst. 15.30 sv. Pēteŗa baznīcas pagraba telpās Kalpaka piemiņas vakaru ar referātu un priekšnesumiem. Vakara atlikums par labu grūtdieņiem Eiropā.

MANITOBA

● DV Manitobas nodaļa rīko piektdien, 19. martā, plkst. 19.30 Sokolu zālē Leģiona dienu. Programmā garīgais akts, ko vadīs māc. F. H. Ruperts un māc. B. W. Lambsdorfs. Sekos DV svinīgā solījuma parakstīšana. Pēc tam V. Balgals referēs par tematu Latviešu leģions. Otrā daļā paredzēts Saviesīgs vakars ar tēju, groziņiem un deju.

● DV Manitobas nodaļas rīkotie biedru vakari izvērtušies par patīkamu tradiciju. 6. februāŗa, biedru vakarā bija ieradušies ap 35 biedru un nodaļas labvēļu.

Par temu Varoņi un varonība referēja mācītājs F. H. Ruperts. Vakara viesi referātu noklausījās ar lielu uzmanību, sekoja pārrunas un saviesīga dzīve.

● Manitobas jauniešu badmintona meistarībā piedalījās arī Ervīns Liepiņš, gūdams vairākas teicamas uzvaras, bet meistara godā tomēr netika, jo negaidīti zaudēja semifinālā. Par viņa panākumiem bija lasāmas vairākas rindas vietējos kanadiešu laikrakstos. -rs

HAMILTONĀ

● 20. febr. Hamiltonas mednieki un makšķernieki kuplā skaitā bija pulcējušies uz pārrunām. Hamiltonā pastāv mednieku un makšķernieku sporta kopa kā nodaļa pie Toronto mednieku un makšķernieku kluba. Kopas valdē darbojas J. Brāmanis — priekšnieks, A. Pols — sekretārs un M. Zitmanis — kasieris.

Stipri augošais biedru skaits norāda, ka Hamiltonas latvieši, — dabas draugi arī svešumā grib pulcēties vienkopus, lai varētu izbaudīt medību un zvejas priekus un dalīties savos novērojumos un pieredzē. Biedru pilnsapulce tādēļ nolēma tuvākā laikā rīkot Hamiltonā kopas sarīkojumu, kur visi tautieši, kuriem mīļa daba, varētu pulcēties un iepazīties.

● Mūsu tautiete Aina Mačerniece, kas patlaban mācās žēlsirdīgo māsu Hamiltonas General hospitāli, saņēmusi stipendiju skolas turpināšanai no The Heroes of Dieppe Chapter.

● Hamiltonas darba biržā vērojama bēdīga aina. Pagājušā nedēļā bezdarbnieku skaits sasniedzis rekorda skaitli — 13.562, un darba biroja vadītājs izteicies, ka neesot paredzēts, ka tuvākā nākotnē darba apstākļi varētu uzlaboties.

Ir gan izplānots būvēt milzīgu tirdzniecības centru, kas aizņemtu veselus 71 akrus, bet tur būvdarbi tikai pašā sākumā. Vēlāk šais darbos paredz nodarbināt 1000 strādnieku, un visa centra izbūve aprēķināta uz 15 milj. dolariem. Viena no galvenām celtnēm būs Simpsona tirdzniecības ēka, kā arī biroju telpas, liela auto izstādes telpa un citas. Bez tam paredzēti ļoti lieli un plaši auto mašīnu parkošanas laukumi, kur vienā laikā būs iespējams novietot 5000 auto mašīnas. Smagās mašīnas piekrautas un izkrautas tiks ne vis uz ielas, kā tas ir līdz šim, bet pazemē, īpaši izbūvētās ejās. Paredzēts arī, ka elektrības, telefona un citi vadi neies vis pa gaisu, bet pa zemi. Beidzot arī kanadieši atzinuši, kad Kanadā gaiss ir mazliet „par biezu" ar visādiem vadiem un drātīm. J. G.

● Svētdien, 7. martā plkst. 4 pp. sv. Michael Hall, 213 James St., N., notiks DV Kičeneras-Vaterlo drāmatiskās kopas viesizrāde. Izrādīs V. Strāvera 3 cēlienu komēdiju Nebēdnieki. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem sākot ar $1.25. Bērniem ieeja brīva.

● DV Hamiltonas nodaļas drāmatiskā kopa rīko svētdien, 11. aprīlī, pl. 3 pp., 213 James St. N. V. Richtera komēdijas Trakie atkārtojumu. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem sākot ar $0.75. Bērniem ieeja brīva.

● DV Hamiltonas nodaļas drāmatiskā kopa sākusi priekšdarbus jaunas lugas iestudēšanai. Paredzēts iestudēt komēdiju Gleznotājs Otiņš.

● Latviešu Leģiona piemiņas dievkalpojums notiks svētdien, 14. martā, plkst. 2 pp. sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave S. Piedalās māc. E. Pavasars un mācītājs A. Voitkus. Ar dziesmām dievkalpojumu kuplinās Beverīnas koris Almas Skudras vadībā.

● 28. februārī, plkst. 14.30 izcīnīs pirmo pilsētas sacīksti šachā, Hamiltona — St. Katarīna, DV mītnē, 116 Hughson St. S. 21. martā paredzēta Hamiltonas šachistu viesošanās Toronto, kur tiksies pirmajā cīņā ar TLSK šachistiem. Pēc vēl nepabeigtā kvalifikācijas turnīra Hamiltonā sāksies meistarības izcīņa, kur pēc pirmajām izspēlētām kārtām, vada E. Zariņš. Spēles notiek katru svētdienu plkst. 14.00 DV mītnē, 116 Hughson St. S.

R. Dzelme

CENŠAS SASKAŅOT APRŪPI KANADĀ

LNAK paplašināta valdes sēde Toronto

19. februārī notika LNAK paplašināta valdes sēde ar plašu un svarīgu dienas kārtību. Sēdē piedalījās arī DV Kanadas valdes prsēdis P. Balodis un aprūpes daļas vad. V. Mukts. Sēdi ar īsu uzrunu atklāja LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne, īsumā pakavējoties pie LNAK līdzšinējā darba un pēdējās Padomes sesijas. Ar sevišķu uzsvaru A. Svenne atzīmēja DV pārstāvju piedalīšanos sēdē, lai mēģinātu atrast aprūpes darba labākās izkārtošanas iespējas.

Aprūpes darba problēmas pēdējā laikā bieži pārrunātas, gan presē, gan arī organizāciju sanāksmēs un LNAK valdes sēdēs, kur visi bijuši vienis prātis, ka aprūpes darbā būtu vēlama zināma koordinācija. P. Balodis, ievadot diskusijas, uzsvēŗa, ka DV nav iedomājušies, ka viņiem būtu monopoltiesības palīdzības darba līdzekļu vākšanā un sadalīšanā, bet, ka visu trimdas latviešu kopējs mērķis ir iespējami labāk palīdzēt grūtībās esošiem tautiešiem. Bet šis jautājums nav izkārtots tā, kā mēs to vēlētos. Visi ir vienās domās, ka aprūpes darbs jācentrālizē, bet nezina, kā to panākt. Tā kā DV organizācija ir liela savu biedru skaita ziņā un tai ir arī sava globālā vadība un milzīga pieredze aprūpes darbā, tad DV organizācija domā, ka būtu lietderīgi uzskatīt DV kā vadītāju organizāciju aprūpes darbā. Pēc P. Baloža domām, DV kārtotu galvenokārt līdzekļu vākšanu palīdzības darbam Austrijā un Vācijā, bet pārējās organizācijas domātu vairāk par lokālo palīdzības darbu. Vadoties no pieredzes, DV gribētu arī vienveidot ziedojumu vākšanu, pārejot uz tā saukto „stundas algas" ziedojumu. Tā kā 5. vai 6. aprīlī Kanadā ieradīsies pulkvedis V. Janums, kurš visu laiku kārtojis aprūpes darbu Eiropā, tad, pēc P. Baloža domām, ir no svara jau vienoties par zināmiem principiem, lai ar tiem varētu iepazīstināt V. Janumu un dzirdēt viņa domas.

Pēc P. Baloža priekšlikuma sākas ļoti dzīvas debates, un vairāki runātāji izsakās, ka tieši sakarā ar V. Januma ierašanos, nevajadzētu steigties ar lēmumu pieņemšanu, bet vispirms vajadzētu uzklausīt viņa domas. R. Plūme aizrāda, ka katram ziedojumu vācējam ir savi piekritēji, un darbojoties vairākiem vācējiem, iespējamas labākas sekmes. Centrālizācija būtu vēlama līdzekļu sadalē. LNAK būtu jāpārorientē līdzekļu vākšanā, un tās savāktie līdzekļi kalpotu kultūrālu mērķu sekmēšanai, kas pēc R. Plūmes domām ir atstāti novārtā. Sīkāki pie aprūpes darba pakavējās arī A. Svenne un V. Upeslācis, aizrādot, ka LNAK ir saistīta ar pēdējās Padomes sesijā pieņemtiem lēmumiem, kas tai uzlikusi par pienākumu aktīvi darboties aprūpes darba koordinēšanā. Pie centrālizēšanas darba jāpieiet bez steigas un jautājuma pētīšanai jāsastāda komisija, kas saskaņotu dažādos aprūpes darba projektus un celtu tos priekšā LNAK paplašinātai valdes sēdei. Sanāksme pieņem šo priekšlikumu un nolemj, ka tā sastādīsies no LNAK, DV un četru draudžu pārstāvjiem. Komisijā var piedalīties arī citu ieinteresēto organizāciju pārstāvji. Komisija sēdi sasauks LNAK līdz 1. aprīlim.

Pēc I. Žigura domām nebūtu vajadzība nodot aprūpes darba vadību DV. Viņš atgādina, ka 1949. gadā DV pārstāvji sekmīgi darbojušies līdzi LNAK Palīdzības nozares darbā, un tas varētu notikt arī tagad. Jā DV aktīvi piedalītos LNAK darbā, tad vispār jautājums par virsvadību atkristu.

Seko vēl daudz pārrunu, kuŗu rezultāti izraisa šādus lēmumus: 1. LNAK valde ieskata, ka DV lietotā formula par 1 stundas darba algas ziedošanu palīdzības darbam ir ievērojams faktors ziedojumu vākšanai un ieteic nodibinātai komisijai to pētīt un nākt ar priekšlikumiem (J. Grīšļa priekšlikums). 2. priekšlikumu nodeva komisijai bez valdes atzinuma 2. LNAK kopēju līdzekļu vākšanas akcijas, kurās piedalās lokālās biedrības un draudzes, organizē 2 reizes gadā un, uzskatot šīs akcijas par svarīgām līdzekļu vākšanas darbā, LNAK aicina DV tanīs piedalītos uz tādiem pat noteikumiem, kādi pieņemti 1952. gadā kopā ar DV organizāciju (I. Žigura priekšlikums).

Ar to tad dienas kārtības punkts par aprūpes darba centrālizēšanu pēc vairāk kā 2 stundu ilgām debatēm bija izsmelts un varēja sākt pārējo jautājumu apspriešanu. Tā kā Ziemeļamerikas Kultūras fonda statūti ir pieņemti, tad LNAK izraudzīja kandidātus fonda valdei un nozaru vadītājiem. LNAK deva valdei, kuŗa sastāvēs no 5 personām, 2 kandidātus. Kandidātu sar. nosūtīs

(Nob. 3. lpp.)

AICINĀJUMS

Saskaņā ar DV KV 24. janvāŗa ierosinājumu un LNAK valdes 19. februāŗa lēmumu paziņoju, ka 19. martā plkst. 7,30 vakarā Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī, LNAK biroja telpās notiks apspriede palīdzības darba saskaņošanai. Visas organizācijas, biedrības un draudzes, kam ir interese palīdzības darba jautājumos, uz minēto apspriedi var sūtīt savus pārstāvjus. Ierosinājumus un priekšlikumus šai apspriedei var piesūtīt arī rakstveidā uz adresi: Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Term. „A", Toronto, Ont.

A. Svenne, LNAK valdes priekšsēdētājs

PATEICĪBA

Sv. Jāņa draudzes Dāmu komiteja un Saulaines pārvalde izsaka sirsnīgu paldies E. Znotiņai - Kalniņai par skaisto deklamāciju vakaru un lielo ziedojumu Saulaines vajadzībām. Tāpat sirsnīgs paldies E. Ozolai - Timermanei un atsaucīgajiem klausītājiem. Vakara atlikums ir 76,35 dol.

VĒRTĪGA DĀVANA

ir Elzas Žebranskas iedziedātās skaņu plates, kas Toronto dabūjamas pie B. Senkēvičas, 329 Carlton Str., ik dienas no pl. 6—9 vakarā, tel. PR 4208.

NAKTS ATOMBUMBAS KRĀTERĪ

ir jau klāt! Atliek tikai attiecīgā bruņojumā, kā jau tas paredzēts karnevālam, doties uz notikumu vietu. Kā dzird, tad karnevālā būšot daudz vēl arī nesprāgušu atombumbu, kuŗas tomēr dzīvību nevienam neapdraudot, vienīgi varot izsaukt pastiprinātu sirdsdarbību pavasarīgu izjūtu virzienā. Bet tas jau ir tikai patīkami.

Tātad uz redzēšanos plkst. 20, Atombumbas krāterī, kur viesus laipni sagaidīs Vilibalds Drosmiņš un DV Toronto nodaļa.

LASĪTĀJU VĒSTULES

KĀPĒC NOMELNOT VĀRPAS UN PALMAS KOLONIJAS BRAZILIJĀ?

Apmeklējot kādu savu draugu Toronto, saņēmu ieskatam lielāku krājumu laikraksta „Latvija Amerikā". Mani pārsteidza tā „informācija", ko jūsu laikrakstam sniedzis no Brazilijas atbraukušais feļetonists Jukums Jekums — K. Sidars. Tā kā Brazilijā nodzīvoju vairāk nekā piecus gadus, tad turienes dzīve man labi pazīstama. Kanadā iebraucu tikai š. g. 26. janvārī.

Ciktāl K. Sidars pasniedz lasītājiem tīro humoru, piem. par morēnām, t. i. melnās rases sievietēm, kuŗas kādiem kļuvušas par laulātām draudzenēm, par to var pasmaidīt. Man šo rakstu izlasot, šie cilvēki nostājās acu priekšā — visus tos pazīstu. Arī viņa karnevāla apjūsmošana izdevusies teicami. Taču ar to vienuprāt neesmu. Tik brīnišķīga šī mežonīgā trakošana neizskatās. Nevainīgs vairs nav S. raksts, kurā viņš ar kādu novecojuša propagandas sacerējuma palīdzību nomelno Vārpas un Palmas kolonijas. Šinī rīcībā neslēpjas nekas cits, kā apzināta ļaunprātība, sējot ļaunu nemieru mūsu vidū. Latvieši, kas dzīvo Kanadā, izlasot šo rakstu, gūst ļoti aplamu priekšstatu par Brazilijas latviešiem. Man grūti izprast, kādēļ šo nokengājumu par Brazilijas latviešiem vajadzēja ievietot, kad atklātībā ir pazīstama jau agrāk sniegtā informācija, kas lietas attēlo objektīvi. Arī Latvju Enciklopēdijā Brazilijas latviešu dzīve parādīta pozitīvi. Tāpat Latvijas sūtņa un pilnvarotā ministra Brazilijā Dr. P. Oliņa sniegtā informācija presei pēc Brazilijas latviešu koloniju apmeklēšanas bijusi objektīva. Savus tautiešus no Vācijas bēgļu nometnēm Brazilijas latvieši uzņēma ar lielu sirsnību. Palīdzēja tiem gan morāli, gan nežēloja materiālos līdzekļus. Sevišķi te izcēlās māc. J. Lukaša gaišā personība. Arī S. pašam ir palīdzēts.

Ja Brazilijā ir savi trūkumi sabiedriskā un kultūrālā dzīvē, tad tikai atbraucēju, bij. DP, vienaldzības dēļ, kuŗu vidū prāvs skaits akadēmiķu — 37! Arī rakstnieks A. Skujiņš - Rasa vairījās no lielākas rosības un nebija pat Latviešu Apvienības Brazilijā biedrs.

J. Ābele, St. Katarīnes, Ont.

STIPRIE VĀRDI

Nedomāju, ka latviešiem piederētu stiprākie vārdi, stiprākie pateicieni un stiprākie salīdzinājumi, kādus var atrast tā saucamajā „tautas valodā." Tāpat grūti spriest, vai šos vārdus, pateicienus un salīdzinājumus mēs rakstos izmantotu biežāki kā citas tautas. Tomēr var labi novērot, ka tajos gadījumos, kad šādu „valodas ekstraktu" iespiestās domas pastiprināšanai un raksturošanai izmantojuši vīri, ko lasītāji ciena un mīl, ka pēc tam tad tie atgriežas un nostiprinās tautas lietošanā jo pamatīgi, — vietā un arī nevietā.

Mūsu valodas vecmeistars, rakstnieks Jānis Jaunsudrabiņš nesen tā lieliski atsvaidzināja vienu tādu divu vārdu kopā saliku, mu, ka mēs izbrīnā nosarkām par to, cik daudz un dziļi var rakstu rot ar šiem diviem vārdiem. — „Ugunsvārdu" zinātājs, dzejnieks Andrejs Eglītis, arī izmantoja stipru tautas apzīmējumu, runājot par mācītājiem. Tikai viņš nepieminēja, ka tas nav latviešu, bet čigānu leksikā lietots mācītāju apzīmējums. Tas nu jau ir sliktāki.

Nupat LA 13. n-rā jau atkal lasām vienu citu stipru vārdu, ko lieto Kursiķis: „Teļa sajūsma." viņš saka, ir latgaļu prieks, ja viņi sevi ar citnovadniekiem salīdzinādami, kādā ziņā atraduši par līdzvērtīgiem vai pat pārākiem.

„Latgolā" ir daudzreiz iespiestas aplamības, kas latgaļiem un latgaļu lietai nākušas par sliktu, tās kaitējušas arī sadarbībai. Iespējams, ka arī Kursiķa mazlietiņ un pavīltīgi sagrozītajā citējumā no Latgolas šis vai tas oriģinālā nav gluži tā pasacīts, kā to vajadzēja pasacīt, bet izdabūt tur laukā kaut ko tādu, ko varētu raksturot kā „teļa sajūsmu," gan nevar. Bez tam, ko tad nozīmē „teļa sajūsma?" Tautā tāds jēdziens pazīstams nav.

Arī šis vēstules iesūtītājs ir pulka reizes skaities par Latgolas saturu un ir rakstījis, ka latgaļi savu patiesību bieži mēdz aizstāvēt ar vienpusību, kas ir dažreiz bijusi pat tik liela, ka kvalificējama pat par apzinātu nepatiesību, bet lamu vārdus lietot nav bijis vajadzīgs. Bez tam rakstītājs pats ir latgalis un ir bijis Neietingas nometnes iemītnieks. Tāpēc, parakstīdams zem šīs vēstules savu pilnu vārdu, viņš lūdz nepazīstamo Kursiķi atsaukt savu jaunradīto lamu vārdu par latgaliem. Ja tāds atsaukums nāks, — par citu sapratīsimies.

Alfreds Ābers

Ziedosim stundas algu trūkumcietējiem

Ziedojumi iemaksājami DV Kanadas valdes kasierim Mr. A. Putninam 280 Wrigth Ave, Toronto, Ont., vai vietējās Daugavas Vanagu nodaļās

Brīvās pasaules latviešu apvienība

(Pārnesums no 1. lapp.)

Sakarā ar to nolēma, ka ALA piedāvās savu palīdzību baznīcas organizācijām, kas tās ieskaitīs savos līdzstrādniekos. ALA tādā gadījumā varētu palīdzēt tautiešiem ar informāciju, piesūtot attiecīgās veidlapas un palīdzot sameklēt galvotājus.

NODIBINĀTS SPORTA UN FIZISKĀS AUDZINĀŠANAS BIROJS

Lai apvienotu latviešu sporta jaunatni ASV, pie ALA nodibināja Sporta un fiziskās audzināšanas biroju un par tā vadītāju ievēlēja vicepriekšsēdi V. Vuškalnu. Biroja valdi apstiprināja sekojošā sastāvā: T. Aldzers (Latviešu sporta pārvaldes priekšnieks ASV austrumos), A. Celms (ASV rietumos), J. Bokalders (ASV vidienā), G. Tobiens, K. Ārens un N. Siliņš.

ALA par biedriem uzņēma DV apvienību Mineapolē, Kentaki latviešu klubu Luisvilē, LNC Longailendas nodaļu, Vilimantikas latviešu biedrību, 16 atsevišķus biedrus Sandiego, Calif., un 36 personas dažādās ASV daļās.

GLOBĀLĀS APVIENĪBAS JAUTĀJUMS

Priekšsēdis Lejiņš iepazīstināja valdi ar savu projektu, kā izveidojama Vispasaules latviešu apvienība. Zināmu pārsteigumu sagādāja A. Klaupiks, A. Bērziņš un E. Freivalds, apšaubot šādas globālas apvienības vajadzību un skeptiski novērtējot tās darbības iespējas. Ignats, Vinters un Līdacis izteicās par globālas apvienības vēlamību, jo vajadzīga organizācija, kas brīvajā pasaulē var runāt visu latviešu vārdā. ALA'i ienākuši pieprasījumi no citām latviešu apvienībām stāties pie globālās organizācijas veidošanas. Mums ir ierosinājums, lai Kultūras fonds aptvertu visus latviešus brīvajā pasaulē. Lai to veiktu, vajadzīga viena organizācija. Runātāji piekrīt, ka apvienībai nav jāiziet ar skaļiem lozungiem un lieliem solījumiem.

Prof. Lejiņš paskaidro, ka ierosinājumi par vispasaules organizācijas dibināšanu ienākuši no vairākām zemēm un pie šī jautājuma ir strādāts jau divi gadi. Arī ALA's pēdējais kongress pieņēmis lēmumu, ka šis jautājums virzāms tālāk. Austrālijas un Kanadas latviešu centrālās organizācijas izteikušās, lai ALA ņemtu iniciātīvu savās rokās. Savā laikā, kad dibināja ALA'u, arī tad daži skeptiķi jautāja, ko tā darīs un kam tā vajadzīga? Lietuviešiem un igauņiem ir izveidotas organizācijas, kas var runāt visu viņu trimdinieku vārdā. Ja pienāktu brīdis, kad vajadzētu izteikt Baltijas trimdinieku viedokli, tad varētu rasties neērts stāvoklis, ka latviešiem nav organizācijas, kas uz to pilnvarota. Nav tomēr jāgaida pārāk daudz no vispasaules apvienības.

EIROPAS LATVIEŠU BALSS

Nākošā dienā valde sanāca uz īpašu sēdi, kurā piedalījās arī Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra vicepriekšsēdis plkv. V. Janums. Janums iepazīstināja valdi ar Eiropas latviešu ieskatiem šinī lietā un izteicās pret Vispasaules apvienības sēdekļa izraudzīšanu Amerikā. Lai citu zemju pārstāvji varētu ierasties Amerikā, tiem jāpārvar ārkārtīgas grūtības vīzu lietās. Tāpat Amerikas augstā valūta ir šķērslis. Turpretim aizbraukt uz Eiropu ir daudz vieglāk. Lietuvieši savu centrālo organizāciju novietojuši Vācijā. Tādēļ LAK EC liek priekšā izveidot Vispasaules apvienības divas darba kopas — vienu Amerikā, otru Eiropā.

Amerikas latviešu pārstāvji izteicās pret šo priekšlikumu, uzsverot, ka organizācija var sekmīgi darboties tikai tad, ja ir viens centrs. Amerikas latvieši nepastāv uz to, ka centram jābūt šeit. Politiskais stāvoklis var mainīties un līdz ar to centrs jāpārceļ uz izdevīgāko vietu. Debatēs arī noskaidrojās, ka mūsu apstākļos nav iespējama delegātu ceļošana no viena kontinenta uz otru, lai piedalītos Vispasaules apvienības apspriedēs. Tā kā jaunā organizācija apvienos ne visas pasaules latviešus, bet tikai tos, kas dzīvo brīvajā pasaulē, nolēma tai dot nosaukumu „Brīvās pasaules latviešu apvienība".

NOTEIKUMI PAR BRĪVĀS PASAULES LATVIEŠU APVIENĪBAS DARBĪBU

Apspriežot projektu pēc pantiem, vienojās galīgā veidā to izteikt šādi (šeit minēti svarīgākie punkti):

Brīvās pasaules latviešu apvienības pārvaldes organi ir padome un valde. Padome sastāv no atsevišķu valstu un kontinentu pārstāvjiem proporcionāli latviešu skaitam attiecīgā kontinentā vai valstī. Tiesības sūtīt pārstāvjus ir katras valsts vai kontinenta centrālai apvienībai, kur latviešu skaits nav mazāks par 1.000. Katri nākošie pilni vai nepilni 5.000 dod tiesības vēl uz vienu pārstāvi. Katram kontinentam un valstij atstājamas brīvas rokas padomes locekļu izraudzīšanā. Valde sastādās no padomē reprezentēto kontinentu vai valstu apvienību valžu priekšsēžiem, kas sadala amatus savā starpā.

Brīvās pasaules latviešu apvienība savas darbības sekmīgai izvei-došanai noorganizē pēc vajadzības vairākus birojus, katrā ziņā vienu Eiropā un vienu Amerikā.

Atsevišķu kontinentu vai valstu struktūra atstājama katra atsevišķa kontinenta vai valsts latviešu ziņā.

Brīvās pasaules latviešu apvienība skaitās par nodibinātu, ja latviešu centrālās apvienības ASV, Eiropā, Austrālijā un Kanadā ir oficiāli deklarējušas savu iestāšanos.

Šo projektu pieņēma vienbalsīgi, bet E. Freivalds tam pievienojās ar rezervāciju, ka jādod tiesības sūtīt pārstāvjus arī to zemju latviešiem, kur viņu skaits nesasniedz 1.000. Plkv. Janums solīja aizstāvēt šī projekta pieņemšanu LAK EC. Šo projektu vēl apspriedīs ALA's kongresā.

TRIMDAS SAULAINĀS UN ĒNAS PUSES

BĪSTAMI KAITĪGO DARBS

Daugavas Vanagu apvienība Bostonā ir pelta un sodīta. Tās sirdsdedzīgais priekšnieks V. Antiņš un viņa valde ir tikusi apsūdzēta un atcelta no amatiem par „bīstami kaitīgu darbību". Tomēr kā V. Antiņš, tā valde baudot Bostonas DV un sabiedrības uzticību, ir turpinājuši strādāt, par ko atkal tie ir sodīti kā nepaklausīgi.

Šajās dienās DV apvienības Bostonā valde izsūtījusi apkārtrakstu par savu darbību pagājušā gadā.No tā redzams, ka Bostonas apvienība, runājot ar Mācītāja Alberta Galiņa vārdiem, visu savu darbību vērsusi uz „galda klāšanu trūcīgajiem": 14. jūnija ziedojumu akcijā savākti $242.00 un nosūtīti uz Vāciju tautiešu aprūpei, Ziemassvētku ziedojumu akcijā savākti $1.321.41. No šis summas nosūtīti DV Centrālai valdei $500.00, Augustdorfas ģimnazijai $100.00, Gautingas sanatorijai $40.00, DV Libekas nodaļai $50.00, kādai kalpakiešu ģimenei Vācijā $25.00, DV Austrijā $260.00, kādai kalpakiešu ģimenei Anglijā $25.00 un sadalīti trūcīgajiem un slimiem ASV $320.00.

Bostonas DVanadzes savākušas un nosūtījušas tautiešu aprūpei uz Vāciju $503.44, uz Austriju $336.82 un vietējiem Bostonā $34.00, kopā $874.26. Bez tam DV valde nodevusi Kerstena komitejas darbības sekmēšanai $100.00.

Arī pavasara tirdziņa atlikums $363.00 un DV grāmatu galda tīrais atlikums $575.35 nosūtīti aprūpei un labdarīgiem mērķiem.

Pavisam kopā pag. gadā Bostonas DV saime ir savākusi un nodevusi aprūpei $3.376.02.

Tas ir bijis cildeni svētīgs darbs, pret kuru atsita visi apvainojumi.

LIELĪŠANĀS

Nesen Kursiķis ņēma uz zoba tos, kas plātās ar lielību. Kas Latvijā bijuši sīkbodnieki, tie trimdā lielās par lieltirgotājiem un tā tālāk. Kāds lasītājs Milvokos pēc tam sūdzējās, ka amerikāņiem rodas iespaids, ka „īstenībā kungi un lielkungi vien te saradušies." Lielīšanās netikums ir pretpols — mazvērtības kompleksam, kas arī bieži sastopams trimdinieku izjūtās. Mazvērtības komplekss trimdā ir bīstama parādība, un tas arī ir kritizēts. Tādēļ pareizais ceļš vienmēr ir — nosvērtība un pašciena.

Amerikāņu laikrakstā The Cape Codder (11. febr.) pirmajā lapas pusē lasāms raksts No koncentrācijas nometnes — jaunā namā (Brūsterā). Turpat uzņēmumā redzama latvieša Kārļa Stabiņa ģimene, kas savā jaunajā mājā saņem vietējo iedzīvotāju apsveikumus un dāvanas. Rakstā teikts, ka „Stabiņi tikko ievilkušies savā jaunajā mājā, kas ir viņu pirmā pēc tam, kad viņi zaudējuši savu māju pirms 10 gadiem un bija ievietoti koncentrācijas nometnē." Tālāk teikts, ka Stabiņu ģimene Brūsterā (Mass.) ieradusies no Latvijas 1950. g. 9. maijā, vietējās baptistu baznīcas sponsorēti.

Vai tikai tā „koncentrācijas nometne" nebūs bijusi DP nometne Vācijā? Vai te arī nav sava veida „lielīšanās" ar pagātni, vai arī te darīšana ar amerikāņu žurnālistu fantaziju?! Līdz šim nebija arī dzirdēts, ka kāds būtu varējis izbraukt no Latvijas 1950. g. kādas baznīcas „sponsorēts."

Saturns

KORPORĀCIJAS LATVIA SVINĪBAS TORONTO

No kr.: A. Melbārdis, V. Bembers, sen. V. Uiska un V. Timmermanis. J. Kreija uzņ.

Pagājušā sestdienā bija liela svētku diena visai Kanadas latviešu akadēmiskai saimei, kad korporācijas „Latvia" prezidijs pārņēma savu karogu. Baigajā gadā karogu no boļševiku varas bija izglābis šīs korporācijas loceklis mag. oec. K. Šmits. Atstājot Latviju, Šmits karogu pārveda uz Vāciju, bet no turienes uz Braziliju, kuru bija izvēlējies par savu jauno mājvietu. Karogu Šmits rūpīgi glabāja vairākus gadus, kamēr pagājušā gadā beigās radās izdevība to pārvest uz Kanadu un nodod „Latvias" prezidijam.

Svinīgajā karoga pārņemšanas aktā TLB telpās pulcējās visa plašā latviešu saime, piedaloties arī daudz pārstāvjiem no pārējām latviešu korporācijām, kuru locekļi tagad atrodas izkaisīti visā plašajā rietumu pasaulē. Pēc karoga ienešanas zālē svētku dalībniekus uzrunāja „Latvias" seniors agr. V. Uiska, apsveicot kuplo viesu saimi, kurā bija pārstāvji pat no ASV. Karoga pārņemšanas akts bija rīkots reizē ar „Latvias" 37 g. dibināšanas atceri. Pirms 37 gadiem, 1917. g. 17. februārī, korporācijai pirmie pamati likti Tērbatā. Mūsu tautas dzīvē tas bija svarīgu notikumu pilns laiks, kad tikko veidojās jaunā Latvijas valsts. Tāpēc visi jaunās korporācijas locekļi vispirms ķērušies pie ieročiem Latvijas armijā un tikai tad piedalījušies savas izkopšanā un valsts tālākā veidošanā. Šīs cīņas prasījušas arī upurus, un mūžīgajā darbā atpakaļ vairs nav atgriezušies Osvalds Bērziņš un Emīls Cīgurzis. Pavisam sārti - zili - zelta „Latvias" krāsām zvērējuši vairāk kā 400 locekļu, bet no tiem tagad palikuši pāri vairs tikai apm. 150. Mūžībā aizgājušo piemiņu godināja ar klusuma brīdi. Uzrunu noslēdza Dievs, svētī Latviju!

Sveicienus svētkos nodeva L. U. pēdējais rektors prof. V. Burkēvics, no korp. kopu prezidija — Freibergs, no Toronto latviešu stud.kopas — Matīss, bet no Klīvlendas apv. korp. kopas — konf. Krūmiņš. Starp daudzajām apsveikuma telegrammām sveicienu bija sūtījis arī mūsu konsuls Montreālā V. Tomsons.

Daudz apsveicēju runu izskanēja arī korp. 37. g. dibināšanas atceres komeršā. Visi runātāji izsacīja nesalaužamu ticību Latvijas brīvībai un uzsvēra akadēmiskās intelliģences lielo uzdevumu visu mūsu trimdas spēku vienošanā. Akadēmiķiem aktīvāk jāpiedalās arī latviešu trimdas organizācijās, jo viņi ir zemes sāls. Izglītība, ko tie kā vienīgo dārgāko mantu paņēmuši līdzi trimdā, uzliek katram akadēmiķim par pienākumu iesaistīties kopējā darbā, kas daudzreiz prasa arī personiskus upurus kopējo mērķu labā. Komersa oficiālo daļu slēdza ar Gaudeamus.

CENŠAS SASKAŅOT APRŪPI...

(Pārnesums no 2. lpp.)

ALAi un tikai pēc attiecīgās atzinuma saņemšanas būs zināms valdes personālais sastāvs un nozaru vadītāji.

Jautājumā par globālo organizāciju vienota bija doma, ka tā ir vajadzīga un tās izveidošanā būtu jāvadās no proporcionālitātes principa. Nolēma turpināt sākto saskaņošanu ar citu zemju centrālām organizācijām, it īpaši skolu lietās, mēģinot panākt vienotu skolas programmu, saskaņotu mācības grāmatu un mācības līdzekļu izdošanu, kas ir jau praktiski uzsākta, kā arī domāt par Kultūras dienu organizēšanu vienā laikā.

Tālāk, apspriežot kultūras un izglītības nozares turpmāko darbību, Dr. H. Tichovskis iepazīstināja sēdes dalībniekus ar sīki izstrādātu projektu, kas tika arī pieņemts. Runājot par Kultūras dienām Kanadā, H. Tichovskis atzīmē, ka nākošā gadā tās mēģinās saskaņot ar Kultūras dienām ASV, bet šogad Kanadā tās notiks no 1. līdz 31. oktobrim. Toronto tās rīkos Kultūras un izglītības nozare, bet citur LNAK pārstāvji sadarbībā ar draudzēm un organizācijām. Kultūras dienās bez priekšlasījumiem, koncertiem rakstnieku vakariem ir domāts arī par grāmatu skati un gleznu izstādi. Atlikums paredzēts Kultūras fondam. Īpašu vērību H. Tichovskis savā projektā pievērsis bibliotēku izveidošanai un tām, īpaši centrālai pie LNAK, būtu jāatspoguļo iespēju robežas visa trimdā iznākusī latviešu literātūra un periodika. Līdzekļus vajadzētu gūt budžeta kārtībā un no kultūras dienu sarīkojumu atlikumiem. Būtu arī laiks domāt par centrālo archīvu, kurš jāveido Kultūras un izglītības nozarei. Tāpat būtu nepieciešama dažādu jautājumu pareizai izvērtēšanai sakopota statistika. H. Tichovskis un J. Mežaks no jauna pieskārās latviešu skolu lietām, uzsverot šinī darbā sadarbības nepieciešamību ar citām zemēm. Domāts arī par skolotāju konferenču sasaukšanu, kurā aicinātu piedalīties arī ALAs skolu lietu kārtotājus. Pieņem H. Tichovska priekšlikumu par jaunatnes pulciņa Lāpa atbalstīšanu. Sadarbībā ar ģimnaziju, kas pastāv pie Tautas augstskolas, paredz organizēt referātu ciklus par latviešu rakstniekiem, pieskaņojot tos ģimnazijas vajadzībām un darba gaitai.

LNAK valde pieņēma ierosinājumu, pievienot Neklātienes skolu Kultūras un izglītības nozarei. Budžeta lietas atstāj Kultūras nozares ziņā. Laika trūkuma dēļ visus darba kārtībā paredzētos punktus neizdevās pārrunāt.

Žanis Unāms

ĢENERĀLIS DAMBĪTIS

No valsts šūpuļa līdz tās kapracim

1. LATVIJAS APBEDĪŠANAS KOMANDA MASKAVĀ

5. augustā vakarā latvieši sakniebtām lūpām un sažņaugtām dūrēm sēdēja pie radio aparātiem. Jūtīgākiem acis pildījās asarām. Ar smagām skumjām sirdīs viņi uzņēma ziņu par Latvijas iekļaušanu Padomju Savienībā, ko bija izdarījusi PSRS augstākās padomes 7. sesija šīs dienas sēdē Maskavā. Šī radio ziņa bija pēdējie kapa zvani neatkarīgajai un brīvajai Latvijas valstij.

Lēmums par Latvijas iekļaušanu Padomijā bija pieņemts pēc „latviešu delegācijas lūguma," ko bija izteicis agr. Latvijas universitātes prof. A. Kirchenšteins. Otrā dienā lielajos Maskavas laikrakstos, līdzās augstākās padomes sēdes aprakstam, bija ievietota fotografija, kur „latviešu delegāciju" redz stāvam padomes sēdē prezidija un valdības tribīņu priekšā. Šo uzņēmumu vēlāk pārspieda arī Latvijas komūnistu laikraksti u. c. izdevumi. Runātāju tribīnē tur redzams A. Kirchenšteins, bet no tās pa labi valdības ložā pirmais sēd Staļins un pa kreisi Molotovs un Mikojans.

Priekšā latviešu kapraču delegācijā, kas sastāv no veciem komūnisma cīnītājiem un pagrīdniekiem, redzam arī 5 vīrus, kas Latvijas neatkarības laikā bija diezgan pazīstami un atbildīgos amatos. Tie ir Juris Pabērzs, kas bija latgaliešu deputāts Saeimā un vairākkārtīgs ministrs, Jaunāko Ziņu atbildīgais redaktors un nacionālā dzejnieka Pētera Blaua dēls P. Blaus, Atpūtas redaktors Jūl. Lācis un rakstnieks Andrejs Upītis. Par to, kā šie vīri kļuva par Latvijas kapračiem, nebūtu daudz ko teikt.

2. MAĻENKOVAM ZEM DEGUNA

Lielāku ievērību šoreiz gan saistīs tas vīrs, kas šai Latvijas apbedīšanas uzņēmumā stāv netālu no Staļina un viņa pēcnācējam Maļenkovam tieši zem paša deguna. Šis vīrs ļoti izaicinoši saista mūsu uzmanību jau ārēji — ar savu ietērpu. Viņš ģērbies Latvijas neatkarības laika armijas ģenerāļa uniformā un viņam pie izgāztajām krūtīm redzams Lāčplēša kaŗa ordenis, ko piešķīra tikai par sevišķiem nopelniem Latvijas brīvības izcīnīšanā. Bet uz fotografijas pie Lāčplēša ordeņa gandrīz vai pieduras Padomijas prezidenta Kaļiņina kazas bārdiņa, kuŗš sēž ieblakam Maļenkovam. Šis vīrs patiešām ir stāvējis pie Latvijas valsts dibināšanas šūpuļa. Aktīvos un atbildīgos amatos viņš bijis brīvības cīņu laikā un neatkarības pēdējos gados. Valsts tapšanas posmā viņš bija iekšlietu ministra biedrs apsardzības lietās (faktiski pirmais kaŗa ministrs) un neatkarības laikā — galvenā stāba prka palīgs. Viņa vārds Roberts Dambītis. Kā šis vīrs iekļuva Latvijas kapraču komandā? Politiski nepiepildītas godkārības, materiālu apsvērumu, apslēptas politiskas pārliecības, vienkāršas naivitātes vai arī šķietamas karjēras turpināšanas dēļ? Nav viegli uz šiem jautājumiem pareizi atbildēt. Es esmu šo vīru tīri labi pazinis, daudz, daudz ar viņu tērzējis, viņu izjautājis un savā laikā no viņa dabūjis dažu labu vērtīgu materiālu par mūsu valsts dibināšanas un brīvības cīņu posmu. Bet galvenais — man ir bijušas ar viņu dažas interesantas satikšanās Latvijas tumšāko dienu laikā, no kuru attēlošanas daļēji varēs iegūt kādus secinājumus par augšējiem jautājumiem.

3. VIŅŠ IETEIC SARKANARMIJAS PIRMO VIRSPAVĒLNIEKU

Pirms dažiem gadiem kādā laikrakstā rakstīdams par divām Anglijā izdotām Staļina biografijām, es atzīmēju epizodu, kā latviešu strēlnieku pulku komandieris ģenerālis Vācietis kļuva par sarkanās armijas virspavēlnieku. Bet ar nolūku tur nebija atzīmēta šī epizoda avots. Tas bija ģenerālis Dambītis. Šoreiz nevairīsimies minēt ne vārdu, ne faktus, jo šī vīra loma, kaut arī neliela un brīžiem tikai statista loma, latviešu tautas un valsts attīstības vēsturē jāapgaismo visā atkailinājumā.

Krievijas revolūcija Rob. Dambīti pārsteidz kā strēlnieku pulku intendantu pulkvežleitnanta vai pat pulkveža dienesta pakāpē. Intendanta amats kaŗa laikā sevišķu dotību cilvēkiem ir tiešām ar priekšrocībām. Tas, pirmkārt, ir ložu drošāks un, otrkārt, krietni trekns amats. Un abas šīs īpašības kopā dod iespēju attīstīt trešo — izveidot salona filozofiju kaŗā un politizēšanu. Bet visas šīs īpašības pieder Dambītim kā laba skrodeŗa darināts uzvalks.

Pēc revolūcijas izcelšanās strēlnieku pulku intendantūra atrodas kādā Vidzemes muižā. Turpat ir arī pulkvedis Vācietis ar savu stābu. Latviešu strēlniekiem ir lielisku cīnītāju slava visā Krievijā. Bet komūnistiem, kas pēc oktobra revolūcijas pārņēmuši varu, nav nevienas militārās autoritātes, kas būtu spējīga vadīt aizsardzības cīņas pret balto ģenerāļu un viņu pulku uzmākšanos no vairākām pusēm. Šai laikā komūnistu partijas stābā, kas atrodas Pēterpilī, agrākajā Smoļņas institūtā, un kurā atbildīgos amatos ir vairāki latviešu revolūcionāri, rodas doma, ka par sarkanās armijas virspavēlnieku aicināms kāds populārs latviešu strēlnieku virsnieks, jo daļa strēlnieku ir pārgājuši komūnistu pusē, un tas sarkanās armijas cīņas spējas var tikai celt. No Smoļņas institūta uz Vidzemi izsūta emisāru, meklēt sarkanajai armijai virspavēlnieku.

Šis emisārs kādā Vidzemes muižā vispirms uzmeklē strēlnieku pulku intendantu Dambīti, ar kuŗu konsultē par sarkanarmijas virspavēlnieka amata kandidātu. Šodien ir grūti pateikt, vai tā ir bijusi nejaušība, vai notikumu cēloniska sakarība, ka komūnistu centrālkomitejas emisārs brauc pie Dambīša meklēt sarkanajai armijai virspavēlnieku, bet šāds notikums tiešām ir bijis. Dambītis par sarkanās armijas virspavēlnieku ieteic aicināt populāro pulka komandieri Vācieti, kuŗš pie latviešu strēlniekiem kā kaujas virsnieks ir ļoti iecienīts.

4. BĪBELE PALĪDZ KĻŪT PAR SARKANO KOMANDIERI

Vācietis nevar izšķirties, vai aicinājumu pieņemt. Viņš lūdz mazliet laika lietas apsvēršanai. Viņš prasa padomu arī Dambītim, bet tas, kaut gan viņu ieteicis, nesaka jā un nesaka arī noteiktu nē. Stāvoklis ir neskaidrs, neparedzams, Dambītis negrib ar padomu Vācietim ekspansēties. Tad Vācietis muižkunga dzīvoklī, kur viņš mīt, kādas istabas stūrī uz plaukta ierauga vecu bībeli un uz labu laimi veŗ to vaļā, lai bībeles teksts dod kādu netiešu norādījumu, vai viņam aicinājumam sekot vai ne. Uzšķirtais bībeles teksts ir tāds, kas Vācieti pamudina aicinājumu pieņemt un, bībelei klausīdams, viņš izlemj kļūt par Krievijas sarkanās armijas virspavēlnieku. Kad viņš savu lēmumu paziņo Dambītim, pēdējais saka: „Kas augstu kāpj, tas zemu krīt."

Kad 13 gadus vēlāk Dambītis pats man šo gadījumu ļoti sīkās niansēs atstāstīja, man šķita, ka vēl tad es viņa balsī saklausīju kādu mazas neapmierinātības apakštoni. Varbūt viņam mazliet sāpēja, ka aicinājums bija gan izdarīts caur viņu, bet aicināts nebija viņš pats. Kaut gan viņš bija intendantūras un ne kaujas virsnieks, tomēr revolūcijās arī tādi tiek uz augšu, un aicinājums viņam, droši vien, būtu vismaz glaimojis.

5. STAĻINA CĪŅA AR LATVIEŠU ĢENERĀLI

Trockis savā 1947. gadā Ņujorkā un Londonā izdotajā Staļina biografijā raksta, ka latviešu strēlnieku virsnieks Vācietis bijis labs un spējīgs sarkanās armijas komandieris, un ka viņš kā kaŗa komisārs varējis ar to labi saprasties. Bet Vācieša karjēru sašķobījis un viņu centies nolikvidēt Staļins. Vara Krievijā toreiz tāpat kā tagad ir komūnistu partijas centrālkomitejas rokās. Centrālkomiteja sastāv no 23 vīriem, sarp kuŗiem ir arī divi latvieši, Smilga un Bērziņš. Centrālkomiteja Staļinu kā mazākumtautību komisāru aizsūta uz kādu dienvidfrontes rajonu par politisko komisāru. Staļins sāk iejaukties arī militārajās operācijās, kam virspavēlnieks Vācietis nepiekrīt.

(Turpinājums sekos).

CEĻA VĀRDI

To, kas mūs pievīlis, neapmierina, ja mēs viņam piedodam, viņš prasa, lai mēs nebūtu atzinuši viņa krāpšanu. Benavente.

Jēdziens „piedot" atbilst vārdam „aizmirst", t. i., notikušo aizmirst. Heine.

Raugies skaistajā dabā un apmierini savu prātu par to, kā tam vajadzētu būt. Bēthovens.

Atzīšana ir vajadzīga ikvienam. Katru labo īpašību var iznīcināt apkārtējā vienaldzība. Immermans.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

ŅUJORKĀ

Darba templī (Labor temple), 242 E. 14. ielā, Ņujorkā, regulāri notiek dažādu tautu priekšnesumi, lai iepazīstinātu amerikāņu publiku ar jauniecelotājiem. 18. februārī notika liels starptautisks festivāls, kurā ar tautas dziesmām uzstājās dziedoņi no Anglijas, Īrijas, Krievijas, Rumānijas, Grieķijas, Norvēģijas, Latvijas, Čechoslovakijas un Meksikas. V. Stota studijas audzēkne Skaidrīte Prince nodziedāja „Aizver actiņas un smaidi", „Rīga dimd" un „Tautiešam roku devu". Viņas priekšnesums izpelnījās lielu piekrišanu, tā ka nācās sniegt piedevas. Apmeklētāju interesi saistīja arī viņas skaistais tautas tērps.

KLĪVLENDĀ

Atzīmējot Lietuvas valsts dibināšanas dienu Latviešu - Lietuviešu vienība Klīvlendā sarīkoja piemiņas aktu 13. februārī. Aktu atklāja Emils Skujenieks, bet lekciju par Lietuvas vēsturi nolasīja R. Viļumsons. Vakaru ar dziesmām kuplināja Aigara - Ūbelīte (soprans) un D. Kļaviņš (baritons). Lietuviešu dzejas tulkojumā skandēja Ž. Rozengrina. Lietuviešu skolēnu trupa uzstājās ar tautas dejām. Sekoja kopējs azaids, kurā apsveikumu teica J. Pluksis no DV un Lazdiņš no Amerikas Lietuviešu padomes.

ROČESTRA (N. Y.)

Latviešu jaunatnes kopa, kas nodibinājās pagājušā rudenī 20. februārī, reprezentējās ar savu pirmo sarīkojumu, ko atklāja kopas priekšniece M. Jaunbelzēja. Tas bija veltīts latviešu literātūras dižgaram Edv. Virzam. Par lielo meistaru un viņa bagātīgo literāro devumu stāstīja Ročestras jaunatnes viešņa — Mudīte Austriņa no Ņujorkas. Fragmentu no poēmas Karalis Nameitis lasīja M. Jaunbelzēja, bet dzejas — B. Arājuma un G. Reimanis. Mūzikālā daļā uzstājās amerikāņi J. T. Works (vijole) un R. Landes (klavieres) atskaņoja Volfganga Dārziņa „Sonātu" un J. T. Worka fantaziju par divu latviešu tautu dziesmu temu, tomēr tajā diezgan pagrūti bija sadzirdēt kādu latvisku motīvu. Šis sarīkojums, kaut arī daļēji svešttautiešu kuplināts, būtu jāuzskata par latviešu kultūras dienu mazu īsveidojumu Ročestrā, jo par šīs nozīmīgās tradicijas izvēršanu plašākā mērogā, diemžēl, pārējās vietējās organizācijas nebija padomājušas. Tādēļ pateicība jauniešiem, un cerēsim, ka kultūras dienu sarīkojumiem nākotnē mums būs radies iniciātors — jauniešu kopas personā. Pussimts uzmanīgu klausītāju jaukajās YMCA's telpās, ievērojot sarīkojuma nozīmību, bija par maz. Tādēļ jāvēlas, lai sarīkojumu dienās, kuŗu Ročestrā nav daudz, nenotiktu nekādas citas izdarības.

KALAMAZŪ

Kalamazū pilsētā latviešu māju īpašnieku skaits pastāvīgi vairojas. Māju pircēji pa lielākai daļai izvēlas mājas ar dārziņu. Augļu dārzu dēstīšanā te lielu pretimnākšanu mūsu tautiešiem ir izrādījis bij. Cēsu apr. vecākais, agr. J. Venners. no savas koku skolas par lētu cenu pārdodams labus augļu kociņus, kā arī sniegdams visu vajadzīgo informāciju.

21. februārī agr. Venners nolasīja vērtīgu referātu par kaitēkļu apkarošanu un zaru izgriešanu augļu kokiem. Zaru izgriešanu Venners praktiski demonstrēja pie augļu dārzā iestādītām bumbierēm, ābelēm, ķiršiem, plūmēm un firziķiem. Neskatoties uz slikto laiku, ieradušies bija vairāk kā 20 interesentu.

Kalns.

— Šito kažoku aizsūtiet uz norādīto adresi ar maniem sirsnīgiem sveicieniem, bet nejauši aizmirstiet noņemt cenu

PIRMIZRĀDE SVĒTDIEN, 14. MARTĀ PAZUDUŠAIS DĒLS R. BLAUMAŅA BĒDU LUGA 5 CĒLIENOS KOLUMBUS ZĀLĒ, TORONTO

SAVIENOTO VALSTU KAŖA FLOTES

NĀKOTNES FANTASTISKIE PLĀNI

Eļļas vietā atomenerģija. — Neticams ātrums, neierobežots kustības ilgums un spēks nākamajā pasaules karā. — Zemūdens lidmašīnu bazes un transporta kuģi. — Fantastiskas bezpilotu raķetes un citi ieroči.

ASV kaŗa flotes ģenerālštāba priekšnieks admirālis Roberts B. Karnijs publicējis ASV rūpniecības kameras oficiozā Nation's Business sensācionālu rakstu par pilnīgi jaunas ASV kaŗa flotes būvi, kas nākamajā pasaules kaŗā nodrošinās uzvaru. Sniedzam mūsu lasītājiem svarīgā raksta saīsinātu atstāstījumu.

Tas skan fantastiski, bet ir patiesība — ASV kaŗa flote stāv uz revolūcijas sliekšņa. Gadu desmitiem sapņots, gadiem plānota nu šī revolūcija ir sākusies ar to brīdi, kad kādu mašīnu ievietoja nesen ūdenī ielaistajā zemūdenē Nautilus. Šī mašīna ražo atomenerģiju, kas dzīs zemūdeni. Nautilus ir vēstnesis rītdienas kaŗa flotei. Tikpat droši, kā tvaiks nomainīja zēģeli, atomenerģijas motors nomainīs dīzeļa motoru. Kādu dienu atomenerģijas revolūcija burtiski noslaucīs no jūŗām ASV šīsdienas — vēl arvien pasaules varenāko — floti un atdos vietu jaunai kaŗa flotei ar neticamu ātrumu, neierobežotu kreisēšanas ilgumu un iznīcināšanas spēku. Rītdien — bet ne pēc vienas nakts — neizbēgami visi mūsu lielie kuģi tiks dzīti ar neizsīkstošu atomenerģijas spēku.

Piesardzības dēļ — lai mūsu ienaidniekiem neatklātu noslēpumus — šeit nevar minēt atomu motora uzbūvi. Tikai vienu salīdzinājumu — potenciālā enerģija vienā golfa bumbiņas lielumā urāna pikā līdzinājās 465.000 galoniem eļļas vai 6 milj. mārciņu ogļu.

Līdz šim viena kaŗa kuģa kreisēšanas ilgums bija atkarīgs no uzņemamās degvielas daudzuma, kuŗai izbeidzoties kaŗa kuģim bija jādodas uz ostu vai jāuzņem jaunas degvielas atklātā jūŗā no tankkuģiem. Atomu flotei nebūs vairs jāuzmeklē degvielu noliktavas ostā vai tankkuģi jūŗā, tai būs neierobežots braukšanas ilgums. To milzīgo telpu kaŗa kuģī, ko tagad aizņem degvielu krātuve, atomu kuģī varēs izlietot vairāk lidmašīnu, ieroču un munīcijas uzņemšanai. Atomu kaŗa kuģis būs vieglāks, spēcīgāks un lētāks.

Atomu zemūdenes būs spējīgas nogremdēties uz neierobežotu laiku, jo atomu krāsnis nepatērēs ogļskābi un neizpūtīs indīgos degvielas tvaikus. Nautilus un nākamās atomu zemūdenes ir ne tikai ātrākas, bet arī radioaktīvitātes drošas. Tagadējās vismodernākās dīzeļa motora zemūdenes, attīstot lielāku ātrumu, ātri patērēja degvielas un ogļskābi. Tagadējie izmēģinājumi Ņulondonas (Conn.) ostā rāda, ka atomu zemūdenes komandas var palikt zem ūdens 2 mēneši. Atomu zemūdenes var attīstīt milzīgu ātrumu virs un zem ūdens.

VADĀMIE TĀLŠĀVIŅI AR ATOMBUMBAS GALVU ĀTRĀKI PAR SKAŅU

Tagadējās zemūdenes ir viegls mērķis lidmašīnām. Viselastīgākā šnorkeļa zemūdene tiek atklāta ar radaru tanī brīdī, kad tā izbāž virs ūdens savu elpošanas cauruli. Turpretī atomu zemūdene nav pamanāma tik ilgi, kamēr tā ir ienirusi, un to nespēj atklāt ne radars, nedz citas ierīces. Tā paliek kā fantoms — fantastisks ierocis ar milzīgu iznīcināšanas spēku.

Mūsu kaŗa flotei ir trīs zemūdenes, kas torpēdu vietā izšauj vadāmos tālšāviņus. Viens no tiem Regulus trieca ātrāk par bumbvedi un var trāpīt mērķī 400 jūdžu tālumā. Amerikāņu zinātnieki pašreiz strādā pie bezpilotu tālšāviņiem, kuŗu ātrums vairākas reizes pārsniedz skaņas ātrumu. Šo tālšāviņu galva ir — atombumba.

Mūsu kaŗa flotes gaišākās galvas atzīst, ja atomu zemūdene var vest bezpilotu lidmašīnas, tad tai ir jāvar pārvadāt arī pilotu vadītās lidmašīnas. Otrā pasaules kaŗā japāņi uzbūvēja vienu zemūdeni, divreiz lielāku par mūsu Nautilu. no kuŗas varēja startēt 3 mazas lidmašīnas.

Otrā pasaules kaŗā vāciešu V-1 un V-2 bija vienīgie bezpilotu vadāmie tālšāviņi. Kad izcēlās Korejas karš, amerikāņiem jau bija pašiem savi tālšāviņu ieroči, kuŗus vada ar televīzijas palīdzību. Mēs esam jau pagatavojuši arī pretieroci — raķeti bezpilotu tālšāviņu apkaŗošanai, kas mums dod lielāku drošību pret ienaidnieka uzbrukumu.

ZEMŪDENS LIDMAŠĪNU BAZES KUĢI AR 1000 LIDMAŠĪNĀM

Vairāki mūsu kaŗa flotes speciālisti paredz, ka mums nākotnē būs atomu zemūdens — lidmašīnu bazes kuģi, no kuŗiem spēs pacelties 100 lidmašīnas. Vēl pirms dažiem gadiem ciniķi smējās par atomenerģiju dzītu kaŗa floti. Tagad jau tāds mums ir un mēs būvējam nākošos. Neredzamie lidmašīnu bazes kuģi dos mums iespēju koncentrēt vajadzīgā vietā lielus gaisa spēkus. Otrā pasaules kaŗa beigu posmā vislielākais lidmašīnu skaits, ko metām vienā kaujā, bija 1100. Mūsu rītdienas flote būs spējīga šo skaitu daudzkārt pavairot.

JAUNA JŪŖAS LIDMAŠĪNA — ĀTRĀKA PAR SKAŅU

Nākamā kaŗā mums būs hidroplāns, ātrāks par skaņu, kas trauksies ar atomu lādiņu simtām jūdžu. Šis hidroplāns spēj pacelties un nolaisties pat dīķī. To dzen dzeta motors un tas ir gandrīz bez spārniem. Mūsu flotes šķiru kaujas aizsardzībai jau tagad kalpo radara lidmašīnas, ko vēl vairāk uzlabo.

Mūsu rītdienas jaunā flote — pāreja no eļļas uz atomu, no lielgabaliem uz raķetēm — aug lēnām un uzmanīgi, eksperimentējot, pārbaudot, analizējot. Bet dēļ — mūsu nākotnes drošības dēļ — pārejai jānotiek.

MŪSU IZREDZES NĀKAMAJĀ KAŖĀ AR PAD. SAVIENĪBU

Padomju Savienībai arī ir atomu ieroči un tā spējīga ātri bruņoties. Kremlim ir otra lielākā kaŗa flote pasaulē pēc mums. Pašreiz Padomija būvē vairāk kreiseru nekā visas NATO valstis kopā. Tai ir starp 250 — 350 zemūdeņu. Milzīgā tempā Padomju Savienība bruņojas uz zemes, gaisā un uz jūŗas, un tās bruņotie spēki spēj izaicināt ASV. Kremlis ir mācījies no Hitlera kļūdām. Tas zina, ka Vācija kaŗā zaudēja tādēļ, ka tai nebija spēcīgas kaŗa flotes. ASV pārvaldīja pasaules jūŗas, un mūsu bazes kuģu lidmašīnas paralizēja ienaidnieka gaisa floti. Trešajā pasaules kaŗā, ja tas būs, ASV kaŗa flotes galvenais uzdevums būs paralizēt ienaidnieka lidlaukus un zemūdeņu bazes, ko apdraudēs mūsu piekrastes pilsētas.

Atomu laikmetā jūŗu pārvaldīšana ir svarīgāka kā jebkad. Amerikāņu flote ir brīvās pasaules dzīvības līnija. Eiropa labi saprot, ka tā būs padota nākamajā kaŗā badam, ja NATO valstis zaudēs Atlantika un Vidus jūŗas kontroli. Zaudēt jūŗas — zaudēt kaŗu. Amerikāņu pārsvaru, kādu mums vēl ir šodien pār mūsu potenciālo ienaidnieku — nozīmētu brīvās pasaules galu. Mūsu kaŗa flotei ir jākļūst tik lielai un spēcīgai, ka tā novērsīs šādu katastrofu.

V. L.

MAROKAS SULTĀNA AIZKULISES

Pēc tam, kad atceltais Marokas sultāns Sidi Mohameds ben Jusefs kopā ar savu apcirpto haremu pārvests no Korsikas uz drošāku vietu Tahiti salā, Klusā okeānā, franču presē parādījušies gaŗi apraksti par sultāna dzīvi Marokā, kad viņš vēl bija neierobežots valdnieks, vismaz savā haremā. Pēc sultāna atcelšanas no troņa, personas, kas cietušas viņa cietsirdīgās rīcības dēļ, iesniegušas pret viņu sūdzību tiesā. Sakarā ar to nākušas gaismā sultāna galma aizkulises.

Viena no apsūdībām pret sultānu ir šāda: Pie bargā valdnieka atveda 7 kalpotājus. Viņu noziegums bija tas, ka tie paveduši piecas no sultāna harema iemītniecēm. „Jums jāmirst," teica sultāns, „bet es dodu jums izvēli starp revolvera lodi un lauvām." Dažiem galminiekiem tomēr izdevās pārliecināt sultānu, ka vainīgo nāve **nepatikšot Allaham.** Pārdomājis sultāns teica: „Labi, es viņiem dāvāšu dzīvību, bet līdz sava mūža galam tiem jāpaliek cietumā."

Kādam jaunam sardzes virsniekam, kas bija pavedis vienu harema dāmu, piesprieda **1.000 sitienu** ar pletni, katru dienu pa 100 sitieniem. Viņš nomira pēc 300 sitieniem.

Kādreiz sultāns uzdeva saviem kalpotājiem nopērt dažas sievietes par kaut kādiem grēkiem. Kalpotāji, savu upuru daiļuma savaldzināti, aizmirsa savus soda rīkus un sultāna pavēles.. Sultāns pārsteidza tos „nozieguma vietā". Sievietes dabūja pērienu, pie kam sultāns gardi smējās, kad tās sāpēs kliedza. Pēc tam sievietes iemeta cietumā. Vainīgos kalpotājus arī nopēra un pēc tam piekēdēja pie cietuma sienām. Viņus atbrīvoja pēc tam, kad sultāns bija nogāzts. Bet daudzi citi upuri bija miruši savās cellēs.

Valentīns Pelēcis.

TIKAI AR ZILU ACI...

Tūliņ pēc tam, kad Pad. Savienība piekrita ārlietu ministru konferencei Berlīnē, Maļenkovs pagodināja angļu sūtni Maskavā Viljemu Heiteru ar pieņemšanu. Par šo pieklājības vizīti tuvāk nav nekas zināms, izņemot paša Heitera vārdus, ko viņš it kā nejauši izmetis Rietumu diplomātu sabiedrībā Maskavā: „Ja Rietumeiropa savā politikā būs izveicīgāka un neatkarīgāka, tad iespējams, ka nākamajā divu pasaules milžu konfliktā tā tiks cauri tikai ar zilu aci... Padomju Savienībai nav tiešu un territoriālu vajadzību Rietumeiropā, bet tādas var radīt pašas Rietumeiropas izturēšanās, ja tā nevēlēsies izprast situāciju starp Pad. Savienību un ASV."

Bet arī šie nedaudzie ciniskie vārdi, kas, liekas, būs nākuši no Maļenkova mutes, ir raksturīgāki pašreizējai sutuācijai par visām garajām konferencēm, runām un trulumā appiepējušo komentātoru piezīmēm.Šodien vairs ir tikai divas materiāli pirmšķirīgas varas: ASV un Pad. Savienība, un tās kopējā pasaules smēdē uz tautu laktām — Vācijas, Indoķīnas, Korejas u. c., ar smagajiem politikas veseriem škaida vienu un to pašu dzelzi — citu nāciju un paaudžu liktenus... Bet tikpat skaidrs ir arī tas, ka divi šādi nesaderīgi kalēji nevar būt par meistariem vienā smēdē. Jau kopš vairākiem gadiem skopās ziņas, kas izspraucās cauri vergu valstības aizkaram, liecina, ka Pad. Savienība ļoti intensīvi strādā pie savu militāro spēku pārgrupēšanas. Rodas arvien jauni lidlauki tundrās gar ziemeļu Ledusokeānu, un jauni militārie apgabali ar visu moderno ieroču šķiru armijām un ierīcēm apjož po lāro loku no Murmanskas līdz Čuchotskai pie Bēringa šauruma. Tam parallēli Padomju ārlietu diplomāti runā maigāku valodu Eiropas Krievijas dienvidu un rietumu mazajiem kaimiņiem, piedāvādami gan tirgu, gan neitrālitāti. Kaŗa ministrs maršāls Bulgāņins, kurš 1953. g. oktobra revolūcijas svētkos uzrunājis Padomju augstāko virsnieku sanāksmi, starp citu teicis: — Atlantikas valstu aizsardzības sistēma bez Vācijas līdzdalības nav bīstama. Pavisam otrādi, mēs to esam iekalkulējuši kā nepieciešamību, kas kādā dienā mums, savas militārās bezmērķības dēļ, var būt netieši noderīga pret mūsu galveno ienaidnieku, kas šobrīd, neapjauzdams, kādas prasības nākošais karš uzstādīs viņa militārajam potenciālam, ir labprātīgi angažējis savu rūpniecību šīs bezsmadzeņu armijas apbruņošanai, un kas pat municijas apgādā, nerunājot nemaz par ieročiem, būs atkarīga no ASV rūpnīcām un kuģiem. Mūsu valdība dara visu, lai celtu mūsu sabiedroto — Ķīnas, Polijas, Čechoslovakijas u. c. militāro rūpniecību un lai mūsu rokas izšķirīgajā brīdī nebūtu saistītas liekos pienākumos. Vienīgā, nelabvēlīgā iespēja, kas mūsu mērķus var apgrūtināt un daļēji spiest tos pārstrādāt, ir Vācijas apbruņošana. Ne jau Rietumu plānā paredzēto 12 divīziju dēļ, bet gan psīcholoģiskā iespaida dēļ, ko šīs divīzijas izsauks vācu tautā, un kas ievērojot vēstures pieredzi, pieaugs ar Hitlera lavīnas likumību, un kuŗu nevarēs apturēt ne angļu, ne franču pasīvās kaŗa bailes. Tuvākos gados mums būs tikai viena nopietna fronte, bet pēc desmit — iespējamas jau divas, un mums ir jāstrādā tā, lai mēs būtu sagatavoti abām."

Ka arī amerikāņiem pamazām veidojas nojausma par Pad. Sav. tālajiem plānojumiem, norāda Eizenhauera runa par turpmāko ASV militāro politiku. Starp citu viņš saka: „Mēs nekad nebūsim uzbrucēji, bet mums savi bruņotie spēki jāuzbūvē tā, lai tie būtu elastīgi iepretim citu diktētai stratēģijai. Mums ir jātaupa cilvēki, neizklaidējot tos pa dažādām pasaules malām. Mūsu galvenajām rezervēm jābūt centrālizētām un gatavām doties uz to vietu, kur nāks galvenais uzbrukums — alga viena, mūsu pašu, vai mūsu sabiedroto zemēm."

„Policijas akcija" Korejā, kas ASV bruņošanās izdevumus paaugstināja no 11 miljardiem 1949. g. uz 46 1952. g., neraugoties uz augsto nodarbinātību un izpeļņu, liecināja arī ko citu: vēl viena šāda akcija kādā citā vietā nozīmētu ne tikai bīstamu spēka sadrumstalošanu stratēģiski neizšķirīgiem otrās šķiras mērķiem, bet arī bīstamu pārbaudījumu valsts saimniecībai un dolara stabilitātei. Vai pašreizējais ceļš, samazinot ASV bruņotos spēkus Korejā (tāpat tie paklusām tiek reducēti Vācijā, Japānā u. c.), tiks atsvērts ar atomieroču pārākuma piedraudējumu, tas ir cits jautājums, un uz to atbildēs turpmākie notikumi Korejā un Indoķīnā. Bet vienu lietu sāk nojgist arī Eizenhauers un tā palīgi Pentagonā: Trešajā pasaules kaŗā amerikāņu kaŗavīru frontēs izlietās asinis netiks vairs vienlaicīgi patīkami samaksātas biržā, akciju sabiedrību kontos, vai ar strādnieku miljonu dzīves standartu. Un lai Dievs pasargā ASV no tādiem sabiedrotiem, kas šai apokaliptiskajā spēlē gribēs pietikt tikai ar zilu aci...

ČETRU LIELO KOKTEILIS

Interese par 4 lielo konferenci inspirējusi Parīzes žurnālistu restorāna bāra mikseri, kurš veltījis 4 lielo konferencei radītu kokteili. Kokteiļa recepte ir sekojoša: krievu vodka, amerikāņu burboņu viskijs, franču konjaks un britu džins līdzīgās daļās, kam pievienojama olīve kā miera simbols.

Dr. iur. T. Sanders

NELŪGTIE VIESI BRAUC MĀJĀS

Indieši, pastrādājuši kauna pilno darbu Korejā, aizbraukuši mājās. Līdz ar to beigusies lielākā gūstekņu traģēdija, kā arī apvārdošanas un sarunu komēdija. Viss tas bija sāpīgs izsmiekls un morāliska pļauka Apvienotām Nācijām, kā arī nepiedzīvota pazemošanās komūnistu agresoru priekšā. AN iet savu ceļu un ar savas sabiedrotās Dienvidkorejas — politiskām prasībām un uzskatiem nerēķinās.

Krieviem ir paruna, ka nelūgts viesis ir sliktāks par tatāru. Šī paruna cēlusies senos laikos, kad krievu tauta dažus gadu simteņus smaka tatāru jūgā. Šādi nelūgti viesi šoreiz, liekas, bija indieši, kas ieradās Korejā pret dienvidkorejiešu gribu, lai apsargātu gūstekņus, ķīniešus un ziemeļkorejiešus, kuŗi atteicās atgriezties pie sarkaniem. Dienvidkorejiešu valdība un viņas varonīgais prezidents Rī asi protestēja pret šo pamiera noteikumu, kam AN virspavēlniecība bija piekritusi slepenās sarunās. Neitrālā komisijā, bez šveiciešiem un zviedriem kā patiesi neitrāliem, iegāja viltus neitrālie — poļi un čechi. Ar dienvidkorejiešu protestiem vienkārši nerēķinājās. Tiem uzspieda šo „neitrālo komisiju" un indiešu kaŗaspēku 5000 kareivju apmērā. Daži AN locekļi pat piedraudēja prezidentam Rī ar represijām, ja tas noteikti uzdrošinātos uzstāties pret indiešiem un „neitrālo komisiju." Tas tādēļ, ka Rī draudēja nelūgtos viesus savā zemē neielaist. AN kaŗaspēka virspavēlniecībai nācās uzņemties indiešu apsardzību pret varbūtēju dienvidkorejiešu naidīgo rīcību.

Neitrālu komisiju varētu salīdzināt zināmā mērā ar šķīrējtiesu, kur abas strīdus puses izraugā un vienojas par priekšsēdi — bezpartējisko. Indietis šāds bezpartējiskais nevarēja būt, tas bija skaidrs no paša sākuma. Nēru prosovjetiskā politika to bija biezi apliecinājusi, jo viņu darbi AN pilnsapulcē (balsojumi ar boļševikiem) nesaskaņēja ar vārdiem. Šo iemeslu dēļ prezidents Rī indiešus atzina par „bīstamiem vilkiem avju ādās" un par liekuļiem, paredzot, ka tie darīs visu, lai iztaptu boļševikiem. Pie šādiem apstākļiem augstāk minētā krievu paruna par nelūgtiem viesiem un tatāriem līdzībā ar indiešiem skan vēl pārāk maigi.

NOTEIC SIMBOLISKIE KAŖOTĀJI

Patiesībā dažs labs nelūgts viesis, ja viņš tik justu, ka zināmās mājās tas nav vēlams, arī turp nemaz neietu. Nav taču teikts, ka katram nelūgtam viesim trūktu smalkjūtības un goda sajūtas. Par indiešiem to tomēr nevar teikt. Lai gan tiem atklāti pateica, ka Korejā viņus negrib, tie tomēr piedāvājās paši, uzbāzās un ienāca citās mājās pat ieroču apsardzībā. Tā bija kauna lieta iepretī dienvidkorejiešiem, kas turklāt vēl pieder pie Āzijas tautas, kam visām par „idejisku vadoni" iedomājies būt Nēru. Stāvokli negroza un indiešus neattaisno fakts, ka AN kaŗaspēka virspavēlniecība piekrita šādai „neitrālai komisijai" un indiešu kareivju ielaišanai Korejā, lai vadītu tā saucamo „gūstekņu akciju" sakarā ar pamiera noteikumiem. Paši sabiedrotie Korejā ir tikai viesi, un, kaut gan dienvidkorejiešu aizstāvji, draugi un līdzcīnītāji par šīs zemes atbrīvošanu no komūnistiem, tomēr tie uzturās svešās mājās, kur nevar simtprocentīgi rīkoties tā, kā savās. Indieši savu misiju Korejā drīkstēja uzņemties tikai ar Dienvidkorejas piekrišanu, bet ne citādi. Koreja taču ir un paliek neatkarīga valsts ar savu armiju, kuŗa padota AN kopīgai virspavēlniecībai tikai tagad, kaŗa laikā. Ja ar to dienvidkorejiešu faktiskā vara ir ierobežota, tad tas tomēr neatļauj ignorēt pieklājības paražas un ieraduma normas, kas vada katru honoru sabiedrību un tās dzīvi. Tām ir nerakstītu tiesību spēks un morāliski tās ir stiprākas pat par rakstītiem likumiem, par kailo varu nemaz nerunājot. Bez šīs apvainojumu pilnās izturēšanās vēl jāuzsver brīvās pasaules kaŗojošo nāciju norēķināšanās ar savu sabiedroto un cīņas biedru. Sabiedroto, resp. koaliciju armiju un pamieru vēsture nepazīst līdzīgu precedentu, kur dalībnieku vairākums nerespektētu kādu no saviem līdzgaitniekiem, kas pie tam vēl piedalās ar skaitliski lielāko armiju. Šāda skaitliski lielākā armija šajā koalicijā, pateicoties amerikāņu palīdzībai un apbruņojumam, ir kļuvusi Dienvidkorejas armija. Bet līdz ar sacīto tā nesusi maksimālos upuŗus un cietusi smagākos zaudējumus. Zeme ir nopostīta un korejiešu tauta pārdzīvo traģēdiju, kādu grūti iedomāties. Bet nu izrādās, ka citiem koalicijas dalībniekiem, kam Korejā ir tikai kāds bataljons vai Sarkanā Krusta pārsienamais punkts, ir lielāka teikšana nekā prezidentam Rī. Tā, piem. angļi ar vienu kaujas brigādi faktiski noteica stratēģiju: vai drīkst šķērsot 38 parallēli un bombardēt lidlaukus Mandžurijā. Tie noteica arī politiku. Tāpat franči, kuŗiem Korejā nav nekā, un kuŗu piedalīšanās ir tikai simboliska ar kādu kuģīti, runā aukstu valodu. Par nožēlošanu amerikāņiem, kas varonīgi cīnījušies un asiņojuši kopā ar dienvidkorejiešiem, jārēķinās ar šiem nekā nedarītājiem kā ar lielvalstīm. Un tām svars pasaulē ir jūtamāks nekā mazai un cietušai Korejai. Tāda ir rūgtā patiesība. Bet, ja atjaunotos kaŗa darbība, tad dienvidkorejieši un amerikāņi, saskaņā ar parakstīto palīdzības līgumu, cīnītos tālāk, bet citi atkal tikai traucētu un runātu. Tad, liekas, būtu labāk, ja simboliskie karotāji brauktu mājās. Un tad varētu sviest arī atombumbas, kuŗu pielietošanu novērsa Etlijs, speciāli savā laikā braucot uz Vašingtonu pie Trūmena. Viņš stāvēja arī Mekartūra atlaišanai aiz muguras un, kā daudzi domā, ir bijis šīs atlaišanas ierosinātājs.

Bet vēl kāds vārds par indiešiem un gūstekņiem. Nu indiešu kaŗaspēks dodas atpakaļ uz savu dzimteni. Stāsta, ka pēc gūtās pieredzes atbraukušie indieši, kuŗiem mājās iestāstīja, ka tiem jānodrošina gūstekņiem repatriācijas iespējas, ko sabiedrotie un sevišķi „vecais prātu izdzīvojušais Rī" gribot liegt, tagad domā citādi. Tie piedzīvoja pavisam pretējo un varbūt tagad saprot, kādu neglītu lomu spēlē viņu Nērū.

KOMĒDIJA AR PAMIERU

Nāk prātā prezidenta Rī vienpusīgā rīcība gūstekņu priekšlaicīgajā atbrīvošanā, ko tas izdarīja vēl pirms pamiera parakstīšanas. Tam par attaisnojumu bija vēlēšanās izsargāt pretkomūnistiski noskaņotos gūstekņus no komūnistu aģitātoru terrora, jo tiem pamiera noteikumi piešķira „apvārdošanas tiesības". 27.000 dienvidkorejiešu uz Rī aicinājumu izbēga no nometnēm. Pārējie 7.800 nepaspēja. Daži pie bēgšanas tika ievainoti un daži pat krita. Toreiz Rī soli nosodīja. Sevišķi skarbi vārdi atskanēja angļu parlamentā. Politiķi un valstsvīri bija nobažījušies, ka šī lieta izjauks pamieru. Sarkanie sacēla protesta vētru, gan presē, gan pa radio, prasot, lai izbēgušos gūstekņus satveŗ un novieto atpakaļ nometnēs, citādi pamieru neparakstīšot. Tad nāca neticama pazemošanās sarkano priekšā: AN virspavēlniecība sāka atvainoties par notikušo un taisnoties, ka to visu slepeni izrīkojuši dienvidkorejieši ar savu prezidentu, kā virspavēlniecībai tas nav bijis zināms. Komūnisti vēl ilgi lamājās un sarunās „stīvējās", prasot garantijas par šādu gadījumu neatkārtošanos un pamiera noteikumu pildīšanu no dienvidkorejiešu puses. Tad beidzot parakstīja. Nu varam droši sacīt, ka pamieru komūnisti būtu parakstījuši arī tad, ja visi gūstekņi būtu „izbēguši", vai arī tie savlaicīgi būtu vienkārši atbrīvoti, tā atbildot par 50.000 dienvidkorejiešu gūstekņu ieskaitīšanu Ziemeļkorejas armijā. Tiem, lūk, neprasīja nekādu „neitrālo komisiju". Gūstekņu problēmu komūnisti izmantoja tikai sarunu tīšai vilcināšanai, kāda taktika šiem izspiedējiem vajadzīga, lai panāktu sarkanās Ķīnas atzīšanu. Visskaidrāk to varēja vērot nesekmīgās sarunās par Korejas miera konferences sanākšanu. To atklāti dzirdējām tagad arī Berlīnē. Ja būtu klausījuši prezidentu Rī, tad pamiers droši vien būtu citāds un tas neskartu sabiedroto prestīžu. Tad nebūtu šādas skandalozas „neitrālas komisijas" ar indiešu kaŗaspēku, un gūstekņi nebūtu mēnešiem ilgi garīgi spīdzināti. Šī kauna pilnā apvārdošana vēl nebija sākusies, kad indieši lietoja ieročus, lai apspiestu nometnēs „nemierus".

ATKAL PIEKĀPŠANĀS

Bija krituši un ievainoti. Tad indiešiem atļāva sodīt gūstekņus par izdarītiem pārkāpumiem un ieveda kaŗa tiesas, kuŗās sprieda pēc indiešu kaŗa likumiem. Tā sākās gūstekņu „nomierināšana" ar šaušanu un kaŗa tiesām, ar iebaidīšanu un draudiem. Tad atkal vajadzēja iejaukties Dienvidkorejas valdībai un teikt kategoriski, lai notiek, kas notikdams, bet valdība pielietos varu, ja šis terrors netiks pārtraukts. Arī virspavēlniecība protestēja un spēra vajadzīgos soļus. Tā mazākais šo ārprāta stāvokli likvidēja.

Nu šis bēdīgais Korejas pamiera posms beidzies. Gūstekņi visi atbrīvoti. Pēc parakstītiem noteikumiem sabiedrotiem nācās izdot arī kaŗa noziedzniekus, ziemeļkorejiešus un ķīniešus, skaitā ap 260. Tos turēja speciālā apcietinājumā un pret tiem bija savākti smagi apsūdības materiāli par sabiedroto gūstekņu mocīšanu un slepkavošanu, par dedzināšanām un izvarošanām un citiem noziegumiem pret civīliedzīvotājiem. Tos visus gribēja tiesāt un rūpīgi gatavoja lietas, bet nu arī no tā bija jāatsakās. Nu dzirdam no Berlīnes ārlietu ministru konferences beigu cēliena, ka atkal notikusi piekāpšanās boļševiku priekšā. Padomju Savienība ar sarkano Ķīnu būs „neitrālie" austrumu konferencē, kur apspriedīs Korejas miera jautājumu. Tā soli pa solim boļševiki panāk, ko grib.

Kāds ir krievu zelta īstais uzdevums?

Krievu finanču kombinācijas ir ļoti mainīgas un nepastāvīgas. Savā laikā tika noslēgts milzu tirdzniecības līgums ar Zviedriju, kurš sava milzu apmēra un neloģiskās uzbūves dēļ paputēja pats no sevis (līgumu aranžēja soc. dem. Mirdāls

Apzinoties, ka ar solījumiem vien veikalniekus paēdināt nevar, krievi laiduši tirgū arī visādas pabalsta — aizdevuma akcijas. Tā nesen tie apstiprinājuši palīdzību Somijai par 10 milj. dolariem, tāpat Austrumvācijai utt.

Bet arī tie ir tikai solījumi. Lai iegūtu lielāku vakareiropiešu uzticību, krievi laiduši darbā arī savas vērtskambaŗu rezerves. Jau kopš ilgāka laika uz Vakareiropu plūst krievu zelts un dārgmetalls. Vispirms zelts aizplūda uz Holandi un Šveici, no kuŗienes daļēji to nosūtīja tālāk uz Franciju. Londonā tika pārdots sudrabs un platīna, bet novembrī zelts par apmēram 25 milj. dol. Pavisam aplēš krievu dārgmetallu sūtījumus uz Eiropu 100 milj. dolaru vērtībā.

Viena lieta tomēr ir skaidra, un proti, ka krievu tirdzniecības bilanci bez šiem sūtījumiem nebija iespējams izlīdzināt. Tāpat ir pavisam skaidrs, ka krievu nolūks ir pārdot šos dārgmetallus, lai tādā kārtā varētu izdarīt lielus pasūtinājumus un radīt Vakareiropā zināma veida preču ražošanas drudzi, bet pēc tam pasūtinājumus pēkšņi pārtraukt, lai tādā kārtā sajauktu un dezorganizētu Vakareiropas rūpniecību.

V. Akacis

MASKAVAS VEIKLĀKĀ SPIEGA GALS

II

Nav daudz jābrīnās, ka ar NTS vadītāju vīru starpniecību Millers drīz vien ieguvis arī amerikāņu iestāžu uzticību, kļūdams ne vien amerikāņu, bet arī vācu iestāžu pretkomūnistiskās cīņas jautājumu galvenais padomnieks, par to saņemot pieklājīgu algu, ar kuŗu tas, lai izskatītos vēl pieklājīgāk un pārliecinošāk, uzbūvējis un iekārtojis jauku dzīvokli Frankfurtē — Jordanstrasse 13. Kā amerikāņiem sevišķi uzticama NTS persona, Maskavas spiegs pēdējos gados vadījis arī šīs organizācijas pretkomūnistisko cīnītāju — aģentu skolu, kuŗa atradusies nelielā un skaistā savrupmājā Bad Homburgā, Kaiser - Fridrich - Promenade 53, un tā viņam bijušas pieejamas visas ziņas par sagatavotajiem cīnītājiem, viņu uzdevumiem un nākošajām darbības vietām. Spiegu dūzim bijuši zināmi ne vien krievu emigrantu, bet arī vācu cīnītāju — aģentu vajadzībām izgatavoto personas apliecību un citu dokumentu numuri, un viņš zinājis arī ceļus, pa kuŗiem viņiem jāvirzās, lai noklūtu cauri dzelzs aizkaram, kā arī devis viņiem visus citus norādījumus un pieturas punktus, kas nepieciešami bīstamajā, pašuzupurēšanās un nāves nicināšanas pilnajā darbībā.

Kā NTS, tā arī rietumnieku pretizlūkošanas dienests jau ilgāku laiku, spriežot pēc nedaudziem pieturas punktiem, jutis, ka tā rindās ir kāds pamatīgs nodevējs, bet nebijis iespējams atrast vainīgo. Pret tagad notiesāto meistarspiegu radušās aizdomas, kad viņš reiz pieķerts pretkomūnisma cīnītāju centrālā Taunusā nakts laikā raknājamies kāda sveša galda atvilktnē, un uz viņa darbību norādījis arī kāds iekritis mazāks Maskavas gariņš no krievu emigrantu aprindām angļu joslā, taču, kā sava aroda lietpratējs, vainīgais aizdomas pratis novērst īpaši meistariski uz citiem NTS darbiniekiem, tā tur radot savstarpēju neuzticību un Maskavai ļoti patīkamās emigrantu savstarpējās cīņas un politisko šķelšanos, kas, kā tagad pierādījies, bijis arī viens no Makavas dūža blakus uzdevumiem.

Taču reiz katrs vadzis ir pilns un agrāk vai vēlāk lūst. Vai nu Maskavas meistarspiegs Rietumvācijā pārāk zemu sācis vērtēt Rietumu naīvos pretizlūkošanas dienestus, vai arī MVD rīcība Ukrainā bijusi mazliet pārsteidzīga un ar tās ziņu sniedzēju nesaskaņota iekšējo tīrīšanu dēļ, tas atrisinājums vienmēr paliks mīkla. Četru nelaimīgo, piedzīvojušo un uzticamo cīnītāju apcietināšana jau pirmajā naktī ar pulksteņa precizitāti, viņiem nespējot izlietot ne ieročus, nedz līdzi paņemto ciankāliju, kuŗu tie apzvērējuši savām Rietumvācijā palikušajām ģimenēm, sievām un bērniem lietot, ja draudētu krišana MVD rokās, norādīja, ka kāds tos iespēlējis čekas rokās tik veiksmīgi un tieši, ka Rietumos acis ieplēta arī paši naīvākie. Tā kā norādījumus apcietināto un notiesāto ukraiņu bīstamajam ceļam nebija devis neviens cits kā Millers - Horundžijs - Chersonskis, tad cilpa ap viņa kaklu sāka vilkties lēnām ciet, un, lai no tās neizslīdētu, nozūdot vai šķērsojot Austrumvācijas robežu, 1953. gada 1. septembrī amerikāņu policija pēc pamatīgas dzīvokļa pārbaudes dūzim uzlika roku dzelžus un viņu ievietoja stingri apsargātajā Frankfurtes cietuma karceru korpusā. Dabiski, ka apcietināšana atkal reiz radījusi pamatīgu sajukumu krievu emigrantu aprindās, kaut gan daļa NATS darbinieku no tā sauktajām solidāristu aprindām līdz pat spriedumam apšaubīja apcietinātā vainu spiegošanā par labu Kremlim, tāpat kā viņa vācu sieva, kuŗa par vīra spiega darbību sakās nekā nezinām.

Kādas īsti ziņas meistarspiegs Maskavai sniedzis, ar kādām personām sadarbojies, droši vien, vēl ilgi paliks attiecīgo amerikāņu un pretizlūkošanas iestāžu noslēpums, jo amerikāņu iestādes par šo gadījumu runā ne labprāt. Pēc dažām skopām ziņām spriežot, puslīdz droši var pieņemt ,ka spiegu dūzis bez daudziem „sīkumiem" PSRS rīcībā nodevis plašas ziņas par rietumnieku nocietinājumiem, radara ierīcēm saimniecisko kapacitāti, dažādiem zinātniskiem pētījumiem, atomieročiem, vēl neeksistējošās Eiropas aizsardzības armijas uzbūves plānus, diskriminējošus materiālus Maskavas propagandas vajadzībām par vācu, amerikāņu un citiem vadošiem vīriem, kā arī PSRS rīcībā nodevis visas ziņas par amerikāņu vācu un krievu emigrantu rūpīgi un pacietīgi izveidoto sakaru tīklu pāri dzelzs aizkaram.

Tāda īsumā ir Maskavas meistarspiegu dūža ilggadīgās darbošanās bilance, bet vai viņam, atpūšoties aiz restēm, ne vien karstasinīgie krievu emigranti un attiecīgās rietumnieku iestādes būs no šiem, dažādā ziņā arī mums, latviešiem, pamācīgajiem notikumiem ko mācījušies, to rādīs nākotne.

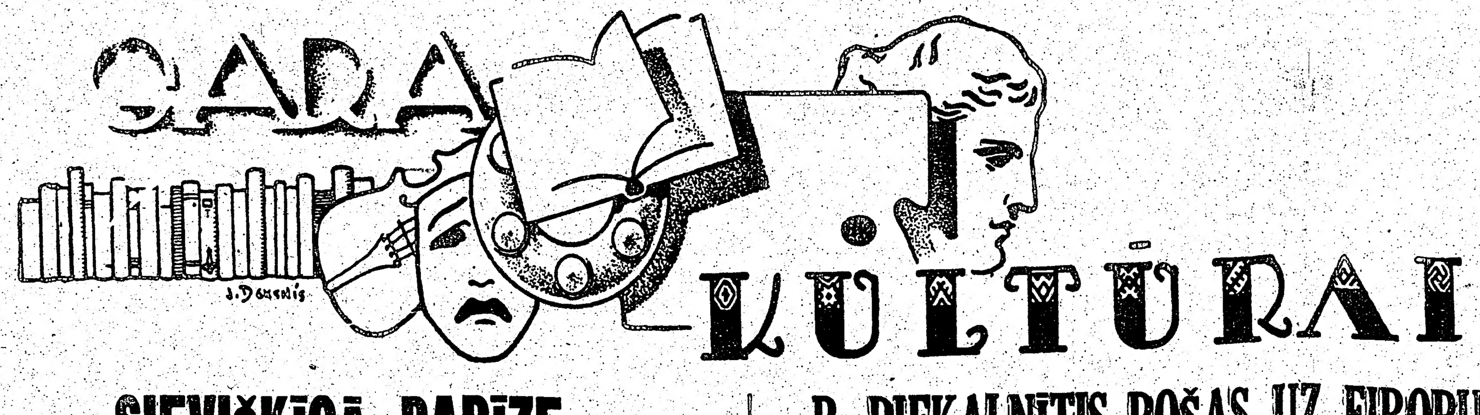

SIEVIŠĶĪGĀ PARĪZE

IVARA SVEĶA DIAGNOZES MĒĢINĀJUMS

Kāds amerikānis, labs novērotājs un franču tautas rakstura pazinējs, atzīstas: „Brīžiem es neredzu pie frančiem nekā cita, kā viņu trūkumus, viņu rutīnu, viņu provinciālismu, viņu greizsirdību, viņu nevarību veikt kopēju darbu un tad — viņi man liekas neciešami. Bet tad atkal es redzu tikai viņu labās īpašības: brīnišķo eleganci, ar kādu viņi prot izteikt savas domas, viņu paļāvību cilvēkam, viņu spārnoto un veselīgo saprātu..., un es nezinu citas tautas, izņemot senos grieķus, kas būtu sasniegusi tādu kultūras līmeni."

Objektīvāk grūti par frančiem kaut ko pateikt. Tikai neaizmirsīsim, ka tie paši grieķi, kuŗu garu mūsdienu pasaulē iespējami pilnīgā veidā tiešām, liekas, reprezentē franči, kādā vēstures brīdī sāka zaudēt savu aureolu. Jā, tieši tad, kad bija aizniegts zenīts un, kādai tumšai un skumjai vēstures likumībai paklausot, vajadzēja uzsākt lēnu atslīgšanu rietumu horizontā. Šodien, diemžēl, nevar teikt, ka franču kultūra būtu tuvu zenītam, lai arī joprojām ar savu fineŝu spožumu, ar savu Dekarta garu, kas izrādās derīgs arī Sartra laikmetā, tā aizēno kaimiņu zemes. Vismaz par krizi var runāt, un ne vienīgi tālab, ka tāda runāšana kļuvusi par modes lietu.

Ja ir krize, tad jāuzrāda tās simptomi. Šai laukā jaunākais un interesantākais mēģinājums pieder elzasietim Frederikam Ofē (F. Hoffet) ar eseju Parīzes psīchoanalize. Ofē ļoti veikli skicē vispirms pilsētas modes, paradumus, parfimus, salonus, politiskās un literārās aprindas. Viņš visu prot izskaidrot un, šķiet, arī attaisnot, ir it kā pats nomaldījies šai brīvības un ekstravaganču gaisotnē. Bet nē. Nemanot tonis mainās, un Ofē tad savelk vienā vārdā visu novēroto: Parīze kļūst feminīna. Kamēr Parīzes sievietes tiecas vīrišķoties, tikmēr vīrieši sievišķojas. Autors ļoti pārliecināti aizrāda uz šo netikumu, kas parasti ir visu dekadenču priekšvēstnesis. Tā izcelšanās laikam arī šoreiz jāmeklē pie grieķiem..., un ja arī tas patlaban novērojams citās zemēs, tad Parīzē tas ir vislipīgāks. Feminisms ieviesies gandrīz visās dzīves nozarēs: politikā, mondēnajās aprindās, mūzikā, kino studijās, radio, avīzēs, pat rūpniecības uzņēmumos. „Daudzi no visbriljantākajiem valstsvīriem dalās ar viduvējo masu tai pašā enerģijas un personības trūkumā. Ja nejauši kāds patiesi stingra rakstura vīrietis iemaldās šai viņam svešajā pasaulē, viņš uz vietas tiek atraidīts."

Zinot Andrē Žida seksuāli nenormālās noslieces, Parīzē cirkulē aforisms, pēc kuŗa šis rakstnieks tiek ieskatīts par atbildīgu Francijas sakāvē pēdējā kaŗā. Tas, protams, ir aforisms, kas reizē ir arī hiperbola. Un tomēr: ja atceramies tikai Žida darbu milzīgo popularitāti kādreiz, kā arī to, ka viņš spēlēja sākumā jaunatnes iedvesmotāja un gida lomu, ko šodien pārņēmis Alberts Kamī, gan pašam ar to ne drusku netīksminoties...

Žids, par spīti viņa romānu mākslinieciskai (stila) kvalitātei, jāvērtē tomēr kā tipisks dekadences rakstnieks. Viņa ārkārtīgā tieksme būt atklātam pret sevi un citiem (savādā sincērītē!), kas brīžiem izvērtās ciniskā puvekļu izstādē, viņa regulārā svārstīšanās starp kristiānismu un autentisku pagānismu, nav nekas cits kā laikmeta gara eksponāti. Kad nav vairs dzīvē stabilu vērtību, neizārdamas jēgas, tad cilvēks mēdz iedomāties, ka šo jēgu vēl iespējams šķietami nosargāt, atklāti parādot jēgas trūkumu, bezjēdzību. Pilnīga atklātība kļūst par vienīgo jēdzīgo aktu, uz ko cilvēks vēl spējīgs. Pašatkailināšanās — ar cerību nebūt vēl gluži kailam un bezjēdzīgam šai naidīgajā pasaulē. Paradoksi... Bet — izmisuma paradoksi.

Ivars Svekis

TOP GRĀMATA PAR LATVIEŠIEM TRIMDĀ

Annas Tichovskas vadītais grāmatu apgāds Astra Toronto gatavo plašu rakstu krājumu Latviešu trimdas desmit gadi, ko paredz izdot š. g. vasaras beigās Dr. phil. H. Tichovska redakcijā. Krājumā paredzēti speciālistu raksti par latviešu trimdas rakstniecību, presi, mākslu, zinātni, izglītību, bazrīcām un organizāciju dzīvi un darbu.

Grāmatu apgāds Astra Annas Tichovskas vadībā sakarā ar Draudzīgā aicinājuma atceri š. g. janvārī dāvināja Z. Mauriņas Pilsētas un Cilvēki un J. Klīdzēja Viņas un viņi LNAK centrālajai bibliotēkai, Latviešu skolai Hamiltonā un Z. Mauriņas Pilsētas un Cilvēki augustdorfas ģimnazijai Vācijā.

B. PIEKALNĪTIS POŠAS UZ EIROPU

21. martā paredzēts koncerts Toronto

Boriss Piekalnītis nesen atgriezies savā pastāvīgajā dzīves vietā Ņujorkā no piecu mēnešu ilga koncertceļojuma pa Eiropu, kur viņš dziedāja Žarova Donas kazaku korī, kas uzstājies Skandināvijā, Vācijā, Holandē, Beļģijā, Anglijā, Francijā, Šveicē, Spānijā un Portugālē. Koris visur guvis labus panākumus. Laikrakstu recenzijās mūsu dziedonis Piekalnītis īpaši pieminēts kā solists, dažkārt viņš salīdzināts ar Šaļāpinu.

— Apceļojot Eiropu jums bija izdevība uzstāties dažādās zemēs un uz dažādām skatuvēm. Kur jums bija lielākā atsaucība?

„Katrā vietā publika ir dažāda," paskaidro dziedonis. „Ar pirmo dziesmu jau nodibinājās dziedātāju kontakts ar klausītājiem un tūliņ ir skaidrs, kādu atsaucību izraisīs priekšnesums. Labi mūzikas vērtētāji ir vācieši. Vācu publikai Žarova koris ir labi pazīstams, jo līdz Otram pasaules karam kora mājvieta bija Berlīne, pēc tam tas pārcēlās uz Ņujorku. Arī katrai skatuvei un zālei ir savas īpatnības. Ir tādas skatuves, kas nospiež, neļauj izraisīt savus nodomus. Vienā telpā jāpastiprina balss, otrā jādzied mierīgāk. Ļoti laba akustika ir Festival Hallē, Londonā, Plejela zālē Parīzē un koncertzālē Karlsruhē."

— Vai savā ceļojumā sastapāt arī latviešus?

„Ar latviešiem nācās sastapties ļoti bieži. Freiburgā apmeklēju Ati Teichmani. Viņu piemeklējusi slimība, kas arvien vēl neļauj spēlēt savu instrumentu, bet viņš turpina darboties kā mākslas spēks konservatorijā. Libekā apmeklēju J. Vītola kapu. Par kapa apkopšanu rūpējas Vītola skolniece pianiste Hesse. Pinebergā tikos ar komponistu H. Pavasaru, kas pārcietis operāciju un tagad atkal strādā pie jaunu darbu radīšanas. Komponists A. Jērums Anglijā vada latviešu un angļu korus un ir ērģelnieks baznīcā. Turpat dzīvo arī baritons Ed. Krūmiņš, kas mūzikai var veltīt tikai savu brīvo laiku. Strasburgā tikos ar zvēr. adv. Fridenbergu, kas darbojas Brīvās Eiropas universitātē pie latviešu studentiem. Lionā tikos ar dažiem latviešu bij. karavīriem. Tie, atlaisti no gūsta, palikuši turpat un tagad strādā rūpniecībā. Viņu sapnis tomēr ir tikt uz Ameriku. Ar atsevišķiem tautiešiem nācās sastapties arī daudzās citās vietās."

— Vai jūs dziedāsit arī latviešu publikai?

„Esmu izbeidzis savas saistības ar Žarova kori, ar kuŗu esmu apceļojis visu pasauli, un turpmāk rīkošu patstāvīgus koncertus. 14. martā man ir paredzēts koncerts Čikāgā, pēc tam Milvokijā, Grand Rapidos, Klīvlendā un 21. martā — Toronto. 25. aprīlī man būs koncerts Carnegie Recital Hall telpās, Ņujorkā. Programmas pirmā daļā dziedāšu latviešu darbus, bet otrā daļā — operu ārijas."

— Kādi ir jūsu nākotnes plāni?

„Eiropas ceļojuma laikā esmu saņēmis vairākus piedāvājumus uzstāties operās un pastāvīgos koncertos. Galīgu atbildi vēl neesmu devis. Mana pastāvīgā uzstāšanās Eiropā paredzēta nākamajā sezonā. Man ir vienošanās ar Lisabonas operu, kur būs jādzied „Jevgeņijs Oņegins", „Chovanščina", „Boriss Godunovs" un „Mīlestība pret trim apelsīniem". Koncerti paredzēti Francijā un Vācijā. Visos koncertos es uzstāšos kā latviešu dziedonis, ar ko ceru pakalpot savai tautai."

A.Zv.

Mirdza Kropleja

TUMSĀ

Kur tu vedīsi, diena? —
Gausiem un ierastiem soļiem
Eju, vēl eju tev līdz.

Vakars un nakts nevēl miera;
Pestīšanai no grēka
Lūgšanas nepalīdz.

Jūtu — ābelei sausai
Dārzā līdzīga topu.
Atraisas lapas, lūzt zars.

Mānīgs un nenotveŗams
Aizslīd gar apvāršņa malu
Tālas gaismas pats pēdējais stars.

Prof. Dr. Z. Vitens

CĪNĪTĀJS PAR SAVU TAUTU

Piezīmes sakarā ar A. Rupaiņa triloģiju Māra mostas

1951./52. gadā apgāds Latvju Grāmata izdevis Antona Rupaiņa kultūrvēsturiskās romāntriloģijas Māra mostas divas pirmās grāmatas: Poļu dumpis un Gaiļi pusnaktī. Tiešām žēl, ka izdevējs vēl vienmēr kavējas izdot trešo grāmatu Aizmirstā tauta, jo šim darbam ievērojama nacionālpolītiska, kultūrvēsturiska un literāriska nozīme.

Šī lielromāna nacionālpolītiskā nozīme meklējama tai apstāklī, ka autors spilgti notēlojis latgaļu dižo cīņu par brīvību. Še aplūkotas divas svešas varas — poļi un krievi, kas tīko pēc latviešu zemes. It īpaši tie ir krievi, kas no sākta gala ar visbrutālākiem un zemiskākiem līdzekļiem allaž centušies latviešu tautu nospiest uz ceļiem un garīgi un fiziski iznīcināt. Autors parāda sīksto latviešu zemnieku, kas mīlestībā uz savu zemi ne tikai gatavs stāties cīņā pret nāvīgā ienaidnieka milzīgo pārspēku, bet arī cieši tic, ka beidzot labais uzvarēs ļauno.

Rupaiņa triloģijas paliekamā kultūrvēsturiskā nozīme ir, ka tā pašreiz ir plašākais un vērtīgākais Latgales latviešu zemnieku dzīves romāns mūsu rakstniecībā. Še sīki atveidots kāds nozīmīgs posms latviešu vēsturē. Tas ir laikmets starp 1860.—1885. gadu, kas aptuveni sevī ietveŗ lielā latgaļu dzejnieka un brīvības cīnītāja Pētera Miglenieka mūžu (1850. — 1883. g.) un reizē arī iespieddarbu aizlieguma drūmo posmu Latgalē (1865.—1904. g.).

Kad 1930. gadā kādā latgaļu inteliģences kongresā pacēlās balsis par Latgales pagātnes apgaismošanu, tad atbilde bija: „Dodiet materiālus!" Bet plašāku pētījumu par Latgali tikpat kā nebija. Tad nu Rupainis ilgus gadus vāca materiālus un studēja vēsturi. Šai darbā viņu atbalstīja arī prof. B. Brežgo, kas no Maskavas, Vitebskas, Viļņas, Polockas, Mohiļevas un Smoļenskas archīviem bija atvedis materiālus par Latgali. Tā pēc vairāku gadu intensīva pētīšanas darba tika iecerēta vēsturisko darbu virkne. Latvijā 1936./37. g. žurnālā Atpūta tika publicēts Rupaiņa romāns Baltie tēvi, kuŗā aplūkots stāvoklis Latgalē 16. un 17. g.s. Dzimtenē tika arī uzrakstīta triloģija Māra mostas. Bet autoru vajāja komūnisti un vēlāk arī vācu slepenais dienests. Vācieši viņam atņēma un aizveda divus maisus ar vērtīgiem dokumentiem un manuskriptiem. Tāpēc romāns trimdā bija jārestaurē pēc pirmuzmetumiem un atmiņas, kas no rakstnieka prasīja milzu piepūli.

Še jāpiezīmē, ka par katolisko Latgali un tās cīnītājiem, diemžēl, pašu vainas dēļ vēl zinām gaužām maz. Līdzšinējās latviešu literātūras vēsturēs gan var atrast pieminētus veselu virkni svešai varai pakalpīgus rakstniekus (slavofilus un komūnistu „līdzskrējējus") kā piem., Jāni Sproģi, Sudrabu Edžu, Sudrabkalnu, Andreju Upīti, vai arī maznozīmīgus kā Vensku Edvartu, Stepermaņu Krustiņu, Elīnu Zālīti utt., bet tikpat kā nemaz nav pieminēti Latgales atmodas darbinieki un tās ievērojamākie rakstnieki kā Juris Elģers (17. g.s.), Pēteris Miglenieks, Andrievs Jūrdžs, Francis Ķemps, Fr. Trasūns un daudzi citi. Latgale līdz pat mūsu dienām arī vēsturiskā ziņā vēl maz pētīta zeme. Tā Latgale, kas atzīmēta uz Latvijas kartes, ir tikai daļa no senās Latgales. Mūsu vēsturnieki un politiķi dažkārt ļoti pavirši un aplami sprieduši par t.s. „Latgales etnogrāfisko robežu pie Zilupes." Latgales un līdz ar to arī Latvijas īstā austrumu robeža meklējama daudz tālāk uz austrumiem. Senātnē tā atradās tālu aiz Polockas, un tikai pagājušā gadsimtenī krievi to pamazām atspieda atpakaļ līdz Polockai. Daugavas pieteka Dzīsna (latg. rīta blāzma) un Dzīsnas pilsēta, tāpat Drisa, Osveja un Sebeža ir agrākās Latgales pilsētas ar tīri latviskiem vārdiem. Pagājušā gadsimtenī tur vēl dzīvoja daudzi latvieši. Tikai pēdējos gadu desmitos krievi brutāliem varas līdzekļiem apsieda katolicismu un latviešus ārēji pārkrievoja. Boļševiki beidzot lielāko tiesu no viņiem deportēja uz Sibiriju, bet Otrais pasaules kaŗš šo latviešu iznīcināšanas darbu paveica līdz galam. Rupainis šai sakarā piemin šādu traģisku notikumu pēdējos kaŗa gados, kas tikai izskaidrojams ar Latgales pagātnes nezināšanu: „Briesmu darbus tur pastrādāja policisti, tīrīdami trīsdesmit kilometrus plato joslu. Pie mums bija atbēgusi viena veca māmiņa no Osvejas, pareizticīga, bet ar biezu katoļu lūgšanas grāmatu rokā, ko viņa gadu gadiem bija glabājusi un dziedājusi katoļu dziesmas. Viņa stāstīja, ka ap Osveju šobaltdien dzīvojot tādi paši cilvēki, kā Rēzeknes apriņķī. Mājās runājot latviski. Bet joslas tīrītāji dzinuši visus šķūņos, aplējuši ar benzīnu vai darvu un dzīvus sadedzinājuši."

(Nobeigums nākošā numurā).

E. ZNOTIŅAS DEKLAMĀCIJU VAKARS

21. februārī Trīsvienības baznīcas zālē Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja bija rīkojusi Emmas Znotiņas deklamāciju vakaru par labu bērnu vasaras kolonijai Saulainē. Bija ieradušies ap 100 apmeklētāju, kas ar interesi noklausījās saistošo programmu. E. Znotiņa deklamēja latviešu dzejnieku darbus un lasīja fragmentu no R. Blaumaņa Nāves ēnā. Patīkamu iespaidu atstāja gaumīgi dekorētā skatuve. Zināmu viengabalainību un krāšņumu deklamāciju vakaram piešķīra arī Edītes Ozolas - Timermanes spēlētā V. Dārziņa mūzika, kas sasaistīja atsevišķos dzejnieku darbus. Atlikums Saulainei paredzams ap 80 dolaru.

Režisora Jāņa Lejiņa 35 gadu darba atcere

BOSTONĀ

6. martā Bostonā latvieši atkal piedzīvos ievērojamu dienu. Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansamblis rīko režisora Jāņa Lejiņa 35 g. darbu atceri ar viņa lugas Bij man vienas rozes dēļ izrādi. Jānis Lejiņš ir izcilākais režisors, kas šodien kopā ar latviešu teātri vada dienas svešumā. Savas skatuves darba gaitas gaviļnieks iesāka Latvijas tapšanas laikā Nacionālā Teātrī, kur darbojās gandrīz nepārtraukti līdz Latvijas atstāšanai. J. Lejiņš daudz mācījies no latviešu teātŗa senioriem, kas toreiz vēl aktīvi darbojās teātrī — T. Podnieka, T. Valšmita, A. Mierlauka, Daces Akmentiņas, bet kas tagad jau visi miruši. Par šiem saviem skolotājiem Lejiņš jau sniedzis presē atmiņu tēlojumus un tādus cer rakstīt arī nākontnē, lai tās mantotu jaunā paaudze.

J. Lejiņš ir izaudzis kopā ar Latviju un latviešu kultūru un ar savu degšanu mākslai ieņem neizdzēšamu vietu mūsu skatuves vēsturē. Viņš ir ilgus gadus bijis viens no visbiežāk nodarbinātiem aktieŗiem mūsu teātrī — dienā spēlējot divās izrādēs. Lejiņam bijušas mīlētāja — neirastenika lomas, bet bez tām viņš daudz tēlojis dabas bērnus: Noliņu, Krustiņu, Edgaru un varoņus ar spēcīgiem raksturojumiem. Lejiņam bijusi laime, kā reti kādam citam, spēlēt kopā ar tādām aktrisēm kā Ludmila Špilberģe, Marija Leiko, Dace Akmentiņa, kas nu jau mirušas, tāpat arī ar Antu Klinti, Liliju Štengeli un citām mūsu zvaigznēm.

Bez teātŗa Lejiņš vēl savas mākslinieka radītāja tieksmes izraisījis literātūrā, īpaši komēdijās. Tādas Lejiņš sarakstījis ap 10. Stāvēdams tuvu rakstniecībai, L. ir arī ilggadīgs Latviešu preses biedrības biedrs. Lejiņš arī glezno un šo mākslu mācījies savā laikā Maskavā un Rīgā. Tāpat viņam nav svešs kokgriezēja nazis, ar ko izveidoti glīti darbi.

Mūsu uzmanību saista Jāņa Lejiņa darbība Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansamblī. Savai jubilejas izrādei, kuŗā galveno lomu spēlē gaviļnieks, būs arī viņa gleznotas dekorācijas. Vērosim Lejiņu aktieri, rakstnieku un dekorātoru, — pavisam rets, vienreizējs notikums! Tas jāredz būtu katram, kam tuva mūsu kultūras dzīve trimdā.

Osvalds Akmentiņš

Režisors Jānis Lejiņš

Daudzi ceļi ved pie mākslas

Šajā materiāli ievirzītajā laikmetā tikai īsts mākslas entuziasts apmeklē mūzeju, izstādes un regulāri arī visus kultūrālus sarīkojumus. Taču tas nevar tā mūžīgi turpināties. Cilvēks ir garīga būte,kas gan tiecas pēc materiālām vērtībām, bet tā nedrīkst pazaudēt savu dievišķo „es", savu vērtīgāko — dvēseli un tās mūzisko ievirzi. Tāpēc jārod ceļi, lai celtu tiltu pāri aizai, kas šķiŗ mākslu no publikas, jo vienīgi tad var cerēt uz cilvēces paliekošu un humānu kultūru. Organizācijas, iestādes un privāti entuziasti vēlētos cilvēkiem atvērt mākslas būtību un nepieciešamību, t.i., dot un rādīt pieeju mākslai un cilvēka dziļākai pašizpratnei. Bet tas nav tik vienkārši, jo ar vienu atslēgu nav slēdzamas visas dvēseles. Vecās metodes vairs nelīdz, izstādes stāv tukšas, tas nozīmē — jārod jaunas metodes.

Jauno ceļu iet dažādas svētku spēles brīvā dabā, diskusiju vakari un modernās mākslas izstādes savienotas ar praktiskās mākslas priekšmetu stendiem. Protams, ka pašreiz vairāk interesējas par dažādiem lietišķās mākslas priekšmetiem kā par kādu labu gleznu vai skulptūru. Tāpēc mūzeju direktori pāriet uz šo metodi, un mūzeju telpās tiek ierīkoti mākslīgu vielu, porcelāna, mēbeļu, tapešu, audumu u. c. stendi,un tikai blakus, pavisam necili, tiek izstādītas arī gleznas vai skulptūras. Tā mūzeja apmeklētājs netiešā kārtā tiek ievests mākslas pasaulē un pamazām gūst ieskatu un pieredzi.

Šo metodi jau var vērot ļoti daudzos Vācijas mūzejos un izstādēs. Pat veselas apstādījumu un parku gatves noder puķu un mākslas priekšmetu izstādēm. Un kā uz brīnumu plūst apmeklētāju straumes, jo tas ir kaut kas jauns, kas saista ļoti necilā un cilvēciskā kārtā.

Daudz mākslas popularizēšanai var dot arī tautas augstskolas, kas vakaros strādājošiem sniedz referātu vai praktiskus padomu vakarus ar vingrinājumiem visās mākslas nozarēs. Katram nav jākļūst māksliniekam, un katrs tāds arī nevarēs būt, bet katrs varēs aizmirst ikdienas rūpes un darba smagumu un atbrīvot dvēseli augstākām ilgām un tieksmēm, jā — skaistuma atziņai un ieskatei, jo vienīgi ar aistētisku pārdzīvojumu cilvēks kļūst garīgi tālāk un garā dzīvo un tiecas uz sava Radītāja pasauli.

A. Spoģis.

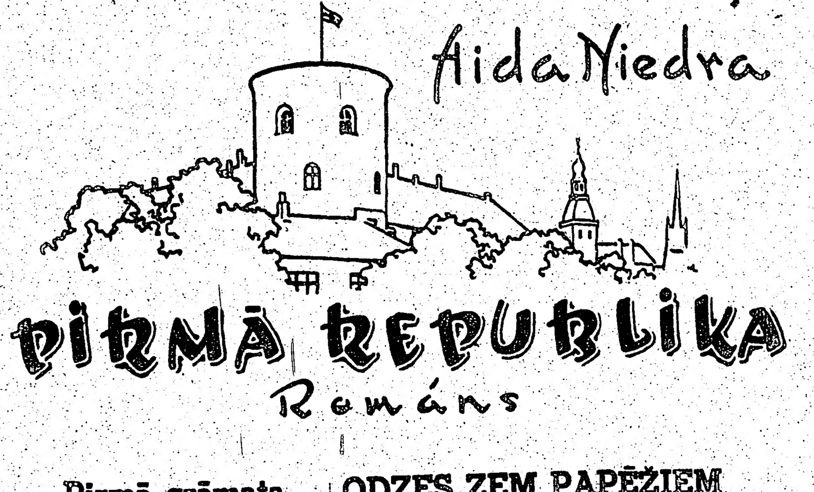

Pirmā grāmata — ODZES ZEM PAPĒŽIEM

6. turpinājums

„Vai labi apskatījāt Berlīni?" viņš jautāja. „Šinī pilsētā ir daudz ievērojamu vietu. Es Berlīnē dzīvoju kopš savas dzimšanas un jūtos tur lieliski."

„Tā?" Arne brīnījās, „mēs Latvijā domājām, ka vācieši stipri apspiež ebrejus..."

Ceļinieks nepatikā savilka pieri, bet tad, pametis ar roku, teica:

„Nieki, mēs esam ieauguši vācu tautā un neesam no tās atšķiŗami. Mana sieva ir vāciete, un mani dēli Berlīnē studē. Redziet," viņš izvilka no kabatas piezīmju grāmatiņu un no tās izcēla kādu ģīmetni, „lūk, te ir mana cēlā sieva. Vai ne, viņa ir ļoti cēla?"

Pasniedzis Arnei ģīmetni, viņš stāstīja par savu Berlīnes savrupmāju, par tās dārgo un skaisto iekārtu un par savu viesību un salonu kodolīgajām sarunām. Arne apraudzīja ģīmetni un, pametusi skatu uz pašu runātāju, novērtēja, ka viņš bija apģērbies diezgan nevīžīgi un pēc bagātnieka neizskatījās. Arī ģīmetne no biežas cilāšanas bija apdilusi un neviens nevarēja zināt, kas šis cilvēks īstenībā bija. Viņa atdeva ģīmetni un brīdi klausījās druknā vīzīgajos apgalvojumos.

Beigās viņš teica:

„Baltijas valstu likteņi vēl nav izšķirti, kundze, vēl būs daudz lielu notikumu..."

„Jūs maldāties," Arne sacīja strupā. Saruna izsika. Pēkšņi Arnes skats atdūrās pret pelēko, un viņa apjuka un novērsās, jo ceļa biedrs atkal smaidīja savu neizgaisušo un uzticīgo smaidu. Ārā zibēja pilsētu un ciemu ainavas un vilciens šāvās caur Vāciju un tuvojās Beļģijas robežai. Viņi iebrauca kādā tunelī, un telpiņā iedegās spuldzes. Kad vagoni atkal iznira gaismā, Arne ieraudzīja augstā kalna smailē senlaicīgu pili. Parādījās un pazuda ar kokiem apauguši pakalni un vietām tecēja strauja upe, bet krastmalā ganījās melnraibās, smagas un tūsnīgas govis, un apkārtnē bija redzamas senlaicīgas ēkas ar skaistiem un izgrieztiem sētu vārtiem. Vilciens šāvās no pilsētiņas pilsētiņā un šķita, ka brīvas zemes vairs nebija nekur. Starp mājām vijās un locījās kanāļi ar nosūnojušām malām.

Arne ievēroja, ka pelēkais atstāja telpiņu ikvienā piestātnē. kur ātrvilciens pieturēja, un arvienu atgriezās rātns un laipns un sēdēja klusēdams, salicis rokas uz ceļiem.

„Tuvojās Šerleruā..." druknais žīds brīdināja, „mums jāpārsēžas."

„Un, rādīdams uz pelēko, viņš vaicāja: „Vai šis kungs neprot vāciski? Arī viņam jāpārsēžas, jo es redzēju, ka viņa biļete ir nopirkta līdz Parīzei. Man viņam tas jāpasaka..."

Un viņš izmēģinājās trijās valodās, bet pelēkais tikai smaidīja un klusēja, un bija skaidri redzams, ka viņš nekā nesaprata.

„Spāniski es nesaprotu," nožēlodams teica žīds un, paraustīja plecus, vēl piemetināja: „Francijas galvaspilsētā pašlaik karsta dzīve, jo taisās apvērsums, un jūs, manas dāmas, esit ļoti drošsirdīgas turp dodamās..."

Šinī brīdī vilciens strauji apstājās, un varēja dzirdēt, ka uz otrām sliedēm jau šņākāja parīzietis.

Steigā izšķīra ceļa biedrus, un, kad abas latvietes bija iekāpušas un nokārtojušās parīzietī, viņas redzēja, ka bija palikušas vienas. Pēc dokumentu pārbaudes viņas mierīgi atlaidās mīkstajos sēdekļos un atspirdzinājās ar līdzpaņemto karsto kafiju no termosa pudeles. Turēdama kausiņu rokā Arne teica:

„Žēl, šis dīvainais ceļa biedrs palika Šarleruā un nepārkāpa..."

Bet liktenis, kā likās, jokojās ar abām, jo Abgara Kūmene vēl nepaspēja atbildēt, kad lēni pavērās durvis un uz sliekšņa parādījās pieminētais ceļinieks. Viņš bija pārvērties, jo ienāca uzstājīgs un veikli iemeta ceļsomu tīklā, pakarināja mēteli un, cieši pieturēdams kādu dzeltenu ādas dokumentu somu, apsēdās pašapzinīgs bez sava klusā un pielipīgā smaida. Telpiņā labu brīdi valdīja pilnīgs klusums, jo te sēdēja vienīgi šie triji. Beidzot Arne teica:

„Kāds velnišķs notikums — kā Hofmaņa stāstos..."

Abgara Kūmene ātri paskatījās uz pārvērsto ceļa biedru, un viņš, uztvēris skatu, pasmaidīja un pirmo reizi ļāva atskanēt savai balsij:

„Gandrīz nokavēju pārsēšanos..."

Arne satrūkās, un arī Abgara Kūmene pārsteigta sagrozījās savā sēdeklī, jo ceļa biedrs runāja k r i e v i s k i. Redzēdams abu pārsteigumu, viņš iesmējās skaļi un prasīja:

„Vai sapratāt ko es teicu?"

Arne paglūnēja uz viņu neuzticīga un klusēja, bet Abgara Kūmene uzjautrināta atbildēja:

„Patiesi, mēs sapratām."

„Es runāju tikai krieviski," pelēkais teica „un tamdēļ aizķēros Šarleruā..."

„Hm..." Arne latviski murmināja, „kā gan bez valodas var ceļot pa tālo Eiropu? Es tādai blēņu pasakai neticu. Viņam bija bailes no vācu policijas un tamdēļ viņš turējās pie mums."

„Neapvainojiet cilvēku," sapīkusi teica Abgara Kūmene un laipna piegriezās krievam. Viņi iesāka sarunu. Arne klausījās, un pēkšņi viņas prātā iešķīlās domas, ka jaunā krievu emigranta, druknā žīda un šī laipnīgā komūnista starpā pastāvēja kāda sakarīga kopība.

Vai viņi bija spiegi?

Arne atvilkās savā kaktā pie loga un klausījās.

„Ja," teica patīkamā un rāmā balsī pelēkais, „mēs krievi ļoti interesējāmies par Rīgu un sūtām jums savus māksliniekus — kā labi kaimiņi, jo dzīvojam plecs pie pleca un mums ir labi jāsaprotās."

„Latvieši ļoti cienī krievu teātri un baletu, šos labākos visā pasaulē," cildināja Abgara Kūmene un pastāstīja, ka ilgus gadus viņa esot dzīvojusi Maskavā.

„Jā, krievus nevajag aizmirst, un krievu mākslu vajag pieņemt," apmierināts skaidroja komūnists, „nesen mūsējo dziedoņi viesojās Rīgā, un, cik es atceros, tas notika vēl pagājušajā nedēļā."

Abgara Kūmene iekāsējās un pasniedzās pēc termosa pudeles.

„Vai vēlaties kafiju?" viņa vaicāja, jo gribēja izvairīties no atbildes par krievu dziedoņiem. Bet tagad iemaisījās Arne.

„Jā," viņa iesaucās zobgalīga, krievi bija atbraukuši...

Ceļa biedrs uzmanīgs saausījās, jo viņš nojauta, ka Arne viņam nebija labvēlīga.

(Turpinājums sekos)

Kas mazajam ieguldītājam jāzina

PAR IEGULDĪJUMU FONDIEM

Interese par ieguldījumu fondiem latviešu vidū ir ievērojama. To liecina daudzie jautājumi, ko latvieši iesūta ik dienas. Ļoti daudzi savās vēstulēs lūdz publicēt latviešu avīzēs periodiskus apskatus par šiem jautājumiem. Mēģinot šos lūgumus ievērot, sniegsim vispārēju apskatu, skarot jautājumus, kas vēstulēs parādās visbiežāk.

KĀDI IR FONDA UZDEVUMI?

Ieguldījumu fonda vienīgais uzdevums ir ieguldīt naudu saimnieciskos uzņēmumos. Fondi paši neko neražo, ražojumus nepārdod, tiem nepieder ne raktuves, nedz naftas avoti. Fondu vienīgais īpašums ir izvēlēto uzņēmumu akcijas, kas glabājas bankas drošajās velvēs. Katra fonda vadībai ir labas finanču zināšanas; vadība izdara saimniecisko uzņēmumu izvēli pie akciju iepirkšanas. No šīs izvēles atkarīgs dividenžu čeku lielums kas nonāk fondu ieguldītāju rokās katrus 9 mēnešus.

Ieguldījumi fondos pieaug neiedomājamā ātrumā. 1953. gadā fondos ieplūda jauni 672 miljoni dolaru. 1. janvārī ASV fondos bija ieguldīti $4.280.219.772 un 11 Kanadas fondos — $95.518.036. Statistika rāda, ka lielākais vairums fondu ieguldītāju ir „mazie cilvēki", kuŗu līdzekļi ir ierobežoti. Caurmērā ieguldījums fondā grozās ap $3.000.

Paceļas jautājums, kādēļ fondi tā pievelk mazo ieguldītāju interesi? Lūk, vidusmēra pilsoņa zināšanas ieguldījumu laukā ir ierobežotas. Viņš labi zina, ka akciju īpašnieku peļņa ir augsta. Viņš apzinās, ka 85 proc. no visiem bagātniekiem, kuŗu kapitāls pārsniedz $250.000, ir to ieguvuši ar pārdomātiem ieguldījumiem, bet paši neprot rīkoties. Te katram pilsonim talkā nāk ieguldījumu fondi.

Fondi savos portfeļos parasti uzņem 30—200 augstvērtīgu uzņēmumu akcijas. Fondi piedāvā ieguldītājiem savas dalības zīmes, kas parasti svārstās no $1.00 līdz $20.00 gabalā. Tātad ir iespējams, ka $1.00 ieguldīts fondā dod īpašuma tiesības 100 augstvērtīgos ASV vai Kanadas saimnieciskos uzņēmumos. Katrs ieguldītājs var būt drošs, ja kāda uzņēmuma akcijas ir ietilpinātas fondu ieguldījumos, tad tam pamatā ir visrūpīgākie finanču apsvērumi, kas mazajam cilvēkam dod arī nodrošinājumu, ka viņa ieguldījumu sargā vislabākās finanču smadzenes. Katrs ieguldītājs saņem pilnīgi vienādu apiešanos no fonda puses, neatkarīgi no tā, vai viņš ir ieguldījis $100.00 vai $100.000.00. Katrai dalības zīmei fondā ir vienādas tiesības.

Ļoti daudzi latvieši jautā, kādēļ fondi deklarē divas dažādas dividendes. Lūk, uzņēmumi, kuŗu akcijas pieder fondiem, ražo un savus ražojumus pārdod. Peļņa tiek izmaksāta akciju īpašniekiem, tātad arī fondam. Fondi šo peļņu sadala ik 3 mēnešus, deklarējot savas dividendes. Illustrācijai dosim kapitāla pieauguma dividendu piemēru. Piem., 1950. g. fonds nopirka 1.000 General Electric akcijas par $70.00 gabalā. Šogad akciju cena sasniedza $95.00 līmeni. Ja šīs 1.000 akcijas pārdotu, tad līdz ar to fonds būtu guvis $24.000.00 peļņu. Ja šo sadalot uz katru dalības zīmi, ieguldītājs saņem kapitāla dividendes.

Pēc likuma peļņa uzskatāma par kapitāla pieaugumu tad, ja akcijas ir bijušas fonda īpašumā vismaz 6 mēnešus. Starp ienākumu un kapitāla pieaugumu dividendēm ir liela starpība nodokļu ziņā. Izpildot ienākuma nodokļa deklarāciju, ienākuma dividendes ir jāuzrāda pilnā apmērā, bet kapitāla pieauguma dividendes tikai 50 proc. apmērā.

Liela interese latviešu aprindās ir par sistēmatisko ieguldījuma programmām. Sistēmatiskās programmas ir ieguvums cilvēkiem, kam nav ievērojama sākuma kapitāla. Daži fondi piedāvā nelielas programmas, sākot pat ar $10.00 mēnesī. Populārākā ir Founders fonda programma, kas skaitās izpildīta pēc 150 mēnešu iemaksām. Piemēram, parakstoties par $20.00 iemaksu mēnesī, ieguldītājs ir apmēram sasniegt $3.000 gala summu. Ieguldītājs mēnesī var izdarīt vairākus maksājumus, tādā veidā pašam regulējot programmas izpildīšanas laiku. Sistēmatisko programmu ieguldītājs var uzsākt ar viena mēneša iemaksu vai arī iemaksāt vairāku mēnešu maksājumu uz priekšu. Pie sistēmatiskām programmām dividendes ieguldītājam neizmaksā uz rokas, bet tās automātiski pieskaita kapitālam, palielinot ieguldītāja par to lielumu. Sistēmatiskās programmas ir devušas neiedomājami labus rezultātus, bieži vien dubultojot ieguldītās summu. Ir tomēr jābrīdina, ka panākumus varēs sasniegt tikai tad, ja ieguldītājs turpinās izvēlēto programmu izpildīs līdz galam.

AR KO NODROŠINĀTI IEGULDĪJUMU FONDOS?

Saskaņā ar „Investmens Company Act of 1940." fondu ieguldījumi ir nodrošināti ar visu to uzņēmumu kapitālu, nekustamiem īpašumiem, inventāru un ražojumiem, kuŗu akcijas fondam pieder. Viņus var izdarīt uz divi vārdiem. Abi ieguldītāji tad skaitās līdztiesīgi īpašnieki, bet viena nāves gadījumā palicējs automātiski kļūst vienīgais ieguldījumu īpašnieks. Šādā kārtā nav jāmantojuma nodoklis.

Daudzi latvieši jautā, vai ieguldījumi fondos varētu ciest, ja iestātos plašākas saimnieciskas atslābums, par ko pēdējā laikā tik daudz runā. Te jāatbild ar nē. Pirmkārt, šis gads ASV ir vēlēšanu gads. Demokrati mēģina savās runās pārspīlēt saimniecisko atslābumu, lai gūtu vēlētāju balsis. Otrkārt, patlaban ir pārslēgšanās no kara uz miera saimniecību. Vislabākais ekonomiskais barometrs ir akciju cenas biržā. Ka birža nav norūpējusies par saimniecisko stāvokli, pierāda fakts, ka biržas cenu caurmērs ir sasniedzis augstāko līmeni pēdējos 24 gados. Tas norāda, ka visi saimnieciskie un finanču lietpratēji nākotnes izredzes atzīst par labām. Ievērojamais finanču speciālists Edmunds Tabells raksta, ka nevar būt runa par saimniecisko atslābumu zemē, kuŗas iedzīvotāju skaits ik gadus pieaug par 2,7 milj. Šo iedzīvotāju pieaugumu tāpat vajadzēs apgādāt ar mājām, ledus skapjiem, automobiļiem, apģērbu un pārtiku, kā visus pārējos iedzīvotājus. Dolara pirktspēja gadu gaitā ir neapturami slīdējusi. Ir pierādīts fakts, ka labākais nodrošinājums pret inflāciju ir ieguldījums akcijās, kuŗu vērtība aug gandrīz proporcionāli dolara pirktspējas slīdēšanai. Visu to kopā saņemot, nav ne mazākā iemesla domāt, ka ieguldījumu situācija varētu būt citāda kā pēdējos 20 gados — visi loģiskie faktori to liecina.

Ja Latvijas Amerikā lasītājiem būtu vēl citi speciāli jautājumi, laipni lūdzam tos adresēt King Merrit and Co. Inc., Foreign Langunage Department, 203 Union Trust Building, N. W. Washington 5, D.C. Jautājumus variet iesūtīt latviešu valodā.

Brāļu tautu valsts svētkos

Svētdien, 21. februārī igauņi un lietuvieši atzīmēja savus valsts svētkus, kuŗos bija aicināti piedalīties arī latviešu pārstāvji. Igauņi savus svētkus atzīmēja plašajā Meseja zālē, kuŗa bija pārpildīta līdz pēdējai iespējai. Svētkus atklāja Toronto igauņu apvienības pr-dis Lupps, bet svētku runu teica trimdas valdības prezidents Juhans Holbergs. Sveicienus no latviešiem nodeva LNAK valdes priekšsēdis A. Svenne, bet no Baltiešu federācijas runāja mācītājs A. Lūsis.

Koncerta daļā piedalījās apvienotais igauņu koris, kungi bija tērpušies frakās. Sevišķu piekrišanu ieguva baritons Arno Niitas un mecosoprāns Irene Losberga.

Lietuvieši savas svinības noturēja plašajās pārpildītajās kino telpās, College un Dovercourt leju stūrī. Svētkus atklāja Lietuviešu federācijas Toronto apgabala vadītājs J. Simanovičus. Tad runāja Ontario provinces darba ministrs Čarlzs Dalejs, vairāki parlamenta locekļi, Latvijas ģenerālkonsuls R. N. Braisons un LNAK valdes pr-dis A. Svenne. Oficiālā daļa ilga pāri par 2 stundām. Koncertā piedalījās Varpas koris diriģenta Gailevičа vadībā, solisti St. Mašalaite un V. Verikaitis. Arī Kanadas prese ievietojusi aprakstus un uzņēmumus par abu tautu svētkiem.

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS STRASBURGĀ

13. un 14. februārī Strasburgā notika Eiropas jaunatnes festivāls ar ļoti bagātīgu programmu, kas ilga 2 dienas. Tanī piedalījās ungāru, dienvidslavu, bulgāru, latviešu, igauņu rumāņu, franču, zviedru, čechoslovaku, angļu un poļu studenti. Festivāls bija pieslēgts Strasburgas radiofonam un to izcilā vietā atzīmēja arī franču prese, jo katru dienu neizdodas dzirdēt tik vispusīgu un plašu tautas dziesmu izlasi, pie tam oriģinālvalodās, un redzēt simtiem krāšņu tautas tērpu un deju. Skatītāju un klausītāju rindās varēja vērot daudz goda viesu, franču valstsvīrus, politiķus un māksliniekus. Starp programmas izpildītājiem bija arī latvieši: Brīvās Eiropas kolledžas un Strasburgas universitātes studenti — A. Pleišs un E. un H. Lerchi, kuŗi trīsbalsīgi nodziedāja trīs latviešu tautas dziesmas: Kupla, kupla liepa auga, Tek saulīte tecēdama un Dar' man tēvis pastaliņas. Jāpiemin, ka vismaz 3 patiešām bija kājās īstas pašu darinātas pastalas. Arī iespiestajās programmās vārds „Latvija" it cienīgi bija nostādīts blakus Anglijai, Francijai, Zviedrijai un citām Eiropas zemēm. Sevišķu piekrišanu ieguva igauņu studentu oriģinālā saskanīgu dziesmu, ko igaunieši dziedāja vismaz desmit tautu dziedātāju koris. Šī rakstiņa apmēri neatļauj sīkāk pakavēties pie pārējās programmas, kas savā raibajā krāšņumā bija ļoti iespaidīga.

Andrejs Pablo Mierkalns.

Strasburgā, februārī.

PASAULES TĀLĒS AUGSIM VIENOTI LATVIJAI

SKAUTIEM GAIDAM

GAIDAS GATAVOJAS GADA SVĒTKIEM

„7. marts jau pie durvīm, bet darba vēl tik daudz," dzirdu bažīgas balsis ejot gaŗām Gaujas gaidu mītnei. Paveŗu durvis: gaidas, sadalījušās pa grupiņām, cītīgi strādā. „Kas tad še īsti notiek?" gribu zināt.

„Mēs ceļam latvisku sētu, tādu, kāda tā bija mūsu tēvu tēvu laikos," darbā pietvīkušiem vaigiem dedzīgi atbild Zīlīšu kopas kopniece. „Šī būs istaba, tā kūts, un tur klēts, sētas vidū celsim aku, bet šajā stūrī goda vārtus," piebilst kāda cita gaida. „Un ko tad jūs darāt?" jautāju divām vientuļām Pūču kopa pārstāvēm, kas izmisīgi mēģina savienot sūnu kubiciņus gludā plāksnē. „Liekam pamatus ideālai gaidu nometnei. Jācer, ka līdz gada svētkiem būs jau iemītas nometnes taciņas."

Arī Kaijas kaut ko dara. Tikai tuvāk ieskatoties var pamanīt, ka tās ir ļoti mazas istabas lietiņas, kas top gaidu rokās. „Mēs rādīsim senlatviešu istabu no iekšpuses," paskaidro kāda no viņām. Redzot jau gatavos priekšmetus kļūst gandrīz skumīgi, ka tas laiks jau gaŗām, kad mūsu senči dzīvoja šādās istabās. No Bezdelīgu kopa puses nāk pavisam smagas nopūtas. „Mums līdz 7. martam jādabū gatavs vesels pilskalns, jāuzceļ arī senlatviešu pils. Žēl, ka šajos laikos nav vairs tāda laba velna kā senāk, kas nāca ļaudīm palīgā un uzcēla pili vienā pūtienā," nosūkstās kāda no bezdelīgām.

„Bet viss tas, ko jūs te redzat, ir tikai pavisam niecīgs sprīdis, no visa tā lielā darba, kas patlaban kūsā latviešu skautu un gaidu vienībās Toronto, sakarā ar gada svētkiem," stāsta virskopniece Anna Klincāne. „Gribam iekārtot un izdaiļot mūsu mītni tā, lai katram ienācējam būtu skaidrs, ka še mājo latviešu gaidas. Arī darba skate, kur būs izstādīti pagājušā gada veikumi, prasa savu tiesu. Daudzi no izstādītajiem latviskiem rokdarbiem, ādas un koka izstrādājumiem būs arī pērkami. Bez tam sarīkojuma vakarā gribam pārsteigt skatītājus ar interesantiem un vēl neredzētiem priekšmetiem. Katra nozare kaut ko rādīs, ko, pagaidām vēl tur noslēpumā. Tik daudz gan ir izdevies saklausīt, ka mazās māsas — guntiņas uzstāšoties sevišķi plaši un, pārspēdamas pat visu triju Toronto latviešu teātŗu līdzšinējos sniegumus, tās iestudējot līdz šim vēl neuzvestu operu. Tātad pirmizrāde! (Apmeklētājiem tomēr neesot jāierodas vakartērpos). Pēc priekšnesumiem sekos dejas.

Redzot tādu nešaubīgu ticību savam darbam un apņemšanos to padarīt, atliek tikai čaklajām gaidām novēlēt dievpalīgu.

Uz redzēšanos svētdien, 7. martā, plkst. 18.00 sv. Andreja baznīcā. Darba skate būs atvērta turpat no plkst. 14.00. I. P.

SKAUTU UN GAIDU VADĪTĀJU KONFERENCE

ASV austrumpiekrastes skautu un gaidu vadītāju konference notika 20. februārī Ņujorkā. Piedalījās vairāk kā 30 skautu un gaidu vadītāju un to vietnieku. Konferenci atklāja un vadīja Sav. Valstu jendas skautu priekšnieks vad. Br. Šmits. Pārstāvētas bija Daugavas (8.) no Bostonas, Burtnieku (48.) no Filadelfijas, Dundagas no Sirakūzām, Rīgas (90.) no Ņujorkas un Staburaga (4.) skautu vienības. Gaidu pārstāves bija no Bostonas un Ņujorkas vienībām. Konferencē darbības saskaņošanai iztirzāja organizāciju iekšējās lietas. Nolēma rīkot austrumpiekrastē septembŗa sākumā vadītāju sagatavošanas kursus gan skautu, gan gaidu organizāciju jaunu vadītāju sagatavošanai. Konferences dalībnieki sirsnīgi apsveica Kanadas skautu jendas ierosinājumu konferences sarīkošanu vasarā Kanadas un ASV pierobežā, kur būtu iespēja satikties Kanadas un ASV latviešu skautu vadītājiem. Kanadas jenda ir apņēmusies nokārtot konferences technisko pusi.

Konferenci nobeidza ar tradicionālo gaidu vakara dziesmu un skautu ugunskura dziesmu. Sirsnīgs paldies vad. A. un Z. Gaujeniekiem, kas konferencei deva telpas savā dzīvoklī, kā arī gādāja par vadītāju naktsguļu un azaidu.

TORONTO LATVIEŠU JAUNATNES PULCIŅŠ

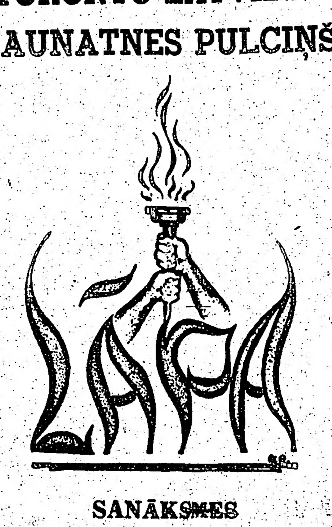

SANĀKSMES

Svētdien, 28. febr., pl. 7,30 vakarā foto amatieŗu pudurim pirmā sanāksme pie pudura vad. V. Bebŗa, 48 Rathnelly Ave. Līdzi jāņem foto aparāts un attīstīta filma ar kopijām.

Moderno deju pudura nākošā dejas stunda dejas skolotāja Švānebacha vadībā notiks svētdien, 28. febr., TLB telpās, 198 Osler Ave., no plkst. 4—6 p.p. Dalībnieki lūgti ierasties precīzi stundas sākumā.

Svētdien, 14. martā, plkst. 7.00 vakarā TLB telpās pulciņš rīko jaunatnes vakaru. Līdzi ņemami groziņi. Būs dziesmas, jautrs referāts un noslēgumā deja.

NO JŪRAS LĪDZ JŪRAI

KANADAS PROVINCES — JAUNBRUNSVIKA

No visām četrām Kanadas Atlantijas jeb Piejūŗas provincēm Jaunbrunsvika pēc lieluma ir otrā vietā. Tā atrodas vistālāk rietumos, un ir viena no pirmajām provincēm, kās tika kolonizēta. Tur 1755. gadā notika arī pirmā kaŗa sadursme, kas izšķīra Jaunās Pasaules likteni. Tai gadā Fort Bosežūras cietoksnis, tagadējās Sekvilas pilsētas tuvumā, padevās no Bostonas pilsētas nākošam angļu kaŗaspēkam pulkveža Roberta Monktona vadībā. Šī sadursme atklāja kaŗu, kas beidzās 1763. g. ar to, ka Francija atteicās no savām prasībām Kanadā.

Bosežūras ieņemšanai sekoja viens no nelaimīgākajiem gadījumiem Kanadas vēsturē — kanadiešu izraidīšana. Britu pārvalde padzina no to sētām 6000 franču kolonistu, un tos pārvietoja uz Amerikas koloniju dienvidiem. Dzejnieks Henrijs Vedsvorts Longfelovs šo kustību padarīja nemirstīgu savā episkā poēmā — Evangeline.

Pēc amerikāņu revolūcijas jauna kolonistu straume ietekmēja Jaunbrunsvikas vēsturi — Apvienotās imperijas lojālistu, ameri kāņu kolonistu, kas palika uzticīgi Anglijas kronim, kustībā uz ziemeļiem. Šie ļaudis tūkstošiem apmetās uz dzīvi Jaunskotijas Sanberijas apgabalā, un 1783. gadā šo apgabalu no tās atdalīja un radīja Jaunbrunsvikas provinci.

Ar savām labajām ostām un lielo kokmateriālu krājumu Jaunbrunsvika ātri attīstījās un kļuva bagāta kā jūrniecības un kuģu būvētavas centrs. Bet šis uzplaukums izraisīja arī politisku neapmierinātību, un 1846. gadā Likumdevēju sapulce nolēmaieprasīt parlamentāru valdību, kas jau bija kaimiņprovincē Jaunskotijā. Britu koloniālā iestādē to tomēr noliedza līdz tam laikam, kad kāda no politiskajām partijām šai kolonijā gūtu pārsvaru.

1854. gadā reformu partija ieguva plašu pārsvaru, un Jaunbrunsvikai piešķīra parlamentāras valdības tiesības. Jaunbrunsvika bija arī viena no pirmajām četrām provincēm, kas 1867. gadā apvienojās Kanadas federācijā.

Jaunbrunsvikas province, kuŗas platība sasniedz 28.000 kvadrātjūdžu, ir nedaudz lielāka par Austriju. Tās iedzīvotāju skaits ir apmēram 516.000, no kuŗiem apm. 200.000 ir franču un kādi 300.000 britu izcelsmes, tātad, salīdzinot ar citām provincēm, nefranču un neangļu izcelsmes iedzīvotāju ir samērā maz.

Ģeografiski šī province atrodas austrumos no Kvēbekas provinces lejas gala, un tās liela daļa ir austrumos no ASV Mēnas valsts. Dažas kanadiešu dzelzceļa līnijas, kas savieno Kvēbekas un Jaunbrunsvikas provinces, šķērso Mēnu. Jaunbrunsvikas skaistos krastus apskalo Šalēra līča, St. Labrenča līča, Nortamberlendas jūŗas šauruma un Fandija līča ūdeņi.

Šīs provinces virsma ir visai kalnaina, un daži kalni pārsniedz pat 2000 pēdu augstumu. No daudzajām upēm lielākās ir Sēnt Džona, Miramichi un Restigūš upes. Sent Džona upē atrodams arī pasaulē slavenais virzienu mainīgais ūdens kritums — atkarā no paisuma un bēguma Fandija jūŗas līcī augsta ūdens siena plūst pret šīs upes straumi vai pa straumei.

Vērtīgi meži apklāj trīs ceturtdaļas Jaunbrunsvikas platības, un katru gadu no tiem izved lielus daudzumus šķiedras un būvkoku. Papīra ražošana ir šīs provinces galvenā rūpniecība, tai seko zāģētavas. Zvejniecības ziņā tā ieņem trešo vietu Kanadas provinču starpā, un vēži un sardīnes veido vairāk kā pusi no lomu tirgus vērtības. Bet ar visu to, ienesības ziņā zemkopība pārsniedz zvejniecību, un katrs trešais jaunbrunsvikietis ar to nodarbojas. Nesenos gados arī rūpniecība ir jūtami pieaugusi, un St. Džona pilsēta ir galvenais rūpniecības centrs uz austrumiem no Montreālas.

Šīs provinces lielākās pilsētas ir Sēnt Džona (51.000 iedz.), Monktona (28.000) un galvaspilsēta Fredriktona (16.000). C. S.

NAV APMIERINĀTI AR IMMIGRANTIEM

Vairāki runātāji parlamentā izteicās, ka immigrantu plūdi un iecelotāju izturēšanās veicinājusi bezdarba pieaugumu Kanadā. L. Kardifs (L. E. Cardiff's) aizrādīja, ka daudzi no jauniecelotājiem ieguvuši vīzas darbam lauksaimniecībās, kur solījušies strādāt 3—5 gadus. Tomēr tie solījumu nav turējuši un jau pēc īsa laika pārgājuši uz rūpniecību, kur atalgojums ir lielāks. Tādā kārtā tūkstošiem iecelotāju jau pirmajos mēnešos dezertējot no farmām, atstājuši ne tikai farmeŗus, kuŗi tos izsaukuši, neapskaužamā stāvoklī, bet arī nepamatoti apgrūtinājuši citā nozarē jau tā sarežģīto darba spēka izvietošanu.

Nebūšanas ar iecelotājiem jau sen pamanījušas immigrācijas iestādes, kas ļoti uzmanīgi vēro darba tirgu. Ziemas mēnešos atļauj iebraukt tikai apmācītām slimo kopējām, tuviem radiniekiem, kā arī mājkalpotājiem.

Visvairāk Kanadā tomēr iecelojuši britu pavalstnieki. No visiem pēc Otrā pasaules kaŗa iecelotājiem, kuŗu kopskaits visā drīzumā sasniegs apaļu miljonu, britu ir 295.000. Otrā vietā nāk vācieši — 115.000, tad holandieši — 92.000 un amerikāņi — 72.000.

IZMĒĢINA SPĒKUS KANADIEŠU TIESĀ

„LATVIEŠU DIENA" TORONTO DIVISION COURT

Toronto pilsētas tiesā (Division Court) pirmdien bija „latviešu diena". Preses fotografs Hermans Kliģers bija iesūdzējis Laimonu Gobu par foto aparāta sabojāšanu, pieprasot apm. 150 dol. zaudējumu atlīdzību. Pagājušā gada 18. decembrī Toronto poļu zālē noticis latviešu sarīkojums. Tanī ieradies arī preses fotografs Kliģers. Viņš aparātu ar spuldzēm uzkāris jau kaklā, bet pie durvīm nostājušies vairāki durvju sargi un Kliģeri sarīkojumu zālē nav ielaiduši. Stingrajiem durvju sargiem nelīdzējusi arī visu apliecību uzrādīšana, ko Kliģeris bagātīgi izņēmis no kabatām. Tie paskaidrojuši, ka fotografēšanas tiesības sarīkojumā par 5 dolariem jau nopircis fotografs J. Kreilis. Kliģers tad savu aparātu uzkāris kaklā „Latvijas" (Vācijā) korespondentam Aleksandram Kalniņam, lai pats pārliecinātos, vai konkurents Kreilis tiešām ieradies, jo ar aparātu rokās vakara rīkotāji Kliģeram neļāvuši tālāk spert ne soli, lai tas kādu nenofotografētu slepus.

Viss tālākais norisinājās Toronto tiesā. Kliģers apgalvoja, ka Goba mēģinājis Kalniņam aparātu atņemt, domādams, ka tas fotografēs Kliģera vietā. Šajā „izdarībā" viņa aparātam pārrauta stiprā ādas siksna, kā arī sabojātas spuldzes. Pēc tam arī objektīvs vairs tik labi nedarbojies kā iepriekš, bet visas bildes uzņēmis miglā. Goba turpretim apgalvoja, ka Kliģers esot bijis „dziļi glāzē ieskatījies", kāpēc par viņa aparāta kārtību nevarot atbildēt. Lai to pierādītu, viņš no savas puses kā lieciniekus bija uzdevis „Laika" Kanadas redakcijas vadītāju Maksi Čulīti, V. Plampi, I. Bertulsoni un Švānbergu. Tulka pienākumus starp latviešu prāviniekiem un kanadiešu tiesu bija uzņēmies Aleksandrs Kānbergs. Kliģera prasību tiesā uzturēja kanadiešu advokāts W. R. Drabers. Gobas liecinieki tomēr nevarēja apliecināt faktu, ka Kliģers savu aparātu būtu sabojājis dzērumā, bet gan bija redzējuši, ka Goba Aleksandram Kalniņam centies Kliģera aparātu atņemt. Prasītāja Kliģera pusē bija tikai viens liecinieks A. Kalniņš.

Tiesas sēde norisinājās visai „spraigi", sevišķi tad, kad visi prāvinieki gribējuši runāt reizē. Advokātam un tulkam tad bijušas lietas pūles, kamēr tie panākuši, lai katrs runātu atsevišķi un tikai tad, kad tiesa jautā. Liecinieks M. Čulītis saņēmis arī piezīmi, ko viņš nākot tiesā, ja nezinot nekā liecināt? Kanadiešu publika tiesas gaitu vērojusi ar lielu interesi un atstājusi tiesas zāli tikai tad, kad vēlā pēcpusdienā prāva beigusies.

Tiesnesis pasludināja spriedumu: Laimonim Gobam par nodarītiem zaudējumiem jāmaksā Hermanim Kliģerim 35 dol., kā arī jāsedz izdevumi advokātam tādas pašas summas apmērā. Pēc sprieduma pasludināšanas tiesnesis pamācīja, ka Kanadā ar spēku nekas nav panākams, bet visos nesaprašanās gadījumos vienmēr jāgriežas pie augstākām autoritātēm, kas lietu taisnīgi izšķirs.

Prāvas uzvarētājs H. Kliģers artās iznākumu tomēr vēl nav apmierināts un solās iesniegt jaunu sūdzību, vispirms griežoties pie foto speciālistiem, kas rūpīgi izpētītu cietušo aparātu.

KAS NOTIEK KANADĀ?

● Starptautiskās komitejas direktors Eiropas izcelotājiem (ICEM), Gibsons (Hugh Gibson), pēc vairākkārtējas Rietumvācijas apmeklēšanas izteicies, ka ICEM šinī gadā paredzējusi 117.500 eiropiešu izvietošanu aizjūŗas zemēs. Ar komitejas palīdzību no Rietumvācijas varētu izceļot 38.700 personas. Kanadas immigrācijas ministrs Harris paskaidrojis, ka Kanada šinī gadā no Eiropas varētu uzņemt 170.000 iecelotāju. Kopš Otrā pasaules kaŗa beigām Kanada uzņēmusi gandrīz vienu miljonu iecelotāju, starp tiem 115.000 vāciešu.

● Lieltoronto pilsētas valde piekritusi projektam par vecu ļaužu mītnes ierīkošanu Ņūmarketā. Tā izmaksātu 3 milj. dolaru. Trīs citas līdzīgas mītnes paredzētas ierīkot Etobikokā, Norsjorkā un Skarboro.

● Policija Montreālā nākusi uz pēdām jaunām bērnu zādzībām. Šinī melnajā pasākumā, starp citu, iejaukts arī Montreālas advokāts H. Bullers un divas sievietes, kas apcietināti. Bērni pārdoti Savienotās Valstīs. Cik noskaidrots, pavisam pārdoti apm. 3.000 zīdaiņu, kopsummā par 3 miljoni dolaru.

Bullers sadarbojies ar kādu internacionālu bērnu laupīšanas bandu. Montreālas apkārtnē vien pēdējos desmit gados nozagti vairāk kā 1.000 bērnu, pa lielākai daļai žīdu ģimenēm un tie pārdoti Savienotās Valstīs. Arī bērnu „noņēmēji" bijuši vairums žīdu ģimenes, kas par bērnu maksājušas 3000 līdz 10.000 dolaru. Daļa bērnu pārgādāti pāri robežai tikai dažas dienas pēc piedzimšanas, paslēpjot tos „iesaiņotus" automašīnās. Neprecētās mātes pēc bērnu piedzimšanas apmierinājušās ar 50 dol. samaksu, kamēr citos gadījumos bērnu atsavināšana notikusi bez māšu piekrišanas. Domā, ka šī bērnu „melntirdzniecība" nav varējusi notikt bez dzemdēšanas iestāžu un bērnu patversmju dažu vadītāju personu ziņas.

● Ar šā gada 2. aprīli normāliem pasta sūtījumiem pasta tarifs paaugstināts 1 centu par unci.

● Pagājušā nedēļā ar nāves sodu pakaŗot sodīts Korejas kaŗa dalībnieks, 23 g. v. Roberts Sims. Viņš apvainots kādas sievietes izvarošanā un nogalināšanā. Soda izpildīšana paredzēta 17. maijā.

● Kādā mazpilsētā konstatēts, ka četru nedēļu laikā sadauzītas pavisam 200 ielu apgaismošanas laternas. Noskaidrojies, ka šo nedarbu pastrādājuši mīlētāju pārīši, vēlēdamies pabūt brīdi tumsā.

● Norsbejā par upuri sava dēla lodei kritis 40 gadus vecais konduktors E. Kroghans. Dēls arvien lūdzis viņam nopirkt šauteni, līdz kamēr tēvs arī piekāpies un uzdāvinājis to dēlam pagājušajos Ziemassvētkos.

Kā par nelaimi tēvam ar māti iznākusi asāka vārdu pārmaiņa, kuŗā iejaucies arī dēls, nostājoties mātes pusē. Viņš iesteidzies istabā, paņēmis šauteni un, mērķējot uz tēvu, nospiedis gaili. Sprādzis šāviens un tēvam lode caururbusi pieri. Tēvs no ievainojuma miris. Dēls pēc tam piezvanījis policijai, bet aiz uztraukuma nevarējis izstāstīt, kas īsti noticis, kāpēc māte bijusi spiesta pārņemt telefona klausuli.

Nelaimīgais dēls vēlāk policijā paskaidrojis, ka gaili nospiedis, domādams, ka šautene nav pielādēta, un lai tēvu tikai baidītu, jo nekad neesot gribējis uz tēvu šaut. Policija dēla paskaidrojumiem tic, bet viņam tomēr būs jāstājas tiesas priekšā, kuŗa izšķirs, par cik viņš vainīgs un kāds sods tam būs jāizcieš.

HITLERS UN TREŠĀS VALSTS LAIKMETS FILMĀ

Pēc vairāku gadu pūlēm kādai vācu filmu sabiedrībai pagājušajā gadā izdevās atgūt 1945. gadā amerikāņu armijas vienību atrastos un uz ASV aizvestos filmu matreiālus par Hitleru un nacionālsociālistu partiju, sākot no 1933. gada līdz pat Reicha bojā ejai. Atgūtajos filmu materiālos bija arī viens no pēdējiem zināmajiem Hitlera uzņēmumiem, kur viņš redzams Berlīnes valsts kancelejas pagalmā īsi pirms nāves, dalot ordeņus Hitlera organizācijas locekļiem par varonību Berlīnes bojā ejas cīņās. Netrūkst arī Himlera līķa uzņēmumu pēc noindēšanās. Sabiedrībai izdevies atgūt arī Hitlera un Evas Braunas privātdzīves uzņēmumu seriju, kā arī šaurfilmu, kuŗā Eva iemūžinājusi savu Ādolfu.

Pēc pamatīgas iepriekšējas reklāmas un ilgāka laika montāžas darbiem, izlietojot arī no angļiem, krieviem, japāņiem un citu krājumiem aizņemtos vai pievāktos filmu materiālus, uzņēmīgā filmu sabiedrība izgatavoja Hitlera filmu, kuŗu spokaino un sevišķi pēdējo kaŗa mēnešu apokaliptisko notikumu dēļ nosauca par — Piecas minūtes pēc 12. Pagājušā gada beigās vācu kino teātri bija sagatavojušies filmas izrādīšanai, cerot uz lieliskiem kases ienēmumiem, jo pierādījies — Hitlera bildes žurnālos un uz ekrāniem vienmēr pievilkušas publiku neparastos apmēros. Filmu, tās pirmizrādē Bonnā, līdz ar Rietumvācijas valdības locekļiem un parlamentāriešiem vēlējās noskatīties arī Dr. K. Adenauers.

Pēc filmas izrādes kanclers nikni izteicies, ka šī dokumentārā filma Hitleru patiesībā turpinot glorificēt. Ar to arī pietika. Rietumvācijas iekšlietu ministrs, atsaucoties uz kādu sen aizmirstu 1945. gadā okupācijas vaŗu izdotu rīkojumu, jauno filmu aizliedza un viņa piemēram tūliņ sekoja arī Bundesrepublikas zemju iekšlietu ministri. Daudzi domāja, ka lieta būs nokārtota īsi un labi, bet vīlās. Par filmas aizliegumu, kā demokratisko tiesību aizkāršanu, skaļi trokšņoja gandrīz visa vācu prese un klusu nepalika arī radio līdz ar apkārtējo kaimiņzemju laikrakstiem. Šveice varēja lepoties, ka tā jau aizliegto filmu izrāda, jo dažas kopijas šveiciešu rokās bija nonākušas pirms filmas aizliegšanas, bet franču un angļu domas dalījās. Viena daļa kanclera un iekšlietu ministra rīkojumu apsveica, aizrādot, ka Hitlera filma ārzemēs radītu pret vāciešiem jaunu niknumu. Otra daļa, kopā ar vācu sociāldemokratiem, kuŗi līdz šim bijuši niknākie Hitlera uzņēmumu publicēšanas apkaŗotāji, pilnā balsī klaigāja, ka filmas aizliegšana norādot Adenauera tieksmes pēc diktātora varas, kuŗas viņš sākot apmierināt, jūtot sev aizmugurē parlamenta vairākumu. Sociāldemokrati nekautrējās pat meklēt parallēles kādreizējā Hitlera un tagadējā kanclera izrīcībā. Trača ietekmē dažu zemju iekšlietu ministri filmas aizliegumu atcēluši, daudzās vietās apstrīdēto filmu izrāda un kino īpašnieki, redzot labos ienēmumus, berzē delnas.

Filmu noskatot manāms, ka filmu montējot izlietotas chronikas un uzņēmumi, kuŗi savā laikā uz ekrāna nav parādījušies cenzūras dēļ, jo rāda Hitleru, Gēbelsu, Himleru un visus citus varenos trešās valsts „pārcilvēkus" īpašas uzpūtības vai citos plašākai publikai mazāk zināmos „vājuma" brīžos. Arī vācu armija un SS piederīgie redzami tā, kā to nebijām paraduši redzēt chronikās. Bieži vienības rādītas tikko velkot kājas, un kritušie parādīti saškaidīti vai tanku sabrauktām galvām. Eva Brauna vairāk redzama Berchtesgādenas Ērgļu ligzdā gan viena, gan ar draudzenēm, kuŗas neskopojas ar krietni vien pāri celim redzamu (ne katrreiz sevišķi labi veidotu) kāju rādīšanu Ādolfam. Bieži Eva redzama peldkostīmā kopā ar Ādolfu viņa smagajā uniformā (ar viesu slaveno un apstrīdēto dzelzskrustu), spēlējoties ar kailiem bērniem, uz ko filmas komentātors aizrāda, ka tie tomēr laikam neesot viņu, bet gan paziņu bērni. Interesanti atzīmēt faktu, ka parādoties uz ekrāna kartei ar Hitlera varmācīgi iegūtajām zemēm vēl pirms kaŗa, komentātors tās visas uzskaita, bet „piemirst" nosaukt vārdā Lietuvai atņemto Klaipēdas apgabalu, kaut uz kartes tas nav aizmirsts atzīmēt. Komentējot Pad. Savienības un Lielvācijas draudzības līgšanas ainas, komentātors apmierinās ar piezīmi, ka nabaga Polija diktātoru starpā iztirgota, bet tāds „sīkums," kā iztirgotā Baltijas valstu brīvība komentātoram „atkal „aizmirstās" un to, ka Igaunija, Latvija un Lietuva arī būtu abu diktātoru upuris, viņš nepiemin ne ar pušplēstu vārdu. Kad parādīta kapitulācija, koncentrācijas nometņu upuŗi, krāšņu rindas, gāzes kameras, sadedzināto žīdu kaulu gubas, sagrautās Vācijas pilsētas, neskaitāmo kritušo (protams tikai vācu) kapu krustu rindas un Nīrnbergas procesa ainas, tad komentātors aizrāda atkal kaut ko tādu, kas pelna sevišķu ievērību: „Kritušie, nobendētie un sagrautās pilsētas nav svarīgākais. Svarīgākais ir vācu cietušā slava un sagrautā morāle." Filmas noslēgumā, pēc Potsdamas konferences ainām, uz ekrāna parādās Staļins un Maskavas Sarkanajā laukumā maršē kolonnas, brauc tanki un citi kaŗa rīki. Komentātors piezīmē, ka arī turienes diktātors neņems labu galu, kam tiešām var piekrist, bet pēc apmēram pusotras stundas garās filmas noskatīšanās, tomēr jāatzīst, ka darīšana ar vidējas kvalitātes chronikas montāžas filmu, kuŗu gluži negribot apdomīgais un diplomātiski rezervētais Dr. K. Adenauers ar savu aso nostāju pārvērtis gandrīz par pirmās šķiras filmu sensāciju.

V. A.

Cross Road Country

LATVIA

Cena broš. $9.80, ies. $12.50

LATVJU GRĀMATA

P.O. Box 332, Waverly, Iowa, U.S.A.

REAL ESTATE LTD.

A. W. FARLINGER

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

JUMS PIEDĀVĀ:

BLOOR — SIX POINT. Ar iemaksu $2.800.00 jūs varat iegūt 6 ist. atsevišķu 1 1/2 stāvu māju, liels dārzs, privāts iebraucamais ceļš. Izdevīgs pirkums nodarbinātiem Isslingtonā

BABY POINT rajonā 6 ist. ķieģeļu māja (Rugbrick), ūdens-eļļas apkure, privāts iebr. ceļš, mūra garāža, māja ļoti labā kārtībā. Pilna cena $14.600.00.

HIGH PARK rajonā 2 stāvu divu dzīvokļu mūra māja, dubultmūra garāža, ūdens apkure. Izdevīgs pirkums divām ģimenēm. Iemaksa $6.000.00.

PALĪDZAM AIZDEVUMU SAGĀDĒ

VOLDEMĀRS KĻAVIŅŠ

2475 BLOOR ST., W., TORONTO

Tel. MU 8151, mājās MI 4561

Radio un televīzijas techniķis A. EGLĪTIS

pieņem labošanā visāda veida radio un televīzijas aparātus. Pārbūvē Eiropas aparātus. Izbrauc arī mājās. Garantēts darbs.

62 LANGLEY Ave Toronto. Tel. RI 6477

TORONTO LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

Lotus

802 BATHURST. ST.
(Pie Bloor ielas stūra)
Tel. KE 3884 (arī dzīvoklī)

- ZIEDI UN ZIEDU SAKĀRTOJUMI KATRAM GADĪJUMAM
- PLAŠĀ IZVĒLĒ DAŽĀDAS PODU PUĶES
- LATVIEŠU KERAMIKAS IZSTRĀDĀJUMI

RAAMAT REAL ESTATE LTD.

310A Bloor St., W., Toronto

RA 9617 RA 2095

Piedāvlā: Mājas, veikalus, apbūves gabalus lielā izvēlē. Rūpīga, lietderīga, nesaistoša apkalpošana

PĀRSTĀVIS LATVIEŠU KLIENTIEM

VOLDEMĀRS PĒTERSONS

RA 2422 mājās HU 8-4119

Pērciet tagad, pirms sezonas sākuma

ir vērtīga ikvienā mājā, sevišķi skolu jaunatnei un studentiem, jo mašīnrakstīti darbi tiek vērtēti 25% augstāk. Glītas, klusas, modernas, ar latviešu u. c. alfabētiem vienā mašīnā, piegādā ikvienā vietā ASV un Kanadā

V. KAĻIŅŠ 21 Denison Rd. W., Toronto 15, Ont.
P.O. Box 853, Kalamazoo, Mich. U.S.A.

20% LĒTĀK 20% LĒTĀK

S & G RIEPAS

459 Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LA 2550

- 20% atlaide uz jaunām riepām 20%
- Pārdod Firestone, Dunlop un Goodrich augstākās kvalitātes riepas.
- Mēs vulkānizējam un atjaunojam jūsu vecās.

ZEMAS CENAS GARANTĒTS DARBS

Runājam zviedriski un krieviski. Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai līdz pl. 8 vak., sestdienās līdz pl. 6 vakarā.

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ont.

DABŪJAMA

Ģen. V. ANDERSA

ARMIJA TRIMDĀ

V. SKULTĀNA tulkojums Cena ies. $2.80

ARMOUR BOSWELL & CRONYN LTD.

REAL ESTATE INSURANCE BROKER

116 Avenue Rd., Toronto. Tel. PR 4497

Mēs piedāvājam mājas visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām.

Ja jūs vēlaties pirkt vai pārdot mājas, lūdzu zvaniet:

Aldona Rasma Sproģis, tel. HU 9-4325, Toronto

Pieņemu labošanā visāda veida

PULKSTEŅUS

Garantēts darbs

O. BARONIŅŠ

553 Concord Ave, Toronto

Tel. LA 6139

Ieceļošanas, izceļošanas, vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanas, legālizācijas un citas lietas administrātīvās iestādēs kārto

ALEKSANDRS KĀNBERGS

596 Sherbourne St., Toronto, (pie Bloor St.), tel. RA 7149

POLSTĒTĀJS

Izlaboju un pārvelku ar jaunu drēbi dīvānus un krēslus, pagatavoju arī pilnīgi jaunus.

A. HANZENS, OX 9146

(204)

MONTREĀLĀ

FOTO STUDIJA

OSKARS ASMENIS

1248 Mackay St., Apt. 1

Montreal, P. Q. Pilsētas centrā.

Tel. WE 5543.

HEINTZMAN un CO KLAVIEŖU TĪRSKAŅOTĀJS

J. MEDNIS

Tel. GE 3109, GL 1326, Toronto,

(Latvijas Konservātorijas absolv.)

piedāvā savus pakalpojumus kā klavieŗu tīrskaņotājs, remontētājs un eksperts.

Pērkot klavieres no augšminetās firmas 15 proc. atlaide

Lietotas klavieres pēc izvēles.

FRANK VASS, B.A.

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 403

COLLEGE un Spadina ielu stūrī

Tel. birojā — KI 4989,

dzīvoklī — MI 9352

DEJU STUNDAS

N. ŠVĀNEBACHS

1 First Ave, Toronto, Ont.

HA 6978 RI 5697

— TANGO — FOKSTROTS — VALSIS — LĒNAIS VALSIS — RUMBA — JITTERBOOG —

PRIVĀTSTUNDAS

Pieteikšanās katrā laikā

foto Studija

-A. JĀNĪTIS-

181 CARLTON STR.

RA 4055

GARANTĒTS DARBS - MĒRENAS CENAS.

DAVID R. JOSEPHSON

R.O.L.B.E.O.

OPTOMETRISTS

336A BLOOR ST. W., TORONTO

(pie Spadina Rd) birojā MI 9494

Acu pārbaude Recepte

Veras Keišes

BALETA

SKOLA

TORONTO

Talr. RA 1276

SPORTS

PAZIŅOJUMI

Kanadas latviešu kārtējais sporta kongress notiks š. g. 28. martā, plkst. 11.00 Centrālās YMCA's telpās, 40 College St., Toronto.

Darbā kārtībā:

1. Kongresa amatpersonu vēlēšanas.
2. Darba kārtības pieņemšana.
3. Valdes ziņojums par līdzšinējo darbību un kases pārskats.
4. Revīzijas komisijas ziņojums.
5. Reģistrācijas maksu noteikšana.
6. Budžets 1954./55. g.
7. Bērnu vasaras nometne.
8. Valdes vēlēšanas.
9. Revīzijas komisijas vēlēšanas.
10. Sportistu disciplinārās kollēģijas vēlēšana.
11. Dažādi jautājumi.

LSAK

DV TORONTO BASKETBOLISTI UZVAR

Sestdien, 20. februārī Latviešu basketbola meistarības ietvaros sastapās Latviešu YMCA's vienība ar DV. Uzvarēja rutinētākie DV ar 70 — 44, puslaiks 43 — 13.

YMCA's vienības spēlētāji bija Bambers ar iegūtiem 18 punktiem, Bergvalds 14, Cīrulis 7, Zāmuelis 2, Cinovskis 2, Šķilipš un Galviņš.

DV vienība svētdien piedzīvoja savu lielo upuru atmaksāšanos, kad College - Bathurst līgā uzvarēja lietuviešu vienība ar 80 — 56, puslaiks 38 — 30.

Ar šo uzvaru DV vienība iekļūst līgas finālspēļu grupā (četras vienības). Par šo panākumu jāpriecājas vēl jo vairāk, ja zinām, ka komandas spēlētāji mēro tālu ceļu uz sacensībām. No Londonas uz katru spēli ierodas Litaunieks, vienības neaizstājamais balsts aizsardzībā, enerģisks un ātrs. Otrs londonietis — Andrejs Richters — lieliski aizstāja vienībai trūkstošo, divi metri garo centra milzi. Protams, pāris citām šīs līgas komandām tādu netrūkst! Vistālāko ceļu šo spēļu dienās mēro Jānis Richters — no Vindzoras. Richteru patiktos sevišķi vērtēt, jo ar viņa veiksmi vienības sniegums kļūst viengabalaināks, patīkamām kombinācijām bagātāks. Tikai nedaudzās spēlēs piedalīties, lielu atbalstu vienībai sniedza Spricenieks no Kičeneras, būdams vienlīdz labs kā uzbrukumā, tā aizsardzībā.

Bez tam komandas Toronto viru priekšgalā jāmin „grozu karalis" spēļu kombināciju un momentu izmantotājs Miezītis, kā arī komandas vadītājs Kadiķis, kas bieži vien dažai kritiskai reizei ir palīdzējis ar savu rutīnu. J. Ozoliņš, Šilders, Jēkabsons, Bulmanis, Auziņš, Pukītis, visi ir godam vienību atbalstījuši un sagādājuši daļu jauku mirkļi basketbola spēles cienītājiem.

Atliek tikai lūgt visus spēlētājus vēl atlikušās divās līgas spēlēs uzvarēt, lai teiktu, ka latviešu basketbolisti Kanadā vēl daudz var sniegt.

DV vienība pēdējās divās spēlēs piedalījās un pret lietuviešiem guva sekojošu punktu skaitu:

Litaunieks — 11; Kadiķis — 0; A. Richters — 19; Miezītis — 30; Ozoliņš — 7; J. Richters — 13; Spricenieks — 3; Šilders — 0 un Bulmanis — 3.

Pret YMCA'u:

Litaunieks — 6; Kadiķis — 0; A. Richters — 17; Miezītis — 29; Ozoliņš — 4; J. Richters — 9; Spricenieks — nepiedalījās; Šilders — nepiedalījās un Bulmanis — 5.

DV Toronto sporta kopas volejbola vienība piedalās pilsētas „intermediate" līgas spēlēs. Vienības sastāvs: Knostenbergs, Kurcigs, J. Ozoliņš, Bundže, Sproģis, Muskats, Jēkabsons un Tilups.

Līdz šim vienībai labi sekmējies; uzvarētas šādas vienības: Krievu sporta klubs trijos setos, Hart House vienība — divos setos un igauņu Kalevs III vien. — divos setos.

Kopas basketbolisti, kas spēlējot ar Sv. Jāņa baznīcas vārdu piedalās pilsētas „baznīcas" līgā, septiņās spēlēs guvuši 4 uzvaras. Komandas spēlētāji, kas piedalījušies atsevišķās spēlēs, ir: Sproģis, Freimanis, Šilders, Auziņš, Miezītis, Muskats, Jēkabsons, Ozoliņš, Bulmanis, Kadiķis, Pukītis, Kurcigs, Rāve.

Svētdien, 28. februārī, plkst. 13, 30 College - Bathurst līgas finālā satiksies Trident un Daugavas Vanagu basketbolisti.

Sacensības notiks St. Michaēla skolā, St. Clair un Bathurst ielu stūrī.

Pēc tam notiks Tribells — American Chester vienībām. (Tribells Kanadas meistarvienība).

*

13. martā Hamiltonā notiks Ontario apgabala virislu un sieviešu meistarsacīkstes volejbolā. Sacensību sākums plkst. 12.

Vienības piesakāmas Ontario apgabala latviešu sporta dzīves vad. J. Kāpostiņam, 285 Avenue Rd., Toronto 3, līdz š. g. 5. martam, pievienojot starta naudu — 3 dol. no vienības.

Visas Ontario latviešu basketbola meistarības A un B klasēs spēlējošās vienības lūgtas nomaksāt starta naudu nekavējoties.

Imants Kāpostiņš,
Ontario latv. sporta dzīves vad.

ONTARIO LATVIEŠU VIENĪBAS GATAVOJAS KANADAS MEISTARĪBU FINĀLIEM

Basketbolā Ontario apgabala meistarības spēles šogad notiek A un B klasēs. A. Klasē piedalās Hamiltonas, Sparta, Toronto DV, YMCA un TLSK. B klasē startē Spartas, DV un TLSK II vienības un St. Katarines sporta kopa. Trīs labākās A klases vienības 24. aprīlī Montreālā sacentīsies par Kanadas latviešu meistargodu un Kvebekas apgabala vienīgo vienību MLSK.

Pašreiz A klasē tikko beigušās pirmās kārtas spēles un steigā jāuzsāk otrā. No B klases izstājušies Spartas vienība, bet klusē St. Katarines pieenieki.

Sieviešu basketbola meistarības spēle paredzēta reizē ar vīriešu volejbola finālu mačā Toronto. Tajā satiksies MLSK ar TLSK.

Volejbola vīriešu grupā par Kanadas meistargodu Toronto cīnīsies trīs Ontario labākās vienības pret Montreālas LSK. Sieviešu grupas finālspēles paredzētas Montreālā 24.aprīlī. Tajās piedalīsies 2 Ontario un MLSK vienības.

TORONTO DV — YMCA 70:43

Ontario latviešu basketbola meistarības spēļu A klasē spēcīgais DV piecinieks pārspēja latviešu YMCA'u, kas savas gaitas basketbola laukumā sākusi tikai šajā sezonā. Labā saģarbībā Vanagi bija krietni pārāki pirmajā puslaikā ko pabeidza 44:13 savā labā. 2. puslaikā atguvās YMCA, tomēr Vanagu izcīnītais handikaps bija par lielu. Spēle beidzās 70:43 DV labā, kas cīņā raidīja savu elites sastāvu. Veiksmīgā sastāvā Miezītis guva lielāko punktu skaitu (29). Labs cīnītājs zem groza bija A. Richters (17). Vienībā vēl spēlēja J. Richters (9), Litaunieks (6), Bulmanis (5), Ozoliņš (4) un Kadiķis (0). YMCA's sastāvā krietns cīnītājs veidojas Bambera personā (18). YMCA — Bergvalds (14), Cīrulis (7), Zāmuelis (2), Cinovskis (2) un Galviņš (0).

VOLEJBOLS

Toronto meistarības intermediate līgā TLSK vienība (J. Ozoliņš, Balodis, Kazāks, Valenieks, Ulmanis un Circenis) ar 15:12, 15:3 pieveica Toronto universitātes — Hart House vienību. TLSK bez zaudējumiem atrodas līgas priekšgalā.

*

Kvēbekas apgabala atklātās galda tenisa meistarsacīkstēs 28./29. febr. Montreālā, kurās paredzama arī amerikāņu spēlētāju līdzdalība, piedalīsies arī Kanadas meistare Ženija Kāpostiņa.

*

Kādā no Toronto futbola līgām nākošā vasarā redzēsim arī latviešu vienpadsmitu. To organizē LSAK futbola nozares vad. Arnolds Grīnbergs. Paredzams, ka vienība startēs ar Toronto Daugavas Vanagu vārdu, bet sastādīsies no DV un TLSK futbolistiem. Interesenti lūgti pieteikties pie A. Grinberga, 227 Lauder Ave (tālr. LA 9040).

NAMEJS ATSAUC ATSAUKUMU

LSAK tikko saņēmusi ziņu, ka Trimdas Sporta dāvātās sudraba svilpes izcīņā tomēr vēlas piedalīties arī Filadelfijas Nameja basketbola vienība, kas savā vēstulē arī minējusi rīkotāju jau izraudzīto datumu — 27. martu. Tā sporta kongresa priekšvakarā redzēsim lieliskas sacensības.

27. martā paredzēts arī sportistu apbalvošanas vakars.

BAZNICAS ZIŅAS

Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15., N. Y.

28. februārī, pl. 3 p.p. Betlēmes baznīcā Bruklīnā. Māc. R. Zariņš.

28. februārī, pl. 6 vak. Sv. Toma baznīcā Bronksā. Māc. R. Zariņš.

Ņujorkā, svētdien, 7. martā, pl. 3 p.p. Betlemes baznīcā Kalpaka piemiņas dievkalpojums. Māc. R. Zariņš (iespējams, ka būs paplašināta programma).

DAITONA, OHIO

Daitonas, latviešu ev. lut. dievkalpojums 28. febr., plkst. 2 p. p., St. Paula ev.-lut. baznīcā. Mācītājs J. Osis. Bērniem turpat svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma kopas pilnsapulce un filmu izrāde par Latviju.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Archib. pārstāvis A. Skrodelis (99 Herkimer St., Hamilton, Ont tel. 7-0136)

Prāv. A. Mitulis, 331 Argyle St., Port Arthur, Ont.

Svētdien, 28. februārī, pl. 3.00 pp pulkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma laicīgs piemiņas akts.

Māc. V. Sēfers (659 Piccadilly Str., London, Ont.).

Sarnijā, 27. febr., plkst. 6 vak. dievkalpojums.

Londonā, 28. febr., plkst. 4 pp. dievkalp. Trīsvienības baznīcā.

Māc. E. Pavasars, 1139 Cannon St. E, Hamilton, Ont., tel. 9-3410.

Sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Ave, So).

Hamiltonā, Sv. Trīsvienības baznīcā (18 Victoria Avenue, South), svētdien, 28. februārī, pl. 6 p.p., draudzes dāmu komitejas rīkotais garīgais koncerts. Piedalās: Herta Lūse Pēteris Geistauts, Edite Ozola - Timermane un I latviešu ev. - lut. draudzes Toronto koris komp. T. Ķeniņa vadībā. Programmā: Hendeļa, Mocarta, Bēthovena, Mendelsona un Vītola darbi, kā arī T. Ķeniņa godalgotā kantāte Kurzemes Kareivim. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar $1.--.

Māc. A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LO 2510)

Māc. A. Briedis (413 Dovercourt Rd., Toronto tel.: OL 8171.

28. februārī, plkst. 4 p.p. Dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola bērniem.

Māc. A. Cops (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. MI 1873), Toronto sv. Andreja b-cā (Carlton un Jarvis iel. st. PR. 1563).

Sestdien, 27. februārī, plkst. 8 vak. draudzes koŗa koncerts ar komp. T. Ķeniņa godalgotās kantātes Kurzemes kareivim pirmuzvedumu.

Svētdien, 28. febr., pl. 11, dievkalpojums.

Māc. H. Kušils (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P. Q., tālr. DE 8394.

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā — Outremont un Blair Ave stūrī — dievkalpojums 28. febr., plkst. 1 p.p.

Bērnu dievkalpojums svētd., 28. februārī plkst. 12,30 p.p. baznīcā.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. 3-3284.

Norsbejā svētdien, 28. februārī, plkst. 17, lut. baznīcā dievkalpojums.

Māc. E. Bērziņš, 5833 - 45 Ave., Red Deer, Alberta. Tel. 2918, 248 Selkirk Ave, Winnipeg, Manitoba.

Vinipegā 28. februārī, plkst. 3 p. p. dievkalpojums Immanuela baznīcā, Mc. Kenzie un College Ave. stūrī.

Svētdienas skola stundu pirms dievkalpojuma baznīcas zālē.

Pēc dievkalpojuma draudzes locekļēm sanāksme.

Māc. E. Lange, Billings Bridge, P. O. Box 66, Ottava, Ont.

Māc. K. Avotiņš (1174 West 13 Ave, Vancouver B.C.) **Vankuverā,** Redeemer bazn., 8. Ave un Prince Edward ielas krustojumā.

Vankuveras latviešu draudzei dievkalpojums svētdien, 28. febr., plkst. 3 p.p. Redeemer baznīcā, 8. avenijas un Prince Edward ielas krustojumā.

Māc. E. Caune, 10166 - 107 Str., Edmonton, Alta, Tel.: 41890.

Māc. Fr. Ruperts, 159 Maryland St., Winnipeg, Man.

Dievkalpojumi notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrooke ielu krustojumā.

*

Vinipegas latv. ev.-lut. draudzes nākošie dievkalpojumi:

Svētdien, 7. martā, pl. 14.00.
Svētdien, 21. martā, pl. 14.

*

Latvijas ev.-lut. baznīcas **Vinipegā Mārtiņa** draudzes nākošie dievkalpojumi notiks:

Svētdien, 28. febr., plkst. 15.
Svētdien, 28. martā, plkst. 15.
Sv. Imanuela baznīcā, College un McKenzie ielu stūrī.

FANTAZIJA

PIEDĀVĀ:
DĀMU CEPURES
ZĪDA LAKATIŅUS-ŠALLES NO PARIZES
MĀKSLĪGAS PUĶES

DĀVĀNĀM:
KABAT. LAK. IELIEK.
(māksl. zīm.)

ŠUVĒJA
diplomēta Parizē
Pieņem pasūtinājumus
ikdienas kleitām, vakara tērpiem
balles tērpiem
Cenas mērenas

Pieņem no 5.00 — 8.30

209 JOHN St., Tel. TR 1595 (Dundas tramv. Beverley piet. v.)
Toronto. Jūlija Blumbergs

Dr. P. BĀRDIŅŠ

740 Spadina Ave (pie Bloor), Toronto

no plkst. 5—7 vakarā. Tel. kabinetā RA 7203, mājās KE 5628

Dr. JĀNIS KAROLS

LATVIETIS

Toronto, 404 Delaware Ave (pie Hallam St.)

no pl. 9—11 un no 5—7, izņemot trešdienas. Tel OL 1681

Ar Harbord tramvaju vai Ossington autobusu

Dr. SILVIJA UŽĀNS

BĒRNU, IEKŠĶĪGĀS, ĀDAS SLIMĪBĀS

(Slimniekus pagaidām apmeklē mājās)

Tel. GL 2892, Toronto

Dr. GUNDARS DRILLIS

M.D. — L.M.C.C.

780 Main St., East, HAMILTONĀ

DZEMDĪBU PALĪDZĪBA

pieņem no 2—4 un 7—8 un pēc vienošanās, tel. 9-6634

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ar ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē
SPECIALISTS IEKŠĶĪGĀS, SIEVIEŠU UN VENERISKĀS SLIMĪBĀS (158)
3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal
Runā vāciski un krieviski Pieņem no 3—9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(LIETUVIETIS)

Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt MI 2003 pēc norunas 9—5 pp. katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

VIENTULIS

ar nodrošinātu stāvokli vēlas nop. prec. nolūkā iepazīties ar tautietēm no 30—40 g. vecām. Tev jābūt praktiskai mājsaimniecei ar sirsnīgu, atklātu dabu. Var būt arī atraitne. Nopietni domātas vēstules lūdzu adresēt šī laikrak. kantorī ar S. E.

LŪDZ ATSAUKTIES

JĀNI KALNIŅU

no Ķēču pag. Lūšeniem.

Beidzamā dzīves vieta c/o C. C. Matthews 1134 Premier Way, Calgary, Alta

MEKLĒ

K. OZOLS

93 Walmer Rd., Toronto, Ont. Canada (261)

IZĪRĒJAMS divistabu dzīvoklis+saules istaba ar vai bez mēbelēm otrā stāvā ģimenei vai vieniniekiem. Labā satiksmes rajonā. Zv. LO 3124, Toronto. (257)

IZĪRĒJAMAS trīs mēbelētas istabas otrā un viena trešā stāvā. Garāža. 555 Runnymede Rd. Toronto (Runnymede — Annette), apskatīt katru dienu no 9 rītā. (245)

IZĪRĒJAMAS 2 nemēbelētas istabas ar virtuves lietošanu, garāža. Zvanīt GL 3026, Toronto. (256)

IZĪRĒJAMAS mēbelētas istabas Broadview pie Danforth vieniniekiem vai vieniniecēm ar vārīšanas iespējām un visām ērtībām. Zvanīt vakaros. RI 3808, Toronto. (250)

IZĪRĒJAMA liela nemēbelēta istaba ar virtuvi, labā satiksmes rajonā. RA 3818, Toronto. (255)

IZĪRĒJAMA saulaina mēbelēta istaba divām vai vienai personai. Zvanīt pēc plkst. 5 vakarā. Tel. MI 6402, Toronto. (249)

IZĪRĒJAMAS istabas ar pilnu pansiju kungiem. Labs satiksmes rajons. Zvanīt MI 6398, Toronto. (240)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba ar vārīšanas un garāžas iespējām 1 vai 2 personām. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. RI 3670, Toronto. (253)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam vai vieniniecei ar vārīšanas iespējām. Zvanīt Toronto. LO 2956. (254)

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

izdara pakalpojumus katrā laikā

ZVANIT OL 1403, Toronto

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 HURON ST., TORONTO, ONT., CANADA

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ ....

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn.; $4.50 par 3 mēn.; $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par 1 gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Līci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A. Tel. NI 8-9389

ARNOLDS BĒRZIŅŠ

Birojā tel. PR 5761 1172 Bay St., TORONTO
Tel. mājās LA 6569

E. BĀLIŅŠ

Tel. 94121 913 Main St., E., Hamilton

RIDOUT REAL ESTATE LIMITED

MĀJAS, VEIKALI, UZŅĒMUMI, FARMAS,

APBŪVES GABALI PĀRDOŠANĀ TORONTO, HAMILTONĀ UN ĀRPUSĒ. AIZDEVUMI IEMAKSĀM, OBLIGĀCIJĀM U.C. OBLIGĀCIJU ATJAUNOŠANA. JAUNU OBLIGĀCIJU PIRKŠANA UN PĀRDOŠANA

RIDOUT

REAL ESTATE, LTD., REALTORS

Lielākais nekustamo īpašumu birojs Toronto un visā Kanadā.

Katra māja fotografēta. — Ērta māju apskate un informācija bez laika zaudējumiem. — Izmantojiet Ridout foto reģistrāciju

Birojs atvērts ik dienas līdz plkst. 10 vakarā

VISU NEDĒĻU

Sekojiet ik dienas RIDOUTA sludinājumiem vietējos laikrakstos un pēc tuvākas informācijas par sludinājumos minētām mājām zvaniet jūsu latviešu pārstāvim

LIELĀ IZVĒLĒ 1954. GADA

METEOR, MERCURY un LINCOLN

vieglo un vairāk kā 125 jaunu modeļu — katram darbam piemērotu — MERCURY smago automašīnu. Tāpat vairāk kā 100 visu firmu lietotu mašīnu izvēle

PUDDICOMBE MOTORS LIMITED

1543 BLOOR ST. WEST, TORONTO

Pārstāvis P. BERNĀTS

Tel.: darbā OL 7531, mājā LL 1470

ARNOLDS BĒRZIŅŠ
GENERAL INSURANCE AGENCY

Automobiļu — mājas pret uguni — slimības un nelaimes gadījumu — zādzību — mēbeļu, kažoku apdrošināšana u. c.

227 Lauder Ave, Toronto. Tel. LA 6569

AUSTRAS ŠMITS

DĀMU FRIZIERSALONS

737 Bloor St. W. Toronto, tel. LL 6792 (pie Grace)

Latvijas amata meistara
J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus iepriekš pieteiktus pa tālruni

PIEŅEM REMONTĀ FOTO APARĀTUS

FILMAS ATTĪSTA UN KOPĒ

445 PAPE Ave, TORONTO

Tel. HA 3800

FEDERAL

Tailors, Cleaners, Launderers

728 ST. CLAIR AVE, TORONTO

● PAGATAVOJAM DĀMU UN KUNGU APĢĒRBUS ●
PIEŅEM TĪRĪŠANĀ UN LABOŠANĀ ● VELAS MAZGĀTAVA

ME 7545 ZVANĪT ME 7545

Iris PUĶU SALONS

588 BLOOR ST. W. TORONTO. Tel. ME 5665

Gaumīgi ziedu sakārtojumi līgavām un citiem gadījumiem

Orchidejas, gardēnijas, rozes utt.

Palmas, ziedoši stādi par pazeminātām cenām no pašu siltumnīcām

Bruno Purins

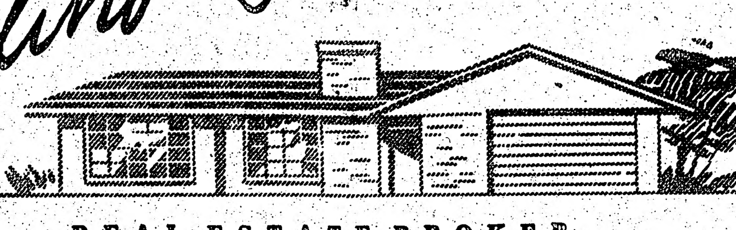

REAL ESTATE BROKER

ACTIVE MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

PIRMAIS LATVIEŠU NEKUSTAMO ĪPAŠUMU BIROJS KANADĀ

PĒRKOT: PIEDĀVAJAM PLAŠĀ IZVĒLĒ MĀJAS, VEIKALUS, FARMAS UTT.

PĀRDODOT: 20 LABĀKIE AĢENTI JŪSU RĪCĪBĀ

AIZDEVUMU SAGĀDE: LĪDZ $2.500 PAR 3% GADĀ

FARMAS: ORANGEVILLE, SHELLBOURNE UN DUNDALKAS APKĀRTNĒ

Speciāls pārstāvis VALTERS GOBA Tel. 94J13 Dundalk

GALVENAIS BIROJS — **OL 7561** — 1318 Bloor W. Toronto

AUSTRUMU BIROJS — **GL 7516** — 179 Danforth Ave. Toronto

BIROJI ATVĒRTI NO PL 10—10 VAKARĀ

BLOOR — ROSE Ave $900 iemaksa, atsevišķa 6 istabu māja, pilnīgs pagrabs, jauna apkures krāsns, otram stāvam atsevišķa uzeja, visas telpas izremontētas. Pie ērtas satiksmes, klusā ielā. Pilna cena $9.000. Gadījuma pirkums. Zvanīt P. AVOTIŅAM

HIGH PARK rajonā 9 istabu + divas saules istabas, atsevišķa dubultķieģeļu māja, eļļas apkure, skaists izbūvēts pagrabs. Šis īpašums atbilst labākai latviešu gaumei un prasībām. Iemaksa $6.000. Cena $21.000. Atlikums uz vienu obligāciju. Ļoti zemi mēnešu maksājumi. Zvanīt P. AVOTIŅAM

BLOOR — DOVERCOURT atsevišķa dubultķieģeļu māja, 8 istabas, 3 virtuves, divas vannas ist., pilnīgs pagrabs, dubultgarāža. Plašs dārzs, laba satiksme. Iemaksa $3.500.00. Cena $15.000. Zvanīt P. AVOTIŅAM.

PĀRBAUDIET MŪSU PĀRDODAMO NAMU SARAKSTU

ELZA PĒRKONE runājama ik dienas

AMARYLLIS COSMETOLOGICAL INSTITUTE

61 Charles St., West., Toronto, tel. RA 9011

Sejas, galvas ādas, matu kopšana. Kalna saule, diatermija, galvanizācija. Ilgviļņi, matu krāsošana. Amaryllis preparāti.

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 WELLINGTON W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont., tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavlastniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietas. Runā krieviski, vāciski, latviski (234)

UZMANĪBU! MAINĪTA ADRESE!

V. KUČĀNS

DĀMU UN KUNGU DRĒBNIEKS

387 Milverton Blvd., Toronto, tel. GE 6813, no pl. 9—20

KAKTIŅA TRANSPORTA FIRMA

Veicam visādus transporta darbus

261 Concord Ave, Toronto, tel. KE 9578, katrā laikā

AUTO VADĪŠANAS KURSI BALTIC

A. MASINGS

26 Woodside Ave, tel. MU 8365, zvanīt pēc plkst. 9 vak.

O.E.CARSON

LTD.

REALTOR

MEMBER OF TORONTO REAL ESTATE BOARD

490 College St., Toronto Tel. PR 3313

LATVIEŠU AĢENTS

K KAMPE

Viena no lielākām un aktīvākām firmām Toronto piedāvā nekustamus īpašumus visos pilsētas rajonos par dažādām cenām un iemaksām.

MĀJAS PĒRKOT— sagādā aizdevumus par zemiem proc. līdz 2 gadiem

Dr. A. RATINOV

Bijušais slimn. ārsts Eiropā un Kanadā. Speciālists iekšķīgās slimībās, sevišķi sirds, kuņģa, astmas reumatisma u. c.

Runā arī vāciski un krieviski

479 1/2 EUCLID AVE, RA 6708 TORONTO (552)

Dr. S. V. FEINMAN

Vīnes universitātes ārsts-chirurgs

Tel. LL 5739.

Pieņem 1.30 — 3 pp. un 6—8 vak.

251 CRAWFORD St.

(Dundas stūrī) Toronto.

Runā vāciski un krieviski

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS
runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūrī.

Zvanīt EM 8-9038, Toronto (168)

Dr. MICHAEL BALKANI

spec. sieviešu slimībās un dzemd. palīdzībā.

202 St. CLAIR AVE pie Avenue Rd. Toronto, pieņem slimniekus.

Tel. RA 9632 un HU 8-7841

Dr. med.

K. ŽYMANTIENE

Ārste chirurģe sniedz dzemdību palīdzību 1189 Bloor St. W. Toronto (ieeja no 613 Brock Ave). Pieņem katru dienu no 1—4 un 5—8 un pēc vienošanās. OL 6851

Runā latviski un vāciski

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W. Toronto

Runas stundas no 2—7 pp vai uz iepriekšēju norunu pa tel.

RA 0556 vai LL 5228.

Dr. JĀNIS REKAI

chirurgs un dzemdību palīdzība

Dr. PAULS REKAI

iekšķīgās slimībās un Rentgena uzņēmumi

219 St. Clair Ave, W. Toronto, Ont.

Iepr. telef. pieteikšanās

Tel. MI 2395

TAUTIEŠI

— DZIESMU UN SKAŅU MĀKSLAS DRAUGI!

1) Pieprasiet MELVATON latviešu skaņu plašu katalogu.

2) Baltrekorda izdevumā: ALFRĒDA VINTERA romantisko un jautra rakstura dziesmu teksta krājums (brošēts).

3) Mūzikas instrumentu pašmācības lekcijas (bērniem un pieaugušiem) klavierēm, akordeonam, ģitārai u. c. instrumentiem, pēc Skandināvijā populārās korespondenču sistēmas.

4) Dažāda rakstura latviešu nošu izdevumi.

Par visu iepriekš minēto izsūtām sīku informāciju un katalogus, pie kam interesentus, iesūtot savas adreses, lūdzam, pievienot internacionālo pasta kuponu (Zviedrijā 0:25 pastm.) porto izdevumiem.

ADRESE:

Melvaton-Baltrecords

HOVMÄSTARVÄGEN 6, STOCKHOLM-ENSKEDE, SVERIGE

TORONTO

(Pārnesums no 2. lpp.)

● 20. februārī Latviešu saimniecisko apvienība pirmo reizi rīkoja savu biedru vakaru, kurā bija aicināti arī viesi. Priekšsēdis P. Rasiņš, vakaru atklājot, teica, ka ir labi sastapties un apmainīties domām, jo mācīties var kā no veiksmēm, tā arī no neveiksmēm, un aicināja latviešu saimnieciskos darbiniekus pulcēties un turēties kopā.

H. Ozols īsi raksturoja celtniecības norisi pagājušā gadā un pieskārās arī nākotnes izredzēm. Pagājušais gads ir bijis rekorda gads, un celtniecībā ieguldīti ap 4,5 miljardu dol., no kuriem 30 proc izdoti par dzīvojamām ēkām. Tā kā iedzīvotāju skaits Kanadā nemitīgi aug, tad pēc statistikas, lai uzturētu līdzšinējo stāvokli, ir jāuzceļ gadā 125.000 dzīvojamās ēkas. Kanadas dzīves standarts prasa, lai ikvienai ģimenei reiz būtu sava māja. 1950. gadā uzcēla tikai ap 90.000 māju, bet 1953. g. jau 105.000 dzīvojamās mājas, un vadošie kanadiešu būvniecības organizāciju darbinieki paredz, ka turpmāk nebūs nekādas problēmas, lai šo skaitu vēl palielinātu. To sekmē arī jauni darba paņēmieni un mašīnas, kas gan zināmā mērā nelabvēlīgi var ietekmēt sīko būvuzņēmēju darba iespējas. Māju cenas, jādomā, paliks līdzšinējās, kaut gan nedaudz sadārdzinājušies materiāli, bet turpretim palētinājusies māju būve sakarā ar jaunām darba metodēm. Celtniecībai ir Kanadas saimnieciskā dzīvē pašreiz ārkārtīgi liela nozīme, jo tur nodarbināti ap 1/2 miljons strādnieku, bet tikpat daudz ir saistīti darbos, kam sakars ar celtniecību. Tāpēc nav arī brīnums, ka celtniecības sezonas klusajā periodā strauji pieaug bezdarbnieku skaits. Sevišķi straujš celtniecības uzplaukums Toronto paredzams tad, kad sāks izbūvēt St. Labrenča jūras ceļu, un ir aplēsts, ka Toronto platība tad palielināsies trīs reizes.

Arī E. Švanks īsā uzrunā izteica gandarījumu, ka latviešu saimnieciskais spēks atdzimst, un tas ir daudz svarīgāki nekā viena otra patriotiska runa. Saimnieciski stipri mēs varēsim daudz vairāk palīdzēt no jauna celt mūsu dzimteni Latviju. Tur, kur ir materiālā labklājība, aug arī kultūra. Saimnieciskie darbinieki un viesi ilgi kavējās pie klātiem galdiem un dzīvi apmainījās domām.

„KONČIKU" LASĪTĀJI

Kopš Otrā pasaules kaŗa beigām cigarešu patēriņš pieaudzis arī Italijā. Pēc statistiķu aplēsuma Romā vien dienā izpīpojot 7 miljoni cigarešu. Italijā radusies jauna nodarbošanās — cigarešu galu lasīšana. „Končiku" lasītāji, kuri sevišķi uzmanīgi sekojot ārzemnieku nomestajām pusītēm, salasīto mantu nogādājot uzpircējiem, kas cigarešu galus pārdodot tabakas fabrikām, kuŗas no iegūtās tabakas ražo jaunas cigaretes, laižot tirgū labās amerikāņu cigarešu papīra un kārbiņu imitācijās. Itaļu veselības iestādes velti cīnoties pret šādu „amī" cigarešu ražošanu, taču neviens vēl Italijā nespēj aizliegt cigarešu galu lasīšanu.

Apkārt zemes lodei

● Īru nacionālisti uzbrukuši kādam britu kaŗavīram, noplēsuši tam drēbes, apvārtījuši darvā un spalvās, un piesējuši to važām pie kāda laternas staba. Ap kaklu tam uzkārts plakāts ar uzrakstu, kurā brīdināts no „Black and Tans". Ar šiem vārdiem īri apzīmē tos britu kaŗavīrus, kurus sūtīja uz Īriju apspiest nemierus divdesmitajos gados. Nelaimīgais kaŗavīrs bijis no Belfastes un tikko kā atgriezies no Kenijas, kur cīnījies pret Mau - mau sekti. Policija atbrīvoja angli no važām un aizveda uz slimnīcu, kur ar lielu uzmanību to „izlobija" no darvas.

● Gēringa gaisa spēku virsnieks Hans Rūdels uzspraudis Andu kalna Liullay Yacu galotnē vācu karogu ar uzrakstu: „Apvienotā Vācija sveic Argentīnu un tās prezidentu Peronu." Tāpat viņš uzspraudis karogu 6950 metrus augstajā kalna galotnē, kuŗu viņš sasniedzis jau trešo reizi.

● Uz nāves gultas 77 gadus vecais somu pērļu zvejnieks Gustavs Vegeliuss pastāstījis 3 personām savu lielo noslēpumu — kur viņš noglabājis 4 dārgas pērles. Vegeliuss 40 gadus nodarbojies ar pērļu tirdzniecību ziemeļos Laplandē un sevišķi Petsamo, ko tagad okupējusi Padomju Savienība. No 1941.—1944. gadam viņš bija krievu gūstā, un šis apstāklis piespieda viņu pērles noglabāt kādā kalna spraugā. Pērles viņš rūpīgi ietinis lupatās un apklājis ar kartupeļu miltiem un lāču taukiem. Vēlāk neatlaidīgajam pērļu zvejniekam izdevies no gūsta izbēgt, bet pērles paņemt līdz viņš nav paspējis.

● Visiem ir prātā anekdots par „lielāko ātrumu", bet vienu no tiem īstenībā pārvērtis kāds ātrvilciena pasažieris. Ceļā starp Amsterdamu un Hāgu viņš caur logu ieraudzījis kādu bērnu, kurš izmisīgi centies izkļūt no dīķa, kur bija ielūzis ledus. Pasažieris vilcienu nobremzējis, izlēcis no tā un vēl pēdējā brīdī paguvis satvert mazo 3 gadus veco bērniņu, kurš jau aiz aukstuma sācis pagurt un sastingt. Pēc īsa brīža viņš ar bērnu padusē atkal sēdēja vilcienā, kurš devās tālāk. Nākošā stacijā bērniņš nodots kāda ārsta gādībā, kurš to jau pēc pāris stundām sveiku un veselu nosūtījis mājās pie vecākiem.

● Ēģiptes valdība piešķīrusi vācu kaŗavīram Kārlim Hansim Sturmam Ēģiptes pavalstniecību kā pateicību par to, ka viņš kopā ar ēģiptiešu armiju karojis pret Izraēlas kaŗaspēka vienībām, izdarot lielu pakalpojumu Ēģiptei.

Sturms savā laikā izbēga no britu kaŗa gūstekņu nometnes un pievienojās cīnītājiem pret Izraēlu, kā arī vadīja pret britiem vērstās operācijas Suecas kanāla zonā.

● Slaveno nesen precējušos filmu zvaigzni Marilīni Monro jūsmīgi sagaida ASV kaŗavīri it visur, kur vien viņa ierodas savā 3 dienu turnejā Korejā. Drūzma un atzinības troksnis ap viņu ir neaprakstāms. Vairāki kaŗavīri drūzmā saspiesti, un pati skaistā zvaigzne bijusi spiesta aizbēgt ar auto, kurš īpaši norīkots, gaidījis nepieciešamības gadījumam.

● Grāfiene Margarēte no Hesenas, kas piedzima kā Prūsijas princese un bija Vācijas pēdējā ķeizara Vilhelma II māsa, mirusi 81 gadu vecumā Kornbergā. Nelaiķe bija arī Anglijas karalienes Viktorijas mazmeita. Viņas 2 vecākie dēli krita Pirmā pasaules kaŗā, bet jaunākais dēls — Otrā pasaules kaŗā.

● Māju, kurā piedzimis Hitlers, tiesa nolēmusi atdot atpakaļ agrākā īpašnieka meitai, kura nezina labāku veidu mājas izmantošanai, kā tanī ierīkot restorānu. Ādolfa Hitlera labā roka Martiņš Bormans savā laikā māju pārņēma valsts īpašumā, lai to pārvērstu par visu nacionālsociālistu svēto vietu, bet liktenim labpaticies, ka šai paredzētajā svētnīcā varēs ieiet katrs krogus brālis.

DĀMU FRIZIERSALONS

MODEL

VIJA KRĒMANIS

109 Moberly Ave, Toronto,

Tel. GR 0464

Danforth—Woodbine, 2. stāvā

GERALD H. MARSDEN

Advokāts un notārs

6 Adelaide St. E. Room 809

EM 8-5284

runā vāciski un krieviski

Mr. A. KERSON, igauņu jurists, mājās MA 0141, Toronto (697)

ROYAL ALEXANDRA
KING ST. WEST OF UNIVERSITY AVE.

LĪDZ 6. MARTAM

Vakaros: plkst. 8.20; dienā: trešdien un sestdien 2.20

OPERA FESTIVAL
presented by the
ROYAL CONSERVATORY OPERA COMPANY

Vakaros: 23. februārī; 2. martā un sestdien dienā, 27. februārī

THE CONSUL

Vakaros: 24., 26. februārī, 6. martā un trešdien dienā 3. martā

LA BOHEME

Vak.: 25. febr., 1. un 4. martā un sestdien dienā, 6. martā

RIGOLETTO

Vak.: 27. febr., 3., 5. martā

WOLFA FERRARI
TĒVU SKOLA

Vakaros: $3.50, $1.50

Trešdien dienā: $2.50, $1.00

Sestdien dienā: $3.00, $1.50

Kāpēc baidīties bezdarba, ja

WILLIAM BOLLAND

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

1130 College St., Toronto, LL 3744

JUMS PIEDĀVĀ BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ:

VEIKALUS, AUTO REMONTU DARBNĪCAS, FABRIKAS un DZĪVOJAMĀS MĀJAS

kur ikviens ar savu ietaupījumu var sev un savai ģimenei nodrošināt darbu un maizi.

Long Branch

pārtikas preču veikals ar 3 ist. dzīvokli un garāžu, īre $70.00 mēnesī, veikala cena ar iekārtu $1.650.00

Annette — Runnymede

6 ist. mūŗa māja ar garāžu. Cena $12.600

St. George — Harbord

4 apartamentu mūŗa māja, 3 vannas istabas, 3 virtuves, 3 garāžas. Cena $29.000. Cenā ieskaitītas mēbeles $3.000 vērtībā. Iemaksa $8.500. Izdevīgi maksājumi uz vienu atklātu obligāciju

Pēc tuvākas informācijas zvanīt LL 3744 dienā un pēc pl. 6 vak., bet no 4—6 un svētdienās LL 7606 prasot

Mr. V. MUKTS

Iegaumējiet, ka mums ir bagātīgā izvēlē dzīvojamās mājas visos pilsētas rajonos par katra kabatai piemērotām cenām